

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

KOMISJONI TÖÖDOKUMENT

EUROOPA LIIDU KESKKONNAÕIGUSAKTIDE LÄHENDAMISE JUHIS

This translation into Estonian has been prepared by a translator proposed by the Estonian Ministry of Environment. The document has been reviewed for quality of translation and accuracy. Please note that the translation does not reflect any view of the European Commission on how legal or environmental terms should be officially translated into Estonian and is not intended to set precedents for such official translations.

Readers are invited to send their eventual comments or questions related to the Guide by e-mail: enlargement@dg11.cec.be or by fax: +32-2-299.41.23.

Translated by:

Ms Epp Vihterpal, of Tallinn, Estonia.

Date:

January 1998

EESSÕNA

Ritt Bjerregaard

Euroopa Komisjoni liige

Kümme Kesk- ja Ida-Euroopa riiki on väljendanud oma soovi saada Euroopa Liidu liikmeks.

Liidu liikmeks saamise tingimus on, et kandidaatriigid viivad kõigis valdkondades oma siseriiklikud õigussüsteemid vastavusse EL olemasolevate õigusaktidega, nn *acquis communautaire*'iga. Kõnealust EL õiguse integreerimist siseriiklikesse õiguslikke haldussüsteemidesse nimetatakse lähendamisprotsessiks.

Keskkonna *acquis* lähendamise lühikeses juhises on ülevaade kõigist olemasolevatest EL keskkonna õigusaktidest ning selles on nende rakendamise praktiline teejuht. See on koostatud selge eesmärgiga abistada poliitikuid, riigiametnikke ja teisi lähendamisprotsessi kaasatud otsusetegijaid selles tähtsas töös assotsieerunud riikides.

Keskkonnaalaste õigusaktide lähendamisprotsessi eesmärk on tagada siseriikliku keskkonnaõiguse ja vastava haldussüsteemi täielik lähendamine, et see vastaks saajaprotsendilisel EL õigusaktide nõuetele. Ja mitte ainult paberil, vaid loomulikult ka tegelikkuses.

Lähendamisprotsessi esimene samm on anda täielik ja täpne hinnang õiguslikele ja halduslikele "lünkadele", mis tuleb vastavuse tagamiseks täita. Juhises antakse nõu, kuidas korraldada õiguslikele lünkadele hinnangu andmist analüütilisi vastavustabeleid kasutades.

Juhises ei keskenduta ainult keskkonna *acquis* formaalse vastavuse saavutamisele. Selles on ka terve hulk iga õigusakti rakendamise kaalutlusi, mis võiksid olla kasulikud assotsieerunud riikide ametiasutustele, kui nad tegelevad õigusaktide elluviimisega.

Juhis, mis nüüd on saadaval kõigis Kesk- ja Ida-Euroopa assotsieerunud riikide rahvuskeeltes, ei ole täielik entsüklopeedia, mis hõlmab kõiki lähendamisega seotud küsimusi, pigem on see praktiline teejuht, mis sisaldab peamisi teid ja suundi.

Meie eesmärk oli koostada võimalikult lühike, praktiline ja lihtne juhise. Ma loodan, et see levib laialt ja et seda loetakse ja kasutatakse kõikjal meie Kesk- ja Ida-Euroopa tulevaste liikmesriikide valitsustes.

Täieliku keskkonnaalase lähendamise tee võib tunduda enamiku kandidaatriikide jaoks pikk ja okkiline. Kuid ma olen veendunud, et see tulu, mida saab nii tervishoid, keskkond ja eelkõige kandidaatriikide majandus, kaalub üles kõik pingutused, mida tuleb teha eesmärgi saavutamiseks. Ma loodan, et käesolev väike teejuht on abimeheks tee silumisel ja muudab rännutee EL liikmeks saamise suunas kergemaks.

Ritt Bjerregaard

SISSEJUHATUS

Euroopa Liidu keskkonnaõigus on välja töötatud viimase 30 aasta jooksul ning praegu koosneb see umbes 300 õigusaktist, seal hulgas on direktiivid, määrused, otsused ja soovitusel. Sellele lisandub suur hulk teatiseid ja muid poliitikadokumente, mis omavad tähtsust EL keskkonnapoliitikas.

Kuid nende EL keskkonnaõigusaktide hulk, millega Kesk- ja Ida-Euroopa assotsieerunud riigid peavad lõpptulemusena oma siseriiklikud õigusaktid ja haldustavad vastavusse viima, mis on Euroopa Liidu liikmeks saamise tingimus, nn *keskkonna acquis*, on märksa väiksem. See koosneb peamiselt umbes 70 direktiivist, kuid osasid neist on muudetud mitu korda ja nendega kaasnevad "tütardirektiivid", ja 21 määrusest. Neist umbes pooled – 36 direktiivi ja 11 määrust – on seotud toodetega ja need olid komisjoni 1995. a Valges raamatus¹.

Valge raamatu eesmärk on abistada assotsieerunud riike seaduste lähendamisel, jagades suure osa EL siseturu toimimisega seotud õigusakte kahte rühma: esimese etapi, mis katavad iga valdkonna põhilised EL õigusaktid, ja teise etapi õigusaktid, mis katavad esimese rühma õigusaktidel põhinevad või nendega seotud õigusaktid.

Valges raamatus tunnustas komisjon vajadust täiendada siseturuga otseselt seotud Valges raamatus nimetatud õigusaktide esitamine kõikehõlmava esitamisega, mis katab keskkonna kogu *acquis*.

Käesolev juhispüüabki seda teha. See on mõeldud selleks, et abistada Euroopa Liiduga ühinemiseks valmistuvate riikide kõrgematel poliitikakujundajatel ja ametnikel süvendada oma teadmisi EL keskkonnaõiguses.

Juhispüüab astuda Valge raamatu lähenemisest sammu edasi, soovides pakkuda keskkonnaõigusaktide lähendamisel teatud teejuhti, määrates kindlaks võtmeküsimused ja sammud. Kaart katab maa-ala, mida Kesk- ja Ida-Euroopa riigid peavad läbima, kui nad võtavad täielikult vastu liidu keskkonnavalatud standardid ja eeskirjad. Kuna me oleme tee alguses, tegeleb juhispüüab üksikasjalikumalt transponeerimisküsimustega rakendamise ja täitmise tagamisega võrreldes, mis muutuvad tähtsamaks lähendamisprotsessi edasiarenemisel.

Kuid iga reisija teab, et teejuht näitab ainult pealiskaudselt, milline maa tuleb läbida, kui pikad on vahemaad, millised probleemid võivad teele sattuda ja milliseid tähistusi võib sealt leida. Reisides õpitakse palju ning alguspunktis võib seda ainult aimata. Loodame, et käesolev lühike ülevaade ja "näpunäited reisijale" lihtsustavad reisi ettevalmistamist ja selle esimesi etappe, et lõppkokkuvõttes oleks võimalik reis maksimaalse tõhususega läbi viia.

1. osas antakse vastused enamikule tavaküsimustele keskkonnaõigusaktide lähendamisprotsessi üldnõuete kohta. Selles on kaks nimekirja astutavatest sammudest: direktiivide lähendamise kohta ja määruste rakendamise kohta, vastavalt millele liikmesriigid peavad tegutsema.

2. osas on EL keskkonnadirektiivide ja -määruste nõuete lühikäsitte. Selles tuuakse esile nendevahelised seosed ja arutatakse võtmepoliitika ja haldusküsimuste üle, millega tuleb tõhusa lähendamise tagamiseks tegeleda.

Lisades on EL õigusaktide põhielementide lühikirjeldus ja nende tõlgendus – paljude mittejuristide jaoks, kes vastutavad uute siseriiklike seaduste ja korra koostamise eest; keskkonna *acquis* praeguse seisuga; vastavustabeli näidis, mida valitsused võivad kasutada või kohandada ülevõtmise ja lähendamise jälgimiseks.

Juhispüüab sisaldab keskkonnaõigusakte, mis on vastu võetud enne 1. juulit 1997. Erandina kirjeldatakse mõnda komisjoni eelnõud, millel pärast seda, kui Euroopa Parlament ja nõukogu

---

¹ Valge raamat. Assotsieerunud Kesk- ja Ida-Euroopa riikide ettevalmistamine integreerumiseks Euroopa Liidu siseturgu, COM (95) 163 lõplik, 3.5.1995

on need lõplikult vastu võtnud, on ilmselt märkimisväärne mõju teatud valdkondade õiguslikule raamistikule.

Juhises ei ole neid õigusakte, mis küll omavad kokkupuudet keskkonnaga ja on selle jaoks tähtsad, kuid mida hõlmavad teiste sektorite EL õigus ja poliitika, näiteks põllumajanduspoliitika. Rahvusvahelisi konventsioone, millega liit on ühinenud, kajastatakse ainult sel määral, mil liit on nende rakendamiseks vastu võtnud EL õigusakte, direktiive või määrusi. Kaasatud on teatised ja otsused, mis puudutavad keskkonnaalaseid tegevusprogramme, ning muud poliitikadokumendid.

Tuleks pidada meeles, et juhise eesmärk on anda ainult esimesed põhimõtted ja mitte üksikasjalikku seletust üksikute õigusaktide tõlgendamisnüansside või EL õiguse üldpõhimõtete kohta. Selleks tuleb uurida õigustekste ja Euroopa Kohtu otsustes sisalduvaid tõlgendusi.

Palun pidage meeles, et juhises antud soovitus ei ole juriidiliselt siduvad ning need ei kahjusta mingil viisil Euroopa Komisjoni seisukohti.

Täiendav informatsioon keskkonnaõigusaktide lähendamise kohta:

XI peadirekoraat annab välja komisjoni ajakirja "**Laiendades keskkonda**", mis sisaldab regulaarset informatsiooni uute keskkonnaõigusaktide ja poliitika kohta. Ajakiri ilmub kuus korda aastas ja see on kättesaadav Internetis: <http://europa.eu.int/en/comm/dg11/dg11home.html> – seejärel valige "Enlargement newsletter".

Kesk- ja Ida-Euroopa assotsieerunud riikide võimuorganid saavad kiired vastused küsimustele, mis puudutavad keskkonnaõigusaktide lähendamist, helistades **XI peadirekoraadi infotelefonile**. Infotelefon on +32-2 296 87 46, faks +32-2 299 41 23, e-post: enlargement@dg11.cec.be.

Märkus 2. väljaande (jaanuar 1988) kohta:

Käesolev juhise trükiti algselt inglise keeles komisjoni töödokumendina (SEC(97)1608) augustis 1997. Käesolevasse teise väljaandesse, mis on tõlgitud assotsieerunud riikide rahvuskeeltesse, on tehtud vähesel määral muudatusi peatükkidesse, milles käsitletakse jäätmemajandust ning tuumaohutust- ja kiirgusekaitset. Kuid käsitletavat õigusaktid on jäänud samaks kui esimeses väljaandes, s.o õigusaktid, mis võeti lõplikult vastu mitte hiljem kui 1. juulil 1997.

SISUKORD

1. OSA SISSEJUHATUS KESKKONNAÕIGUSAKTIDE LÄHENDAMISSE	7
1. LÄHENDAMINE	7
2. VALITSUSTE ROLL LÄHENDAMISPROTSESSIS	9
3. LÄHENDAMINE JA EUROOPA LIIDU KESKKONNAÕIGUSAKTIDE VORMID	15
4. ÜLEVÕTMISPÕHIMÕTTED	19
2. OSA EL KESKKONNAÕIGUSAKTIDE ÜLEVAADE	23
SISSEJUHATUS	23
A. HORISONTAALÕIGUSAKTID	23
B. ÕHU KVALITEET	29
C. JÄÄTMEAJANDUS	41
D. VEE KVALITEET	58
E. LOODUSKAITSE	62
F. TÖÖSTUSEST LÄHTUVA REOSTUSE JA RISKIDE KONTROLLIMINE	70
G. KEMIKAALID JA GENEETILISELT MUUDETUD ORGANISMID	83
H. SÕIDUKITEST JA MEHHANISMIDEST LÄHTUV MÜRA	95
I. TUUMAOHUTUS JA KIIRGUSEKAITSE	100
LISA I EL KESKKONNAÕIGUSAKTIDE TÕLGENDAMINE	107
ANNEX 2 THE ENVIRONMENTAL ACQUIS	109
A. HORIZONTAL	109
B. AIR QUALITY	110
C. WASTE MANAGEMENT	111
D. WATER QUALITY	112
E. NATURE PROTECTION	113
F. INDUSTRIAL POLLUTION CONTROL AND RISK MANAGEMENT	114
G. CHEMICALS AND GENETICALLY MODIFIED ORGANISMS	115
H. NOISE FROM VEHICLES AND MACHINERY	117
I. NUCLEAR SAFETY AND RADIATION PROTECTION	119
J. CLIMATE CHANGE	120
K. CIVIL PROTECTION	120
P. POLICY	120
X. INTERNATIONAL CO-OPERATION	121
LISA 3 VASTAVUSTABEL	125
LISA 4 MÄÄRATLUSED	130

1. OSA

SISSEJUHATUS KESKKONNAÕIGUSAKTIDE LÄHENDAMISSE

1. LÄHENDAMINE

1.1 Mis on lähendamine?

Seaduste lähendamine on Euroopa Liidu liikmeks olemise unikaalne kohustus. See tähendab, et Euroopa Liiduga ühineda soovivad riigid peavad lähendama oma siseriiklikud seadused, eeskirjad ja menetlused, et pääseks mõjule terviklik EL õigus, mis sisaldub *acquis communautaire*'is².

Kuna lähendamisnõue jätkub ka pärast ühinemist, saab ühinemiseelse lähenemise protsess riikide jaoks võimaluseks organiseerida oma institutsioone ja protseduure ning koolitada oma töötajaid Euroopa Liidu igapäevase tegevuse ja kohustuste täitmiseks õigusaktide väljatöötamisel, rakendamisel ja täitmise tagamisel.³

Võtmelemente on kolm:

- Esimene – võtta vastu või muuta siseriiklikke seadusi, eeskirju ja menetlusi EL seaduste asjakohaste nõuete täielikuks inkorporeerimiseks siseriiklikku õigussüsteemi. Seda protsessi nimetatakse **ülevõtmiseks**. Kuigi riikidel on märkimisväärne vabadus valimaks kõige kohasemat riiklikku mehhanismi, mis peegeldab liidu keskkonnaalaseid kohustusi, on see vabadus mõnedes aspektides piiratud liidu õiguse üldpõhimõtetega. Enamikul juhtudel on vajalik siseriiklike seaduste vastuvõtmine parlamendi poolt või mõnes riigis presidendi või valitsuse poolt. Edasised juhised on 4. osas "Ülevõtmispõhimõtted".
- Teine – tagada institutsioonide ja eelarvete olemasolu, et viia ellu seadusi ja määrusi (tuntakse ka direktiivi **rakendamise** või **praktilise elluviimisenä**).⁴
- Kolmas – tagada vastavad kontrollimehhanismid ja karistused õigusaktide täielikuks ja õigeaks täitmiseks (**täitmise tagamine**).

1.2 Mis on keskkonnaalase lähendamise eesmärk?

²*Acquis communautaire* hõlmab direktiive, määrusi ja otsuseid, mis on vastu võetud erinevate asutamislepingute alusel ja mis kokku moodustavad Euroopa Liidu ja ühenduste esmased õigusaktid. Seda mõistet kasutatakse kõikide põhimõtete, poliitikate, seaduste ja eesmärkide kirjeldamiseks, milles Euroopa Liit on kokku leppinud. See hõlmab asutamislepinguid, ühenduse kõiki õigusakte, Euroopa Komisjoni allkirjastatud kõiki rahvusvahelisi lepinguid, nagu neid tõlgendavad ministrite nõukogu deklaratsioonid ja otsused. See läheb formaalsetest õigusaktidest palju kaugemale – ühinevad riigid peavad ühinema nii EL õigusaktide vaimu kui ka kirjasõnaga.

³"Agendas 2000" rõhutatakse, et kuna ei ole ootuspärane, et ükski kandidaatriikidest oleks *acquis*'ga lähemas tulevikus täielikus vastavuses, "tuleb liiduga partnerluses järkjärguliseks tõhusaks vastavusse viimiseks koostada realistlikud riiklikud pikaajalised strateegiad ning hakata neid kõikides kandidaatriikides rakendama enne ühinemist, eelkõige vee- ja õhusaaste osas. Kõnealustes strateegiates peaks kindlaks määratama prioriteetsed valdkonnad ja ühinemisajaks täidetavad kohustused ning ajakavad täieliku vastavuse saavutamiseks; johtuvad kohustused tuleb inkorporeerida ühinemislepetesse. Kõik uued investeeringud peavad olema vastavuses *acquis*'ga." (Agenda 2000, I köide, Teatis: Tugevam ja laiem liit, DOC/97/6, 15.07.1997, lk 65.)

⁴Täismääratlused lisas 4.

Järgides "Agenda 2000" püstitatud eesmäärke⁵, tuleb tegelikult igal kandidaatriigil vastu võtta kogu *acquis communautaire* oma siseriiklikus õigussüsteemis ja vastavalt sellele kohandada oma haldussüsteem.

Laias laastus käsitlevad EL keskkonnaõigusaktid järgmisi teemasid:

- **Tooted:** näiteks ehitusseadmete tekitatud müra, mootorsõidukite heitgaasid, jääkained, ohtlikud kemikaalid mõnedes tarbekaupades ja nende valmistamine, jäätmevedu, ohtlikud kemikaalid ja nende valmistamine üldiselt, ohustatud liikidega kauplemine. Valges raamatus on paljud neist nõuetest käsitletud.⁶
- **Tegevused- või tootmisprotsessid**, mis võivad mõjutada keskkonda või tervist: ehitus, tööstustehaste käitamine, jäätmete ladustamine, looduskaitse.
- **Keskkonnaseisundi kaitse:** näiteks ohtlike ainete sisalduse kontroll õhus, vees ja pinnases, maa kasutamine ehitustegevuseks; looduse ja loodusvarade kaitse; bioloogiline mitmekesisus.
- **Menetlused ja menetlusõigused** nagu keskkonnamõju hindamine, juurdepääs teabele ja avalikule konsulteerimisele.

1.3 Mis on lähendamise tähtaeg?

Ühinemisaktis⁷ sisalduvate eelnevalt läbiräägitud kokkulepete alusel tuleb need siseriiklikud seadused, määrused ja haldusmenetlused, mis on vajalikud EL olemasolevate seaduste jõustamiseks, võtta vastu ühinemisajaks. Õigusaktides võib olla liikmesriikide jaoks meetmete võtmiseks ka teisi tähtaegu, nagu näiteks saaste piiramise kavade koostamine, kaitstud või "tundlike" alade määramine, vastavus heitenormidega või keskkonnaseisundi nõuetega.

---

⁵ Vt joonealune märkus nr 3.

⁶ Vt eessõna.

⁷ Agendas 2000 nähakse ette, et ühinemislepingud kandidaatriikidega sisaldavad selliseid läbiräägitud kokkuleppeid kõrvalekallete kohta kohustuslikest ajagraafikutest täieliku vastavuse saavutamiseks teatud valdkondades. Kuid uued investeeringud peavad alati olema kohe *acquis*'ga vastavuses. Vt joonealune märkus nr 3.

2. VALITSUSTE ROLL LÄHENDAMISPROTSESSIS

2.1 Mida nõuavad EL õigusaktid?

Põhiline osa EL keskkonnaõigusaktidest on **direktiivid** ning käesolevas juhises keskendutaksegi nendele. **Määruste** ja otsuste puhul nõutakse erinevaid ja tavaliselt lihtsamaid meetmeid, kuna neid ei tule kaasata siseriiklikku seadusse.

Lähendamisprotsessi esimene etapp on EL ja olemasolevate siseriiklike keskkonnaõigusaktide analüüs ja võrdlus olemasoleva vastavustaseme ning EL õigusaktidele kohase riikliku vaste kindlakstegemiseks.⁸

Esialgne hinnang hõlmab kahte etappi:

- 1. etapp: Kas on olemas vastava valdkonna siseriiklikud õigusaktid?
- 2. etapp: Kui on olemas siseriiklikud õigusaktid, peab EL õiguse iga artiklit võrdlema asjakohaste siseriiklike seadus(t)e ja määrustega.

Siseriiklikud õigusaktid võivad:

- **vastata täielikult** EL kohustustele, sellisel juhul on hinnangu andmine rohkem vastavuse kontroll⁹;
- **vastata osaliselt** EL kohustustele, sellisel juhul tuleb hinnangu andmisel arvestada lünkadega, mis võivad jääda, ja võimalustega, kuidas nendest üle saada;
- **olla vastuolus** EL õigusaktidega, sellisel juhul peab hinnangu andmine hõlmama ülevaadet asjakohastesse siseriiklikesse õigusaktidesse muudatuste tegemise võimalusest (näiteks kas kohaldada olemasolevaid seadusi või need asendada); ka siin tuleb arvestada kõiki asjakohaseid siseriiklikke õigusakte.

Kui liikmesriigid alustavad lähendamisprotsessi, esitavad nad tihti võrdluse oma olemasolevate seaduste, institutsioonide ja menetluste ning direktiivi nõuete vahel tabelina, kusjuures siseriikliku õigusakti iga artiklit või nõuet võrreldakse direktiivi vastava artikliga. Seda võib hiljem kasutada juhendina teksti koostamiseks, mille liikmesriigid peavad esitama komisjonile näitamaks, et nad on EL direktiivi täielikult lähendanud. Sellise **vastavustabeli** näidis on toodud lisas 4. Võib koostada analoogse rakendustabeli, mis sisaldab allpool kirjeldatud ja lk 12-13 kokku võetud lähendamise tähtsamaid samme – need saab täitmise järel välja jätta.

Omaette probleem on siseriiklikud haldusinstruktsioonid, ringkirjad ja ministrite teatud tüüpi korraldused ja määrused, mis vastavad EL keskkonnaõigusaktidele, kuid mis ei ole siduvad. Üldjuhul ei peeta neid ülevõtmisel piisavaks ja need tuleb muuta kõrgema astme õigusmeetmeteks.

⁸ Tuleb pöörata tähelepanu abile, mida assotsieerunud riigid võivad saada TAIEXilt Valges raamatus sisalduva *acquis* lähendamisprogrammide koostamiseks ja rakendamiseks ning keskkonna ülejäänud *acquis* osas DISAEit.

⁹ Tuleb rõhutada, et ainult Euroopa Komisjon võib koostada ametliku vastavuse ülevaate.

Näiteks oli üks liikmesriik inkorporeerinud joogiveedirektiivi 80/778/EMÜ oma õigusaktidesse haldusringkirja kaudu. Euroopa Kohus nõudis õigusakti vatuvõtmist, mis võtab üle direktiivi saasteainete maksimaalsed lubatavad kontsentratsioonimäärad siseriiklikku seadusse.

2.2 Siseriiklike meetmete valik ja sisu

Keskkonnaalase lähendamise eest vastutav ministeerium peab arvesse võtma üksikuid EL õigusakte, et määrata kindlaks siseriiklike seaduste ja eeskirjade alusel oma otsustusõigus seoses nõuete ulatuse, vormi, tasandi ja määratlusega.

Kui EL keskkonnaõigusaktid on mõeldud rakendamiseks sellisel viisil, mil neid kohandatakse iga liikmesriigi unikaalsete asjaoludega, lasub riigi valitsusel lõplik vastutus siduvate meetmete võtmise eest, mis täielikult väljendavad EL keskkonnaõigusakte. Kui direktiiv on täpne, peavad riigid selle täpse nõude üle võtma, näiteks direktiivis kasutatud määratlus, minimaalsed kvaliteedistandardid ja lubatud tasemete nõuded. Liikmesriikidel on suurem vabadus, kui direktiiviga on lubatud erinevad siseriiklikud meetmed, nagu lubamisprotseduuride või avalike konsultatsioonide üksikasjades või direktiivile alluvate geograafiliste alade määramises.

Riigid võivad valida uute seaduste ja haldusaktide vastuvõtmise või olemasolevatesse seadustesse ja meetmetesse muudatuste tegemise vahel. Riik võib vastu võtta otsuse, et teatud direktiivi rakendamiseks tuleb vastu võtta või muuta ühte seadust või tuleb selleks vastu võtta või muuta terve hulk seadusi. Riik võib ka otsustada, et ühe seadusega rakendatakse mitu direktiivi.

Kõnealuste seaduste korral võib olla vajalik kaasata erinevad valitsustasandid ja erinevad institutsioonid. Pädev ministeerium võib tegutseda üksinda või koos teiste asjakohaste ministeeriumide ja institutsioonidega, nagu riiklike inspeksioonide ja laboritega.

EL õigusaktide lähendamiseks kavandatud riiklikud õigusmeetmed peaksid olema maksimaalselt integreeritud riigi keskkonnaprioriteetide ja põhimõtetega ning seda nii, et EL õigusaktide põhimõtted, eesmärgid ja nõuded oleksid täielikult jõustatud. Erinevate näidislahendustena lähendamisküsimuste lahendamiseks oleks kasulik vaadata olemasolevate liikmesriikide õigusakte. Kuid iga liikmesriik võtab sellised meetmed, mida ta loeb oma unikaalses õiguslikus, majanduslikus ja poliitilises olukorras kohaseks ja põhjendatuks.

Näiteks Belgias, mis on föderaalne riik, on keskkonnakorralduse osas antud volitused peaaegu täielikult piirkondlikele valitsustele, iga piirkond rakendab EL õigusakte eraldi. Prantsusmaal sisalduvad ülevõetud EL direktiivid keskkonnoakoodeksis, mille eesmärk on olemasolevate keskkonnaõigusaktide ühtlustamine, kogudes need ühte õigusraamistikku.

Meetmete valikut võib dikteerida ka nõude vorm või EL õigusakti tüüp. Näiteks EL määrused kohaldatakse liikmesriikides otse ja neid ei tohi üle võtta siseriiklikesse õigusaktidesse. Kui direktiiviga keelustatakse mingi tegevus (teatud ainete kasutamine või väljalase, nagu asbest või toodetes sisalduvad rasked metallid), on selles esitatud kindlad nõuded. Kuid kui direktiiviga kehtestatakse piirväärtused (82/884/EMÜ tina piirväärtuse kohta õhus), sätestatakse täpsed eesmärgid, milleni tuleb jõuda, kuid liikmesriigile on jäetud otsustamisvabadus, kuidas seda saavutada, ning nõue on ühtlasi paindlikum.

2.3 Pädev asutus või asutused

Riiklikul tasandil peab endale üldvastutuse EL õigusaktide rakendamise eest võtma vähemalt üks asutus ja olema Euroopa Liidu suhtluspartner. Riikliku "pädeva asutuse" nõue kehtib ka föderaalriikides isegi siis, kui suurem osa õigusaktidest võetakse vastu ja rakendatakse piirkondlike valitsuste tasandil. Pädevad asutused, eriti kui neil on keskkonnadirektiivide alusel litsentseerimis- või täitmise tagamise volitused, peaksid tavaliselt olema riigiasutused või -ametid.

Pädevuse võib jaotada mitmete institutsioonide vahel samal või erineval tasanditel. Näiteks riigitööde ministeerium võib vastutada keskkonnamõju hindamise direktiivi rakendamise eest. Nii kohalikud, piirkondlikud kui riigiasutused võivad olla pädevad keskkonnalubade väljaandmiseks, millega kontrollitakse õhuheiteme, reovee või tahkete jäätmete keskkonda laskmist. Seire ja täitmise tagamine võib osaliselt või täielikult olla delegeeritud kohalikele või piirkondlikele ametiasutustele.

2.4 Institutsioonid, haldamine ja finantseerimine

Uute õigusaktide kohaldamine praktikas tähendab seda, et tuleb teha muudatusi institutsioonides, menetlustes ja standardites. Vastutavad ministeeriumid ja ametiasutused peaksid võtma arvesse kõnealuseid institutsioonilisi vajadusi, haldamise ja täitmise tagamise finantseerimist ning investeringuid. Tavaliselt kasutatakse üleminekusätteid olemasolevate tööstusettevõtete ja -tegevuste järkjärgulisse vastavusse viimiseks uue regulatiivsüsteemiga, näiteks reovee puhastamise sätte nõuete täieliku täitmise tagamine aastaks 2005.

Tuleb kaaluda erinevate rakendamisvõimaluste plusse ja miinuseid. Tuleb anda hinnang finantseerimisvajadustele seoses haldamise ja investeringutega keskkonnaseisundi parandamiseks ning tuleb kindlaks määrata meetodid, kuidas saada vajalik finantseerimine.

2.5 Täitmise tagamine

Euroopa Liidu tähelepanu keskendub järjest rohkem täitmise tagamisele, seda nii ebaühtlasest rakendamisest tulenevate probleemide tõttu liikmesriikides, kuid on ka tunnustatud, et vastavusprobleemid võivad tekkida isegi neis riikides, kus on suhteliselt ranged seadused ja menetlused.

Seetõttu peaksid assotsieerunud riigid võtma kõik vajalikud meetmed, et parandada oma seire- ja kontrollimehhanisme, näiteks tugevdama oma inspekteerimissüsteeme ning võtma haldus- ja õigusmeetmeid, et tagada oma keskkonnaõigusaktide õige rakendamine ning lõpptulemusena täitmise tagamine.

2.6 Konsulteerimine huvitatud rühmade ja üksikisikutega

Vastutaval ministeeriumil on ilmselt kasulik konsulteerida huvirühmadega nii ülevõtmisprotsessi kui rakendamise ajal, et määrata kindlaks ja vältida võimalikke probleeme ning saada toetust rühmadelt, kes on seotud riiklike seaduste ja menetlustega või kelle suhtes neid kohaldatakse. Võimalikud huvirühmad on valitsusasutused, kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused, tööstussektor, valitsusvälised organisatsioonid ja konkreetsete piirkondade kohalikud huvirühmad.

2.7 EL õigusaktide lähendamise etapid

Paljud etapid, mida liikmesriigid lähendamisprotsessis rutiinselt läbivad, on samad kõikide direktiivide ja määruste korral. Need on loetletud järgmistel lehekülgedel koos mõne spetsiifilisema küsimusega, mis tuleb ära otsustada siseriiklike õigusaktide Euroopa Liidu õigusaktidega vastavusse viimise käigus.

EL direktiivide lähendamise etapid

1. etapp. Õigusakti tüübi ja selle nõuete kindlaksmääramine.

1. Milline tüüp – direktiiv, määrus, otsus?
2. Mis on selle lähemad ja kaugemad eesmärgid?
3. Milliseid pädevaid asutusi on tarvis?
4. Millist informatsiooni tuleb koguda ja edastada komisjonile?
5. Missugused plaanid tuleb koostada?
6. Milliseid teaduslikke või tehnilisi teadmisi nõutakse?
7. Milliseid konsultatsioone on tarvis?
8. Milliseid investeeringuid on tarvis?

2. etapp. Määrake kindlaks oma riiklikud valikud.

1. Millised nõuded (EL õigusaktides) jätavad valikuvõimaluse?
2. Millised nõuded ei jäta valikuvõimalust?
3. Siseriiklikud õigusaktid või haldusaktid?
4. Uued õigusaktid või muudatused olemasolevatesse?
5. Siseriiklike õigusmeetmete sisu?
6. Majandusele ja keskkonnale tulenevad plussid ja miinused?
7. Millised sektorid kannavad tegutsemiskoormuse?
8. Kuidas peaks uutele nõuetele üleminek olema organiseeritud: tähtajad, ülemineku-perioodid, rakendusprogrammid, investeeringud ja aruanded.

3. etapp. Määrake kindlaks, kuidas toimub siseriikliku seaduse rakendamine ja täitmise tagamine.

1. Rakendamine riiklikul-, piirkondlikul või kohalikul tasandil? Töötajad ja tehnilised vajadused?
2. Millised volitused peaksid ametnikel olema?
3. Kellega regulatiivorganeist tuleb konsulteerida ja kelle tööd koordineerida?
4. Millised on teabe, juhendite ja koolitusvajadused?
5. Erinevate rakendusvõimaluste plussid ja miinused?
6. Millist finantseerimist vajatakse haldamiseks? investeeringuteks?
7. Kuidas saab kulutused katta ja saada finantseerimine?
8. Millist seiret on tarvis?

9. Kes teostab seiret? Kas vajatakse koolitust, töötajaid, seadmeid?

10. Milliseid karistusi tuleks kohaldada? Kuidas tuleks neid kohaldada?

4. etapp. Määrake teavitamis- ja konsulteerimiskord.

1. Kellega tuleks konsulteerida? Valitsusasutused, kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused, tööstussektor, valitsusvälised organisatsioonid, konkreetsete piirkondade kohalikud huvirühmad?

2. Millises vormis konsulteerimist vajatakse?

3. Protsessi millises etapis?

4. Valitsusväliste organisatsioonide muud võimalikud rollid?

5. etapp. Määratlege rakendamisprogramm.

1. Õiguslik kava.

2. Rakendamise halduseeskirjade, määruste jne koostamine.

3. Eelarvekava.

4. Institutsioonid, töötajad ja vahendid.

5. Koolitus, infomaterjalid, kohtumised asjakohaste valitsusbüroodega, tööstussektoriga, avalikkusega jne ning sidepidamistegevused.

6. Investeeringud.

7. Toimimiskulud.

8. Seire.

9. Info kogumine ja aruandlus.

10. Jõustamine.

3. LÄHENDAMINE JA EUROOPA LIIDU KESKKONNAÕIGUSAKTIDE VORMID¹⁰

3.1 Euroopa Ühenduse asutamislepingu roll lähendamisprotsessis

EÜ asutamislepinguga kehtestatakse keskkonnapoliitika mõned üldpõhimõtted artiklis 130r, kuid lähendamise eesmärgil ei tule neid sõna-sõnalt üle võtta siseriiklikesse õigusaktidesse. Üldpõhimõtted aitavad mõista EL keskkonnapoliitika ja -seaduste üldeesmärke ning tõlgendada ja lähendada EL üksikuid õigusakte.

EL keskkonnaõigus peab sõnaselgelt põhinema asutamislepingu ühel või mitmel sättel, keskkonna valdkonnas on need tavaliselt artikkel 100a (ühtse turuga seotud õigusaktid koos keskkonnamõõtmega) ja artikkel 130S (puhtalt keskkonnaalane). Lähendamise eesmärgil on kõnealuse EL õiguse juriidilise baasi tähtsus eelkõige see, mis mõjutab riigi suutlikkust kehtestada kõnealustes EL õigusaktides sisalduvatest standarditest karmimad keskkonnastandardid.

Näiteks kui direktiiv on vastu võetud artikli 130S alusel, on liikmesriikidel rohkem võimalusi vastu võtta rangemad riiklikud meetmed kui artikli 100a alusel vastu võetud direktiivi korral.

3.2 Direktiivid

Enamik EL keskkonnaõigusakte on direktiivid. See on Euroopa Liidule eriomane õigusakti vorm. Need on mõeldud liikmesriikidele kohustuste kehtestamiseks ja need on erinevate õigus- ja haldustavade arvesse võtmiseks piisavalt paindlikud. Liikmesriigile on jäetud otsustamine, kuidas oma õigus- ja haldussüsteem vastavusse viia. (vt 4. osa)

Direktiivid on igale liikmesriigile siduvad, kuid need võivad sisaldada erinevaid nõudeid, mis võtavad arvesse iga liikmesriigi erinevaid keskkonna- ja majandustingimusi.

Näiteks suurte põletusseadmete/tehaste direktiiviga kehtestatakse liikmesriigiti emissioonide vähendamise erinevad eesmärgid ning majanduslikult vähem arenenutel lubatakse isegi emissiooni suurendada.

Raamdirektiividega kehtestatakse erinevate sektorite õigusaktide üldpõhimõtted, kord ja nõuded. Senini on need vastu võetud õhu- ja jäätmesektoris, eelnõu on tehtud veesektori kohta. Iga sektori "tütardirektiivid" peavad olema vastavuses raamdirektiivi üldnõuetega.

EL juriidiliste tekstide struktuuri mõistmine on tulemuslike lähendamisstrateegiate väljatöötamisel eluliselt tähtis. Üldjuhised antud teema kohta on lisas1.

¹⁰Euroopa Liit või Euroopa Ühendus? Poliitikas ja juriidilistes dokumentides viidatakse nii Euroopa Liidule kui ka Euroopa Ühendusele. Mõlemad on olemas. Maastrichti lepinguga loodi Euroopa Liit, et väljendada liikmesriikide laiemaid poliitilisi püüdlusi. Euroopa Liit hõlmab Euroopa Ühendust (mille volitused ja institutsiooniline korraldus on sätestatud Euroopa Ühenduse asutamislepingus) koos laiemate poliitiliste ja koordineerimismehhanismidega liikmesriikide vahel, mida kirjeldatakse Maastrichti lepingus.

Keskkonnaõigusaktide õiguslik alus on EÜ asutamislepingus ja Euroopa Ühendus on juriidiline üksus, mis ratifitseerib rahvusvahelised konventsioonid. Paljudel juhtudel tegutsevad samad organisatsioonid (liikmesriigid, Euroopa Komisjon jne) nii liidus kui ka ühenduses. Põhiline erinevus on selles, et ainult Euroopa Ühenduses võib vastu võtta õigusakte, mis on liikmesriikidele siduvad. Täpsemalt öeldes tuleb viidata Euroopa Ühenduse õigusaktidele, mitte Euroopa Liidu õigusaktidele. Kuid lihtsuse mõttes kasutatakse käesolevas juhises terminit Euroopa Liit, et oleksid hõlmatud nii poliitika kui õigusaktid.

3.3 Määrused

Umbes 10% EL keskkonnaõigusaktidest on määrused. Määrused on liikmesriikides otseselt siduvad ja need on ülemuslikud mis tahes vasturääkiva siseriikliku seaduse suhtes. Liikmesriigid ei tohi määruste sätteid üle võtta siseriiklikesse õigusaktidesse, isegi kui siseriiklik seadus on määrusega identne.¹¹

Seetõttu jäävad määrused suures osas lähendamisprotsessist välja ja need jõustuvad ühinevates riikides ühinemise päeval. Kuid keskkonnamäärused nõuavad neist tulenevate siseriiklike meetmete rakendamist ja seetõttu ei saa neid enne ühinemist täielikult eirata.

Näiteks meetmetüübid, mida riigid peavad võtma, hõlmavad pädevate asutuste määramist rangete piirangutega kemikaalide või ohustatud liikide inspekteerimiseks ja nendega kauplemise kontrollimiseks, juhendite ja teatisvormide avaldamist või seaduse rikkumise eest karistuste määramist.

Määrustel on tavaliselt kindel eesmärk, ning neid kasutatakse siis, kui on tähtis, et liikmesriikides kohaldataks täpselt ühesuguseid nõudeid. Mõnedes sektorites¹², nagu jäätmemajandus ja kemikaalid, koosneb EL õigus nii määrustest kui direktiividest. Määruste mõju analüüsimine on tähtis, et teada, millised meetmed on vajalikud seotud direktiivide lähendamiseks.

¹¹ Kõnealune ülevõtmiskeeld tuleneb faktist, et riiklikud kohtud ja riiklikud haldusasutused peavad kohaldama määrusi otse; mis tahes ülevõttev siseriiklik õigusakt on vastuolus määruste erilise õigusliku olemusega EÜ asutamislepingu alusel.

¹² Näiteks määrus Baseli piiriülese jäätmeveo konventsiooni rakendamiseks ja jäätmete raamdirektiiv; direktiivid ohtlike kemikaalide ning preparaatide klassifitseerimise ja märgistamise kohta ning määrus keelatud või rangete piirangutega kemikaalide ekspordi ja impordi kohta.

Tabel 1. Siduvate EL õigusaktide kolm vormi.

Direktiivid	Määrused	Otsused
<p>1. Jõustuvad direktiivis määratletud päeval või 20. päeval pärast avaldamist Euroopa Ühenduste Ametlikus Teatajas: see kohustab liikmesriike õigusakte lähendama.</p>	<p>1. Jõustuvad direktiivis määratletud päeval või 20. päeval pärast avaldamist EÜ Ametlikus Teatajas.</p>	<p>1. Jõustuvad adresseeritud poolele teatamisel.</p>
<p>2. On kõige sagedamini kasutatav EL õigusakt.</p>	<p>2. Kasutatakse unifitseeritud süsteemi vajaduse korral: fondid, institutsioonid; EL vabatahtlikud kavad nagu ökomärgistamine; toote- või kauplemismäärus (ohustatud liigid, jäätmevedu).</p>	<p>2. Kasutatakse üksikasjalike haldusnõuete spetsifitseerimiseks või määruste või direktiivide tehniliste aspektide ajakohastamiseks.</p>
<p>3. Liikmesriigid peavad vastu võtma seadused, määrused ja menetlused, et direktiiv oleks jõus ülevõtmistähtajaks; see on tavaliselt kahe aasta möödumisel jõustumistähtajast.</p>	<p>3. Liikmesriigid peavad looma institutsioonid ja menetlused; nad peavad tunnistama kehtetuks vasturääkivad riiklikud sätted.</p>	<p>3. Tähelepanu keskpunktis ulatus ja kohaldamine.</p>
<p>4. Jõustuvad praktilise kohaldamise päeval, see on ülevõtmistähtaeg, juhul kui ei ole samas direktiivis viidatud teis(t)ele tähtaegadele spetsiifiliste meetmete korral. Mõned direktiivid võivad jõustuda otse, kui liikmesriik ei võta seda üle siseriiklikesse õigusaktidesse.</p>	<p>4. On jõustumistähtajast otseselt siduvad.</p>	<p>4. On jõustumistähtajast siduvad adresseeritud pooltele.</p>

3.4 Otsused

Otsused on üksikud õigusaktid, mis on täielikult siduvad nendele pooltele, kellele need on adresseeritud. Määrustest ja direktiividest erinevad nad oma olemuselt selle tõttu, et need on tavaliselt väga spetsiifilised. Keskkonnavaldkonnas ei ole need eriti levinud. Keskkonnamäärused ja -direktiivid annavad sageli komisjonile volitused võtta otsuseid nende rakendamiseks.

Näiteks võib komisjon muuta jäätmeleoneid piiriülese jäätmeveo määruse alusel, spetsifitseerida vormi- ja dokumentatsiooninõudeid ning muid haldusküsimusi. Komisjon on vastu võtnud terve rea otsuseid, millega kehtestatakse tingimused EL ökomärgise andmiseks erinevatele tooterühmadele.

3.5 Euroopa Kohtu roll

Euroopa Kohtul on viimane sõna asutamislepingu ja EL õigusaktide juriidilisel tõlgendamisel. Viimase kümne aasta jooksul on kohus vastu võtnud järjest rohkem otsuseid EL keskkonnaseaduste ja liikmesriikide poolt ühtse turu loomise kontekstis tehtud lähendamise tõlgendamise vallas. See on edasi arendanud ka tähtsaid põhimõtteid, mis puudutavad direktiivide ülevõtmist.

Seetõttu peaksid riigid üksikasjaliku keskkonnavalase lähendamisstrateegia koostamisel tõsiselt arvestama kõnealuste otsuste mõju direktiivide tõlgendamisele ja lähendamismeetoditele.

4. ÜLEVÕTMISPÕHIMÕTTED

Selles osas on üldjuhendid ja vastused mõnedele tavalistele küsimustele EL keskkonnaõigusaktide lähendamisprotsessi kohta. Ühinemisprotsessis ja rakendamises tuleks juhinduda teatud hulga olulise tähtsusega põhimõtetest ja nõuetest, mis on peamiselt tuletatud Euroopa Kohtu kaasustest, mis on seotud liikmesriigi suutmatusega direktiivi õigesti rakendada. Euroopa Kohtu otsused on juriidiliselt siduvad, kuigi need ei esine otseselt asutamislepingus ega direktiivides.

Iga direktiivi ja määruse üksikasjalikum seletus on käesoleva juhendi 2. osas.

4.1 Kas valitsus võib kasutada direktiivi eesmärkide saavutamiseks mittesiduvaid haldusakte?

Ei. Kuigi asutamislepingust võib jääda mulje, et kohaldatavaid ülevõtmisvahendeid võib kasutada oma äranägemisel, on Euroopa Kohus otsustanud, et toetumine mittesiduvatele ülevõtmisvahenditele on vastuolus direktiivide siduva juriidilise olemusega. Kõnealune põhimõte on eriti tähtis nende riikide jaoks, kes keskkonnapoliitika elluviimisel on traditsiooniliselt kasutanud haldusakte.

Kui direktiivi sättega sätestatakse üldprogrammide rakendamine või üldeesmärkide saavutamine, võivad juriidiliselt siduvad keskkonnalepingud valitsusasutuste ja tööstussektori vahel olla rakendamise kohased vahendid. (Vrd komisjoni teatis keskkonnalepingute kohta, COM(96) 591, 27.11.1996 ja komisjoni soovitus 96/733/EÜ, EÜT L 333/59, 21.12.1996).

Sätteid, millega liikmesriike kohustatakse koguma teavet ja koostama aruandeid, ei tule tingimata üle võtta liikmesriikide siduvatesse siseriiklikesse õigusaktidesse.

4.2 Kas tuleb vastu võtta uued siseriiklikud õigusaktid?

See ei ole hädavajalik. Riigid võivad direktiivide rakendamiseks kasutada olemasolevaid siseriiklikke seadusi või teha muudatusi olemasolevatesse seadustesse. Kuid seda juhtub harva, et olemasolev seadus sobib täielikult, ning kogemused on näidanud, et ei ole mõistlik loota olemasolevatele õigusaktidele, kui nende piisavus ei ole tõestatud siseriikliku seaduse üksikasjaliku võrdlemisega EL direktiiviga sätete kaupa.

Näiteks 1985.a teatas Prantsusmaa komisjonile, et ta 1977. a seadus keskkonnamõju hindamise kohta täidab direktiivi 85/337/EMÜ kõiki nõudeid, kuid hiljem tuli neil täieliku vastavuse nimel oma seaduses muudatusi teha.

4.3 Kas siseriiklikku õigusakti tuleb üle võtta direktiivi täpsed tingimused?

Ei. Direktiivid on mõeldud selleks, et anda liikmesriikidele teatud paindlikkus, ning sõna-sõnaline ülevõtmine ei ole esmatähtis, kui siseriiklikud õigusaktid on vastavuses direktiivi nõuetega. Kuid riigid peavad väga suurt tähelepanu pöörama sellele, et siseriiklike õigusaktide sõnastus kajastaks direktiivi täielikult. Mõnedes liikmesriikides on tegelikult juurdunud sõna-sõnalise ülevõtmise tava (kopeerimine) mittevastavusega tekkivate probleemide vältimiseks. Kuid sellel taval on ka omad ohud: ülevõtmine ilma kaasnevate õigus- ja haldusaktideta, mis tagavad direktiivi tõhusa rakendamise ja täitmise tagamise, ei ole piisav. Kohati on vajalik direktiiviga nõutava tulemuse tegelikult saavutamiseks teha ülekantud õigusaktid üksikasjalikumad kui

direktiivi laialivalguvad kohustused. Sedasi tehes tuleb hoolikalt arvestada, et ei piirataks direktiivis sisalduvate kohustuste ulatust.

Eriti tähtis on tagada, et EL direktiivis sisalduvad määratlused võetakse üle sõna-sõnalt ja täielikult nendesse siseriiklikesse õigusaktidesse, mille eesmärk on direktiivi rakendamine.

4.4 Kas valitsus võib valida sanktsioone direktiive ülevõtivate siseriiklike seaduste täitmise tagamiseks?

Jah. Üldiselt jätavad direktiivid sanktsioonide valimise liikmesriikidele. Neis nähakse harva ette isegi seda, et direktiivi rakendava siseriikliku seaduse rikkumist tuleb karistada haldus- või kriminaalkorras. Kuid kõnealune valik ei ole täiesti vaba:

- Valitud riikliku sanktsiooni vorm peab olema tulemuslik, tagamaks direktiivi eesmärkide saavutamise.
- Direktiivide rakendamismeetmete jaoks vastu võetud sanktsioonide ja seotud siseriiklike õigusaktide alusel kehtestatud sanktsioonide vahel ei tohi olla diskrimineerimist – näiteks keskkonnaõigusrikkumisele siseriikliku seaduse alusel ei tohi kohaldada põhjendamatult rangeid sanktsioone võrreldes seaduserikkumisega siseriikliku seaduse alusel, milles on üle võetud võrreldav nõue EL direktiivi alusel.

Näiteks peaksid olema võrreldavad vette juhtimisel emissioonipiirangute rikkumised, olenemata sellest, kas need piirangud on kajastatud EL direktiivis.

4.5 Kas riigid võivad kehtestada kõrgemad siseriiklikud keskkonnastandardid?

Mõnikord. EÜ asutamislepinguga lubatakse riikidel kehtestada või säilitada siseriiklikke keskkonnastandardeid ja -nõudeid, mis on rangemad EL keskkonnaõigusaktides sisalduvatest. Kuid see vabadus ei ole absoluutne.

Mõned EL keskkonnadirektiivid lubavad selgesõnaliselt või isegi soodustavad liikmesriike võtma karmimaid meetmeid. Nendega kehtestatakse minimaalne vastavusnorm ja mitte maksimaalne norm. Seda tuleb sageli ette õhu- ja vee-emissioonide piirangute ja keskkonna seisundi nõuete korral.

Näiteks EL õhu- ja veekvaliteedi direktiividega kehtestatakse sageli teatud saasteainete kohustuslik piirkogus, sellega kaasneb sihtkoguste juhend, milles on keskkonnaseisundi eesmärgid, mille poole liikmesriigid peavad pürgima.

Kui EL keskkonnadirektiivid põhinevad EÜ asutamislepingu artiklile 100a (ühtne turg), võib liikmesriik, kui ta on selleks eelnevalt saanud komisjonilt loa ja ta on põhjendanud, miks ta vajab rangemaid keskkonnameetmeid, kohaldada rangemaid keskkonnakaitse meetmeid.

Kui EL keskkonnaõigusaktid põhinevad asutamislepingu keskkonnasätetel (artikkel 130r, s ja t), on riikidel laiemad õigused võtta rangemaid meetmeid. Kõnealustest meetmetest tuleb komisjonile teatada (kuid mitte ette) ja need ei tohi olla varjatud kaubandustõkked ega suvaliselt diskrimineerida teise liikmesriigi kaupu ega teenuseid. Kui EL direktiivi või määrusega, mis

põhineb artiklil 130s, püütakse täielikult reguleerida terve tegevusvaldkond, nagu näiteks piiriülese jäätmeveo määrus, peaksid riigid olema rangemate meetmete kehtestamisega väga ettevaatlikud.

4.6 Kas valitsused võivad keskkonnadirektiivide alusel määrata geograafilised alad täielikult oma äranägemisel?

Ei. Paljude keskkonnadirektiividega nõutakse, et liikmesriigid määraksid vastavalt direktiivi kriteeriumidele oma territooriumil alad, mille suhtes hakatakse kohaldama direktiivi nõudeid. Näiteks elupaikade/kasvukohtade kaitsealad, linnaheitvee puhastamise direktiivi alusel ohustatud ja vähemohustatud alad ning alad, mille õhukvaliteet ei vasta EL standarditele. Tavaliselt tuleb nendest aladest teatada Euroopa Komisjonile ning tuleb vastu võtta kavad nende kaitseks või olukorra parandamiseks.

Kuigi direktiivi kriteeriumid võivad jätta liikmesriikidele teatud otsustusõiguse, kuidas täita kõnealuste alade määramise ülesanne, võib kriteeriumide ebakorrektna kohaldamine, näit ebaseaduslike majanduskaalutluste arvestamine määramisel, esile kutsuda Euroopa Komisjoni pahameele liikmesriigi valitsuse suhtes ja lõppkokkuvõttes ka pahandused Euroopa Kohtuga.

Kehtivad järgmised üldpõhimõtted:

- Määramise peab teostama pädev asutus kohases juriidiliselt siduvas vormis, olenemata sellest, milline institutsioon on eelnõu välja töötanud.
- Direktiivis sisalduvad määramiskriteeriumid tuleb hoolikalt kohaldada.
- Valitsused peavad olema eriti ettevaatlikud, lubades kõrvalistel teguritel mõjutada määratud alade valikut. Kuna määramisest johtuvad võimalikud kulutused keskkonna kaitsele ja olukorra parandamisele, on mõistetav surve määrata võimalikult vähe ja võimalikult väiksed alad. Kuid arvesse ei tohi võtta majanduslikke ega muid kaalutlusi, kui need ei ole direktiiviga spetsiifiliselt lubatud.

Kasulik oleks tutvuda vastavuses olevate liikmesriikide tavadega ning vadada läbi Euroopa Kohtu otsused.

Näiteks direktiivi 85/203/EMÜ alusel võivad liikmesriigid kehtestada direktiivis sätestatud madalamad piirkogused vööndites, kus nende arvates on vajalik piirata või vältida prognoositavat lämmastikdioksiidi saaste kasvu linna- või tööstusarengu edenemisel.

4.7 Kas lähendamine kehtib määruste kohta?

Üldiselt öeldes ei, kuid riigid peavad määruste rakendamiseks siiski astuma teatud **administratiivseid samme**. Keskkonnasektoris on mõned väga tähtsad määrused, millega rakendatakse näiteks rahvusvahelise jäätmetega ja ohustatud liikidega kauplemise kontrolli ning keskkonnakorralduse ja auditeerimiskavasid. Need ei jõustu ühinevates riikides enne ühinemispäeva ning nende ülevõtmist siseriiklikesse õigusaktidesse ei nõuta ning see ei ole isegi lubatud.

Kuid riigid peaksid olema teadlikud sellest, et

- mõnede määrustega nõutakse vastutatavate riigiasutuste või ametiasutuste määramist või loomist nende rakendamiseks; seda võib teha haldusmääruse või korraldusega;
- mõnega nõutakse sõnaselgelt, et riigid määraksid siseriiklike seadustega – näiteks tsiviil- või kriminaalkoodeksis – kindlaks karistused EL määruse mittetäitmise eest. Kui ka kõnealune selgesõnaline säte puudub, peavad olemas olema tõhusad riiklikud karistused tagamaks vastavus määrustele.

Seega peaksid riigid tagama vajalike haldus- ja institutsiooniliste meetmete olemasolu ühinemispäevaks ning kattuvate või vastuoluliste riiklike seaduste tühistamise.

Kui EL õigusaktid keskkonnasektoris koosnevad nii direktiividest kui määrustest, peavad riigid pöörama tähelepanu eelkõige sellele, et direktiive rakendavad riiklikud meetmed oleksid täielikult integreeritud ja et need ei oleks vastuolus EL määrustega.

Määruste rakendamisel on vähem etappe kui direktiivide rakendamisel. Need on nimetatud järgmisel leheküljel:

Määruste rakendamise etapid.

1. Määrake määruse rakendamiseks pädev riigiasutus või -asutused.
2. Määrake, millised õigusaktid (kui üldse) on vajalikud (näit karistuste kehtestamine või pädevate asutuste määramine).
3. Koostage õigusaktide ajakava (nagu see on sobiv).
4. Koostage asjakohaste ametiasutuste jaoks haldusinstruktsioonid ja -kord.
5. Konsulteerige teiste asjassepuutuvate valitsusasutustega ja määrusega mõjutatud rühmadega (näit importijate ja eksportijatega; peamiste tööstusaladega; keskkonnaorganisatsioonidega).
6. Tagage töötajad ja vahendid.
7. Koolitage töötajad.
8. Teatage mõjutatud tööstussektoritele ja ettevõtetele, mida nõutakse.
9. Varustage asjassepuutuvad rühmad vastavate dokumentide, blankettide ja sertifitseerimisdokumentidega.
10. Pärast ühinemist jälgige rakendamist ning esitage teistele liikmesriikidele ja Euroopa Komisjonile nõuetekohased aruanded.

2. OSA

EL KESKKONNAÕIGUSAKTIDE ÜLEVAADE SISSEJUHATUS

2. osa sisaldab iga sektori direktiivide ja määruste lühikokkuvõtteid, diagramme, mis näitavad iga sektori õigusaktide omavahelist suhet, ja mõnesid meetmeid õigusakti täielikuks ja tõhusaks rakendamiseks, mis väljuvad 1. osas, lk 11-12 ja 21 toodud üldsammude raamest.

See sisaldab ka mõnesid praegu õigusloomeprotsessis olevaid direktiivide eelnõusid, kuna need saavad tulevikus EL keskkonnaõiguse struktuuris väga tähtsateks osadeks.

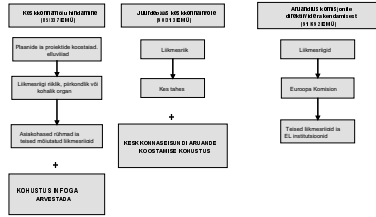
A. HORISONTAALÕIGUSAKTID

Õigusakti võib nimetada "horisontaalseks", kui see on seotud pigem keskkonnakorralduse üldküsimumustega kui konkreetsete sektorite, toodete või emissioonitüüpidega. Selle kategooria kolm direktiivi puudutavad keskkonnavalase info kogumist ja hindamist ning suurt hulka inimtegevusi, mis mõjutavad keskkonda. Informatsioon võib olla pakutavate tegevuste keskkonnamõju hindamise kujul, avalikkuse juurdepääs keskkonnavalasele infole või keskkonnadirektiivide rakendamise nõuded ja aruandluskord.

Täpne info keskkonna ja inimtegevuste mõju kohta on äärmiselt tähtis, kuna see on keskkonnakaitsemääruste ja -poliitika väljaarendamise, rakendamise, seire ning täitmise tagamise alus. See on ka keskkonnavalaste otsuste tegemisel üldsuse osalemise ja seega ka tugevamate demokraatlike institutsioonide alus.

Keskkonnainfole juurdepääsu direktiiviga soovitakse anda avalikkusele juurdepääs keskkonnainfole, mida valdavad riigiasutused või valitsuse kontrolli all olevad asutused, mis avalikult vastutavad keskkonna eest. See põhineb keskkonnavalase "info" laiale määratlusele, mis peab olema konkreetseid põhjendusi nõudmata üksikisikutele kättesaadav. Selles nõutakse, et liikmesriigid esitaksid perioodiliselt aruandeid keskkonnaseisundi kohta.

HORISONTAALÕIGUSAKTID

Enne käesoleva direktiivi vastuvõtmist oli vähestel liikmesriikidel keskkonnainfoga tegelemise spetsiaalne kord, kuigi paljudel olid olemas haldusinfoga seotud õigusaktid. Mõnel liikmesriigil puudusid erioigusaktid haldusinfole juurdepääsu kohta.

Keskkonnamõju hindamise direktiiviga nõutakse, et enne valitsusepoolset kinnituse saamist peavad teatud projektid läbima protsessi, mille käigus hinnatakse võimalikke keskkonnamõjusid.

Direktiiv, mis puudutab **keskkonnadirektiivide rakendamise aruandlust**, ühtlustatakse ja püütakse parandada liikmesriikide aruandlust komisjonile.

A.1 Keskkonnamõju hindamine

Direktiivi 85/337/EMÜ teatud riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju kohta muudeti hiljuti direktiiviga 97/11/EÜ, mille sätted tuleb üle kanda ja jõustada 14. märtsiks 1999. Need muudatused ei ole niivõrd paranduste kui uue vormi kujul, mille eesmärk on vabaneda algteksti nõrkadest külgedest, eeskätt seoses hinnatavate projektide tüüpidega ning hindamisaktis sisalduva infoga. Direktiivis lähenetakse keskkonnakaitsele ennetavalt, selles nõutakse, et enne nõusoleku andmist riigiasutuse poolt tuleb neile projektidele, mis ilmselt märkimisväärselt mõjutavad keskkonda, teha võimaliku keskkonnamõju hindamine.

Direktiivi lisas I loetletud teatud tüüpi projektide puhul nõutakse alati keskkonnamõjutuste hindamist. Lisas II loetletud teistele projektidele, millel võivad olla märkimisväärsed keskkonnamõjutused, tuleb teha keskkonnamõju hindamine, kui need vastavad liikmesriigi poolt kindlaksmääratud kindlatele kriteeriumidele.

Projekti tellija peab esitama pädevale asutusele aruandes keskkonnamõju kohta asjakohase üksikasjaliku informatsiooni projekti kohta. Keskkonnaorganitele tuleb anda piisavalt kommenteerimisvõimalusi enne otsuse langetamist projekti kohta. Avalikkust tuleb teavitada projekti käivitamise soovist ja hinnangust mõju kohta ning anda avalikkusele võimalus oma arvamuse väljendamiseks. Pädeva asutuse otsused peavad võtma hindamistulemusi arvesse.

Tuleb informeerida teisi liikmesriike, keda projekt ilmselt mõjutab, ja nad võivad hindamisprotsessis osaleda. See järgib ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni konventsiooni piiriülese keskkonnamõjuga projektide hindamise kohta (Espoo konventsioon).

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Määrake kindlaks vajalikud pädevad asutused ja haldusstruktuurid nii riiklikul kui madalamadel tasanditel. Olemasolevad liikmesriigid on suures osas integreerinud keskkonnamõju hindamise nõuded maakasutusplaneerimise õigusaktidesse, pannes sealjuures suure vastutuse rakendamise eest kohalikele omavalitsustele. Keskkonnamõju hindamise korda võib integreerida ka integreeritud saaste vältimise ja kontrollimise direktiivi selles sisalduvate seadmete ja tegevuste osas.
2. Riiklikul tasandil tuleb luua juhend info kohta, mis peab sisalduma keskkonnamõju hindamise aktis, ja hindamis- ning otsustamisprotsesside kohta. Need abistavad standardida protseduure ja tulemusi. Need peavad olema spetsiifilised vastavalt valdkondadele, näit teed, raudteed, lennujaamad, linnaehitus.
3. Juhendi võtmeküsimus on avalikkuse osalemise protseduur, et jõuda selge otsustamisprotsessini.
4. Tähtis on hindamisprotsessi läbiviimise, projektide keskkonnamõju mõõtmise, leevendamise ja vältimise alane koolitus.
5. Projekti tellijailt võib võtta mõistlikku tasu keskkonnamõju hindamisega seotud halduskulude katteks.

6. Vältige huvide konflikte, kus administratiivsetel "pädevatel asutustel" palutakse kinnitada projekte, mille tellijad nad ise on.
7. Pädev asutus peab omama piisavalt tehnilisi ja teaduslikke teadmisi, et hinnata projekti keskkonnamõju tellija kogutud ja esitatud info alusel.

Keskkonnamõju hindamise (KMH) direktiiv – rakendamist puudutavad kaalutlused

Riiklik õigusraamistik

- Võrrelda direktiivi nõudeid olemasolevate siseriiklike õigusaktidega
- Teha kindlaks seadusandlikud lüngad
- Valikuvõimalused:
  - Üks põhiõigusakt (KMH akt)
  - Integratsioon maakasutusplaneerimise akti
  - Olemasolevate õigusaktide parandamine (näit keskkonna raamseadus)

Pädevad asutused (PA)

- Määrata kindlaks PAd
- Riigi tasandi PAd peavad andma komisjonile aru rakendamise kohta, tagama vastavuse KMH protsessile, avaliku konsulteerimise, apellatsioonimenetluse
- Väiksemate mõjudega projektide rakendamiseks võib moodustada kohaliku tasandi PAd

Õiguslikud kontrollpunktid

- Pöörata tähelepanu “projekti” määratlusele,
- Tagada, et palju väikseid KMH kohustustest vabastatud projekte ei moodusta lõpuks ühe suure projekti, mis allub KMHle. Sellisel juhul on KMH nõutav kõigi suhtes.
- Kohaldada kitsalt direktiivi nõuetest vabastamist.

KMH protseduur

- Koostada KMH protsessi ja ühtne KMH projektide klassifikatsiooni riiklik juhend.
- Koostada KMH dokumentide riiklik juhend.
- Kehtestada ranged ajapiirid viivitustest tulevate finants- ja haldusprobleemide vältimiseks.
- Kaaluda KMH ja maakasutusprotseduuri integreerimise vajadust.

Huvirühmad

- Tagada, et kõigile pooltele, kaasa arvatud kohalik omavalitsus, valitsusosakonnad, tööstussektori esindajad, maakasutusprojektide koostajad ja avalikkus, antaks KMH seaduseelnõude ja haldusmääruste kommenteerimise võimalus.
- Tagada avalikkuse osalemine KMH protsessides ja otsuste tegemisel ning apellatsioonimenetlustes.

Rahalised kaalutlused

- Projekti tellijad maksavad üksikute KMH protsesside, dokumentide ja ekspertidega seotud kulud.
- Riik maksab eksperthinnangute ja -kommentaari eest; teatud olukordades mõistlikud kopeerimiskulud.

A.2 Juurdepääs infole

Direktiiviga 90/313/EMÜ keskkonnainfole juurdepääsuvabaduse kohta kehtestatakse kohustus tagada, et info, mis on tavaliselt riigile aruandvate ametiasutuste valduses, oleks avalikkusele soovi korral kättesaadav. Vastused tuleb anda kindlaksmääratud aja jooksul ning info andmisest keeldumisel on õigus edasi kaevata. Liikmesriigid peavad ka perioodiliselt koostama aruandeid keskkonnaseisundi kohta.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Kõnealuse direktiivi eduka rakendamise võti on tasakaalu leidmine konfidentsiaalsuse ja keskkonnainfole juurdepääsemise vahel, kuid presumptsiooniks peaks olema piiramatult juurdepääsu eelistamine.
2. Kõnealust direktiivi vaadeldakse tihti kui kriitilist vahendit, mis tagaks valitsusotsuste läbipaistvuse ja valitsuse aruandluse. Valitsused peaksid välja töötama avalikkuse teavitamise selge korra.
3. Tuleb avaldada teabele juurdepääsu juhend, tagamaks avalikkuse mõistmine ja sellest kasu saamine. Üks rakendamise vahend on avalike registrite süsteem, millega määratakse kindlaks keskkonnaga seotud otsused või dokumendid, millele avalikkusel on juurdepääs.
4. Asjassepuutuvaid institutsioone ja isikuid tuleb teavitada nende kohustustest. Koolitus peaks hõlmama nende ametiasutuste teadlikkuse ja suutlikkuse suurendamist, kellele ilmselt laekuvad avalikkuse soovid info saamise kohta.
5. Perioodiliste aruannete koostamiseks ja avaldamiseks keskkonnaseisundi kohta tuleb luua süsteem, mille abil regulaarselt kogutakse, analüüsitakse ja töödeldakse vajalikke keskkonna andmeid.
6. Kui vastavusseiret teostavad erinevad ametiasutused, on vaja panna paika ühtlustatud sisemine infosüsteem, tagamaks võrreldavas formaadis asjakohaste andmete kättesaadavus ametiasutusele, kelle kohustus on komisjonile aru anda.

A.3 Aruandlus keskkonnadirektiivide rakendamise kohta

Direktiiviga 91/692/EMÜ teatud keskkonnadirektiivide rakendusaruannete standardimise ja otstarbekohastamise kohta püütakse sektorite kaupa otstarbekohastada komisjonile info edastamiseks liikmesriikidele esitatavad nõuded, mis tulenevad teatud keskkonnakaitse-direktiividest. Aruanded tuleb esitada kolme aasta möödumisel ning igal sektoril on oma kolmeaastane tsükkel. Erandiks on suplusveedirektiiv 76/180/EMÜ, mille puhul jätkuvalt kehtib iga-aastase aruande nõue. Liikmesriigid peavad rakendama kõnealust direktiivi, mis on integreeritud erinevatesse teistesse direktiividesse, kuid seda ei pea üle kandma liikmesriigi siseriiklikku õigusse.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Vaadake läbi keskkonnaseire- ja infosüsteemid, tagamaks vajaliku info saamise kohasel kujul selle hindamiseks ja esitamiseks Euroopa Komisjonile.
2. Kui nõuete täitmise alast seiret teostavad erinevad asutused, looge ühtlustatud infosüsteem, tagamaks võrreldavas formaadis asjakohaste andmete kättesaadavus valitsusasutusele, kelle kohustus on anda aru komisjonile.
3. Määrake aruande koostaja ning koostage planeerimis- ja aruandlusajakavad.

A.4 Euroopa Keskkonnaagentuur

Euroopa Keskkonnaagentuur (EKA), mille eesmärk on anda Euroopa Liidule ja liikmesriikidele keskkonnainfot Euroopa tasandil, moodustati määrusega EMÜ/1210/90. Praegu on määrus uuel lugemisel, vt eelnõu määruse muutmise kohta COM(97), lõplik 13.06.1997.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Määrusi ei saa üle kanda siseriiklikku õigusse.
2. Euroopa Keskkonnaagentuur ja liikmesriigid teevad koostööd keskkonnaseire ja -hindamise programmide raames ning ka keskkonna olukorra aruannete ettevalmistamisel. Tuleb paika panna kohane seiremehhanism. Institutsioonidele tuleb anda volitused ja varustus Euroopa Keskkonnaagentuuri tegevustes osalemiseks. Seda saab alustada enne ühinemist, sest Euroopa Keskkonnaagentuur juba töötab välja koostööprogrammi kolmandate riikidega.

A.5 LIFE

Määrusega EMÜ/1973/92 moodustati nimetuse all LIFE keskkonna finantseerimise vahend tegevuste jaoks, mis toetavad ühenduse poliitikat "saastaja maksab" ja subsidiaarsuspõhimõtteid. LIFE finantseerib ainult osa projekti maksumusest.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Määrusi ei saa üle kanda siseriiklikku õigusse. LIFE on tagastamatu abi programm, mida juhib Euroopa Komisjon.

B. ÕHU KVALITEET

Õhusaaste lähtub paljudest, nii liikuvatest kui paiksetest allikatest. Käesolev alljaotus käsitleb õigusakte, mis puudutavad **üldist õhu kvaliteedi hindamist ja kontrollimist**, ning õigusakte, mis puudutavad **liikuvatest saasteallikatest lähtuvate emissioonide** kontrolli, st transpordiga seonduvaid emissioone mootorsõidukitest ja kütustest.

Paiksetest allikatest **lähtuvate emissioonide kontrollimist puudutavad alljaotuses F vaadeldavad õigusaktid (emissioonid tööstusrajatistest ja energiajaamadest), samuti alljaotuses C vaadeldavad õigusaktid (emissioonid jäätmeid põletavatest tehastest).**

Uus õhu kvaliteedi raamdirektiiv peab kavakohaselt määrama kindlaks üldstrateegia õhu kvaliteedi reguleerimiseks liikmesriikides, sidudes emissioonide kontrollimise õhu kvaliteedi osas seatud sihtide saavutamiseks. See direktiiv astub jõusse järk-järgult, sedamööda, kuidas võetakse vastu ja jõustuvad tema kavandatavad tütdirektiivid. Need kavandatavad tütdirektiivid asendavad kolm olemasolevat direktiivi, mis kehtestavad kvaliteedistandardid vääveldioksiidi, tahkete osakeste, plii ja lämmastikoksiidi jaoks. Troposfääri osoonidirektiivi kohaselt peavad liikmesriigid ühtlasi rajama **osooniseirevõrgud**.

Rida direktiive kontrollib emissioone **mootorsõidukitest ja kütustest**, kehtestades tehnilised nõuded sõidukitele ja piirnormid ainete, näiteks plii ja väävli, sisalduvusele kütustes. Lisaks sellele on peatselt oodata direktiivi, mis käsitleb liikuvatele seadmetele installeeritavatest mootoritest lähtuvaid emissioone.

B.1 Õhu kvaliteedi raamdirektiiv

Direktiiv 96/62/EÜ ümbritseva õhu kvaliteedi hindamise ja kontrollimise kohta, mis on tuntud õhu kvaliteedi raamdirektiivi nime all, seab oma eesmärgiks kehtestada põhiprintsiibid ühtse strateegia jaoks, mis:

- Määratleb ja püstitab eesmärgid, mis puudutavad ümbritseva õhu kvaliteeti ühenduses, selleks et hoida ära või leevendada kahjulikke mõjusid inimeste tervisele või keskkonnale tervikuna.
- Hindab ühtsete meetodite ja kriteeriumide alusel ümbritseva õhu kvaliteeti liikmesriikides.
- Hangib adekvaatset, avalikkusele ligipääsetavat teavet ümbritseva õhu kvaliteedi kohta, ning tagab, et see on avalikkusele kättesaadav ohulävede jm kaudu.
- Säilitab õhu kvaliteeti seal, kus see on hea, ja parandab seda mujal.

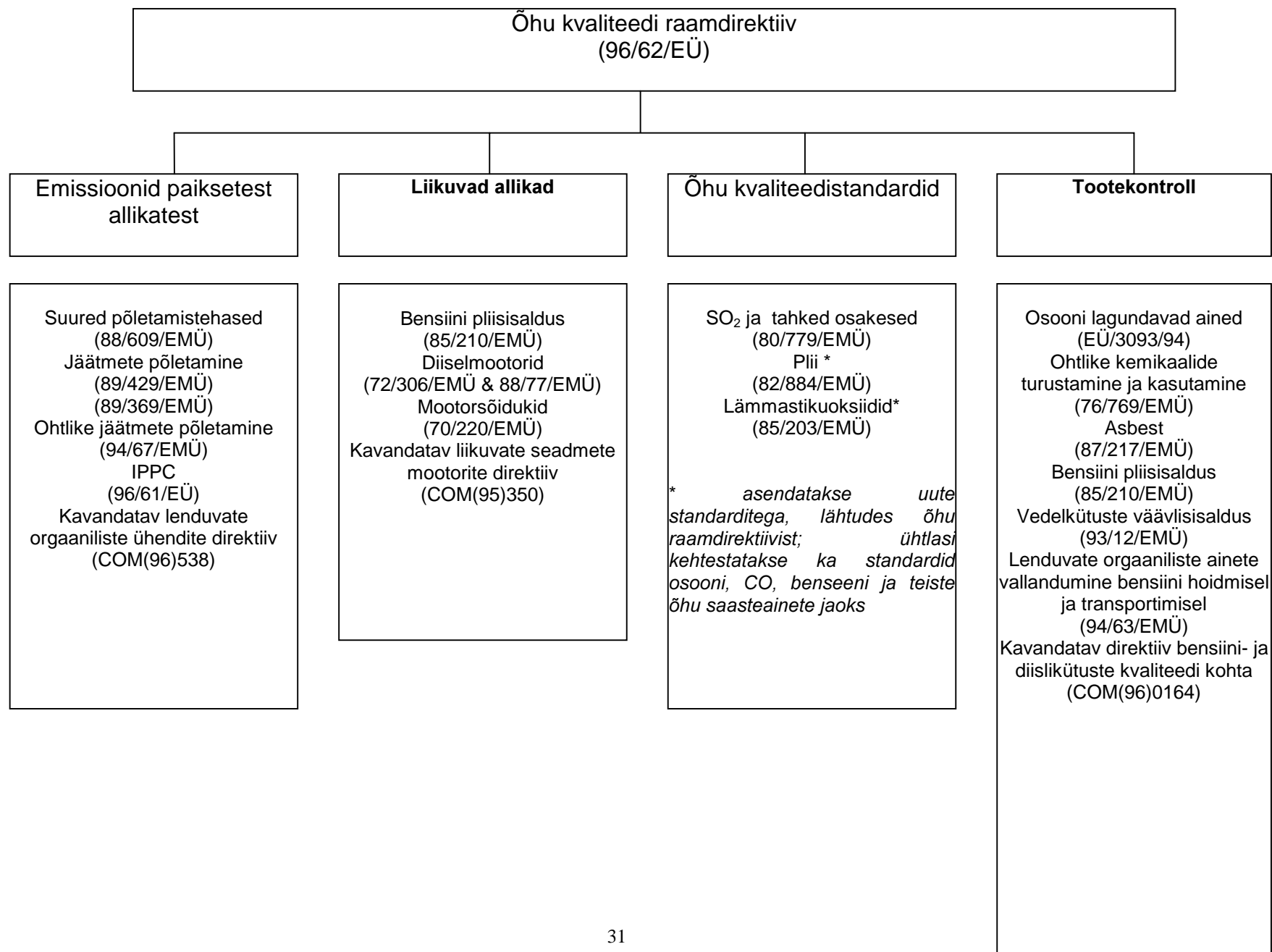
Liikmesriikide vastutusalasse kuulub:

- direktiivi täitmine
- ümbritseva õhu kvaliteedi hindamine
- mõõtmiste adekvaatsuse tagamine
- mõõtmisvahendite heakskiitmine
- hindamismeetodite analüüsimine
- komisjoni poolt organiseeritud liidusiseste kvaliteedi tagamise programmide koordineerimine

Raamdirektiiv määrab kindlaks saaste kontrollimise põhiparameetrid erasektori jaoks. Direktiivi alusel kehtestatakse uued standardid (neid kirjeldatakse allpool), mis hakkavad asendama varasemaid direktiive vääveldioksiidi ja tahkete osakeste, plii ja lämmastikoksiidi kohta.

Kümne kuni viieteistkümne aasta jooksul kehtestatakse tütaridirektiivide seeria kaudu optimaalsed ümbritseva õhu kvaliteedi piirnormid, talumispiirid, hindamisprotseduurid ja aruandlusnõuded konkreetsete saasteainete jaoks. On oodata, et esimene neist tulevastest tütaridirektiividest, mis puudutab NO₂, SO₂ / tahkeid osakesi ja pliid, võetakse komisjoni poolt vastu 1997.a sügisel.

Kui piirnormid ja ohuläved on kindlaks määratud, tuleb järgmiseks hinnata ümbritseva õhu kvaliteeti. Tarvis on koostada tegevusplaan alade jaoks, mis ei ole vastavuses piirnormidega. Meetmetes tuleb integreerida õhu, vee ja pinnase kaitse, ning tuleb taotleda eesmärkide saavutamist kindlaks tähtajaks. Avalikkust tuleb teavitada, juhul kui kuskil on ületatud ohulävesid.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Direktiivi nõuded eeldavad adekvaatseid haldussüsteeme, teaduslikku oskusteavet ja standarditel põhinevaid režiime ümbritseva õhu kvaliteedi kontrollimiseks.
2. Riigid peaksid võrdlema raamdirektiivi nõudeid olemasolevate riigi õigusaktidega ja toimumissüsteemidega, olemasolevate lähenemistega ümbritseva õhu kvaliteeti puudutavate sihtide saavutamisele, metodoloogiatega õhukvaliteedi hindamiseks, lisas IV loetletud teabe kättesaadavusega, ning õhukvaliteedi parandamise meetmetega, selleks, et otsustada, milliseid muudatusi on vaja teha.
3. Paljudel juhtudel võib osutada vajalikuks kohaldada uut korda asutustevahelises konsulteerimises, seire- ja mõõtmismeetodite kõrvutamises, aruandluses ja hindamises.
4. Laborite akrediteerimine peab toimuma viisil, mis on kooskõlas kvaliteedi tagamise üleeuroopaliste standarditega. Nii laborites kui mõõtmispunktides peab olema organiseeritud süstemaatiline sisemine kvaliteedikontroll.
5. Halva õhukvaliteediga piirkondade jaoks tuleb töötada välja õhu kvaliteedi parandamise kavad, kehtestades konkreetset tähtajad. Nendes kavades võib sätestada meetmeid säärase tegevuste, näiteks mootorsõidukite liikluse, kontrollimiseks või peatamiseks, mis soodustavad piirnormide ületamist.
6. Õhku saastavate tööstusettevõtete ja teiste asjaomaste osapooltega tuleks pidada nõu direktiivi täitmise nõuete üle, eriti selles osas, mis puudutab õhukvaliteedi parandamise kavasid, et kvaliteedistandardite saavutamine toimuks sujuvamalt.

B.2 Olemasolevad õhu kvaliteedi standardid, mis järk-järgult asendatakse raamdirektiivi tütaraktiividega

Vääveldioksiid ja tahked osakesed

Direktiiv 80/779/EMÜ käsitleb õhukvaliteedi piirnorme ja vääveldioksiidi ning suspendeeritud tahkete osakeste soovituslikke väärtusi. Direktiiv kehtestab kohustuslikud iga-aastased ja talvised piirnormid ning mittekohustuslikud, soovituslikud normid vääveldioksiidile ja suspendeeritud tahketele osakestele atmosfääris. Põhieesmärk on inimeste kaitse, ja piirnormid põhinevad Ülemaailmse Tervisekaitse Organisatsiooni leidudel.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid peavad tegema kindlaks, kas on olemas toimivad mõõtmisjaamad neis ettevõtetes, kus on oodata suurimat reostust. Need mõõtmisjaamad peavad kasutama referentsmeetodeid vääveldioksiidiga ja suspendeeritud tahkete osakestega seonduvate proovide võtmiseks ja nende analüüsimiseks. Vajalikuks võib osutada täiendavate mõõtmisjaamade rajamine.
2. Tuleb seada sisse protseduurid andmete kogumiseks ja analüüsimiseks riiklikul tasandil ning saadud teabe edastamiseks komisjonile.
3. Tuleb seada sisse protseduurid, mis tagavad, et juhul kui kontsentratsioonid ületavad lisa I piirnorme, teavitatakse sellest komisjoni ja töötatakse välja kavad õhukvaliteedi järkjärguliseks parandamiseks neis piirkondades. See nõuab põhiliste saasteallikate kindlakstegemist ja õhkupääsemise vähendamise võimaluste hindamist.

Plii

Nõukogu direktiiv 82/884/EMÜ kirjutab ette plii maksimaalse piirkontsentratsiooni õhus, et kaitsta inimest. Tehniline ja teaduslik infomatsioon oli tol hetkel ebapiisav kehtestamiseks piirnorme keskkonna kaitseks.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid peavad hindama, kas on olemas toimivad mõõtmisjaamad nendes ettevõtetes, kus inimesed võivad pika aja vältel pliiga kokku puutuda ja kus on olemas tõenäosus, et ületatakse plii lävepiirnorm. Need mõõtmisjaamad peavad kasutama proovide võtmiseks ja analüüsamiseks ühtlustatud meetodeid.
2. Tarvis on seada sisse protseduurid andmete kogumiseks ja analüüsiseks riiklikul tasandil ning saadud teabe edastamiseks komisjonile.
3. Tuleb seada sisse protseduurid, mis tagavad, et juhul kui kontsentratsioonid ületavad piirnorme, teavitatakse sellest komisjoni ja töötatakse välja kavade õhukvaliteedi järkjärguliseks parandamiseks neis piirkondades. See nõuab põhiliste saasteallikate kindlakstegemist ja õhkupääsemise vähendamise võimaluste hindamist.

Lämmastikoksiid

Direktiiv 85/203/EMÜ määras kindlaks kohustuslikud piirnormid, mis on mõeldud inimeste kaitseks, ja mittekohustuslikud soovituslikud normid, mis on mõeldud inimeste kaitse ja keskkonnaseisundi parandamiseks pikaajalises perspektiivis. Need soovituslikud normid peaksid olema liikmesriikidele lähtepunktiks konkreetsete kavade väljatöötamisel nende poolt kindlaksmääratud piirkondades.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid peavad hindama, kas on olemas toimivad mõõtmisjaamad nendes ettevõtetes, kus on tõenäoline, et piirnorme ületatakse. Vajalikuks võib osutada täiendavate mõõtmisjaamade rajamine.
2. Tarvis on seada sisse protseduurid, mis võimaldaksid koguda andmeid riiklikul tasandil ja edastada teavet komisjonile kuue kuu jooksul pärast iga kalendriaasta lõppu.
3. Tarvis on seada sisse protseduurid, mis tagaksid, et juhul kui kontsentratsioonid ületavad piirnorme, teavitatakse sellest komisjoni ja töötatakse välja protseduurid õhukvaliteedi järkjärguliseks parandamiseks neis piirkondades. See nõuab põhiliste saasteallikate kindlakstegemist ja õhkupääsemise vähendamise võimaluste hindamist.

Troposfääri osoonisaaste

Kuna maapinnalähedase osooni tase tõuseb, peamiselt mootorliikluse kasvu tõttu ELs, nõudis direktiiv 92/72/EMÜ liikmesriikidelt osooniseirevõrgu rajamist. Direktiiv määras kindlaks osooniläved tervise ja taimestiku kaitseks ning nõudis kõigilt liikmesriikidelt elanikkonna hoiatamist, juhul kui neid lävesid ületatakse. Läve ületamisest tuli komisjonile teatada igakuiselt.

Komisjon kavatses 1998.a. jooksul esitada ettepaneku direktiivi kohta, mis võetaks vastu õhu kvaliteedi raamdirektiivi kontekstis, ja mis kehtestaks troposfäärilisele osoonile piir/sihtnormid. Ühtlasi sätestataks väga täpsed nõuded seirele. Kui selle kavandatava uue direktiivi sätted hakkavad jõustuma, asendab see direktiiv järkjärgult direktiivi 92/72/EÜ sätted.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid peavad hindama, kas on olemas toimivad mõõtmisjaamad ettevõtetes, kus on tõenäoline, et lävenorme ületatakse. Ettevõtteid tuleb valida kooskõlas lisaga II ning nad peavad kasutama analüüsi referentsmeetodeid lähtuvalt lisast V. Vajalikuks võib osutada täiendavate mõõtmisjaamade rajamine.
2. Tarvis on seada sisse protseduurid, mis tagavad, et juhul kui kontsentratsioonid ületavad piirnorme, teavitatakse sellest avalikkust, kooskõlas lisaga IV, ning komisjoni informeeritakse järgmise kuu lõpuks.
3. Tarvis on seada sisse protseduurid, mis võimaldaksid koguda andmeid riiklikul tasandil ja edastada saadud teave igal aastal komisjonile.

B.3 Emissioonid liikuvatest allikatest

Kerged mootorsõidukid

Baasdirektiiv 70/220/EMÜ kehtestab tehnilised nõuded ja piirnormid süsinikmonooksiidi (vingugaasi) ja põlemata süsivesinike õhkupääsemisele mootorsõidukite mootoritest. Rida parandusdirektiive on neid nõudeid viimase 25 aasta jooksul oluliselt karmistanud. Kõigepealt vähendati piirnorme direktiiviga 74/290/EMÜ, ning direktiiv 77/102/EMÜ kehtestas lisaks sellele piirnormid lämmastikoksiididele. Direktiivid 78/665/EMÜ, 83/351/EMÜ ja 88/76/EMÜ vähendasid järjest piirnorme nende kolme saastetüübi jaoks, samal ajal kui direktiiv 88/436/EMÜ seadis sisse piirnormid tahkete osakeste õhkupääsemisele diiselmootoritest. Direktiiv 89/458/EMÜ kehtestas rangemad üleeuroopalised standardid alla 1400 cm³ mootorimahuga mootorsõidukite gaasiliste saasteainete jaoks. Direktiiv 91/441/EMÜ laiendas neid standardeid, et oleksid kaetud kõik sõiduautod nende mootorimahust sõltumatult, kehtestades ühtlasi nõuded aurude õhkupääsemisele ja emissioonidega seotud sõidukikomponentide kulumiskindlusele, samuti rangemad tahkete osakeste saastet puudutavad standardid diiselmootoriga sõidukite jaoks.

Direktiiv 94/12/EÜ kehtestas kõikidele saasteainetele rangemad piirnormid ja ja modifitseeris tootestandardisuse kontrolli. Sõiduautod, mis on mõeldud enam kui kuue inimese jaoks ja mille maksimaalne mass ületab 2500 kg, kerged kaubasõidukid ja karjäär sõidukid, mille kohta varem kehtisid leebemad nõuded, allutati direktiividega 93/59/EMÜ ja 96/69/EÜ sama rangetele standarditele kui analoogilised nõuded sõiduautode jaoks, arvestades seejuures nende sõidukite eriomadusi.

Autokütuse programm

Direktiiv 94/12/EÜ nõuab, et komisjon teeks ettepaneku standardite kohta, mis jõustataks pärast aastat 2000 ja mis võtaks aluseks uue mitmetahulise lähenemisviisi. Kõnealune lähenemisviis põhineb kõigi nende meetmete ja kulude igakülgisel hindamisel, mis on suunatud maanteetranspordisaaste vähendamisele. Lisaks karmimatele sõidukite emissioone puudutavatele standarditele peaks see ettepanek hõlmama täiendavaid meetmeid, nagu näiteks kütuse kvaliteedi parandamine ja autoveeremi inspekteerimis- ning hooldamisprogrammi täiustamine. Ettepanek peaks põhinema õhu kvaliteedikriteeriumide ja sellega kaasnevate emissiooni vähendamise sihtide kindlaksmääramisel, samuti iga meetmekogumi kulutõhususe hindamisel, võttes seejuures arvesse muude meetmete võimalikku mõju (liikluskorraldus, linnaühistranspordi edendamine, uued käitamistehnoloogiad, alternatiivkütused). Tarvilikud taustauuringud ja uurimistöö viidi läbi Euroopa autokütuseprogrammi raames.

Asjakohane ettepanek parandusdirektiivi COM/96/0163 (COD) vastuvõtmiseks, mis käsitleks emissioone baasdirektiiviga 70/220/EMÜ hõlmatud kergetest mootorsõidukitest, esitati 1996.a juunis ja see on praegu läbiarutamisel Euroopa parlamendis ja nõukogus.

Sellega paralleelselt esitas komisjon ettepaneku direktiivi COM/96/0164 (COD) kohta, mis kehtestaks uued nõuded mootorikütuste kvaliteedi parandamiseks. Ka see ettepanek on praegu läbiarutamisel Euroopa parlamendis ja nõukogus. (vt B.7)

Siiski nõuab autokütuseprogrammis määratletud õhukvaliteedi kriteeriumide saavutamine enamikus saastatud piirkondades täiendavaid kohalikke kulutõhusaid meetmeid.

Mootorsõidukite rasked diiselmootorid

Direktiiv 88/77/EMÜ kehtestas emissioone puudutavad nõuded süsinikmonooksiidile, süsivesinikele ja lämmastikuoksiididele. Esialgsete normide tugevdamiseks nähti parandusdirektiivis 91/542/EMÜ ette kaheetapiline heakskiitmise protsess, mis tuli realiseerida aastatel 1993 ja 1996; lisaks kehtestati nõuded tahkete osakeste õhkupääsemisele. Parandusdirektiiv 96/1/EÜ lubas väiksemate mootorite puhul mõningaid hälbeid tahkete osakeste õhkupääsemise piirnormidest. Kooskõlas eespool selgitatud lähenemisega valmistatakse praegu ette uut ettepanekut, mis peab aastast 2000 alates viima sisse rangemad nõuded.

Emissioon liikuvatele seadmetele paigaldatavatest mootoritest

Direktiivi eelnõu COM 95/350 (COD) määrab kindlaks nõuded liikuvate seadmete diiselmootoritest õhkupääseva süsinikoksiidi, süsivesinike, lämmastikuoksiidide ja tahkete osakeste kohta, see on praegu arutusel nõukogus ja parlamendis ning on oodata tema peatset vastuvõtmist.

Mootorsõidukite ning põllumajanduses ja metsanduses kasutatavate traktorite diiselmootoritest lähtuv suits

Direktiivid 72/306/EMÜ ja 77/537/EMÜ kehtestavad standardid diislisuitsu maksimaalsele määrale. Nende standardite põhiotstarve on kehtestada normväärtused allpool mainitud sõidukõlbulikkuse katsetuste jaoks.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid peavad määrama tüübikinnitusorganid, nii nagu need on määratletud direktiivis 70/156/EMÜ ja selle parandustes.
2. Vajaduse korral võivad tüübikinnitusorganid volitada tehnilist tööd tegema akrediteeritud tehnilisi talitusi, mille asukoht võib olla ükskõik millises liikmesriigis.
3. Tõhusate haldusstruktuuride rajamise osas on soovitatav pidada nõu tüübikinnitusorganite ja tehniliste talitustega, eelistatavalt nendes liikmesriikides, kus on hästi arenenud riiklik autotööstus.

Direktiiv emissioonide kontrollimise kohta sõidukõlbulikkuse testimisel

Direktiiv 77/143/EMÜ (muudetud direktiiviga 92/55/EMÜ) käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste sõidukõlbulikkuse testimist. Direktiiv nõuab, et sõidukite emissioone kontrollitaks regulaarsetel sõidukõlbulikkuse testidel, mis mõõdavad süsinikmonooksiidi ja õhu-kütuse suhet bensiinikütusega sõidukitel ning diiselmootorite heitgaaside suitsusust.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Sõidukõlblikkuse teste viib läbi riik või riigiasutus, millele selle ülesande on usaldanud riik või otseselt riigi poolt määratud ja kontrollitavad organid või asutused, sealhulgas vastavaid volitusi omavad eraasutused.
2. Seejuures, kui sõidukeid kontrollima volitatud keskused teostavad ühtlasi ka mootorsõidukite remonti, tuleb liikmesriikidel teha kõik, et tagada sõidukite testimise objektiivsus ja kõrge kvaliteet.
3. Tuleks konsulteerida nende liikmesriikide avalik-õiguslike või volitatud organitega, kellel need asutused töötavad juba pikka aega, tagades sellega põhjalikud teadmised ja kogemused.

Riiklik õigusraamistik

- Võrrelda direktiivi nõudeid olemasolevate siseriiklike õigusaktidega.
- Teha kindlaks seadusandlikud lüngad.
- Valikuvõimalused:
Üks põhiline õiguslik vahend (õhu kvaliteedi seadus);
Lülitada keskkonnakaitseseadusse ;
Parandused mitmetes õigusaktides,

Pädevad asutused (PA)

- Määrata PAd õiguslike ja haldusülesannete jaoks.
- Riigi tasandi PA annab täitmise kohta aru komisjonile.
- Teha kindlaks seiret teostavad institutsioonid ja sellega seonduvad vajadused.
- Määratleda planeerimisprotseduurid ja täitmise kontroll.
- Kindlustada otsuste langetamise, apellatsioonide ja otsuste läbivaatamise selgus.
- Vajaduse korral koostada õhukvaliteedi parandamise kavad.

- Tä
- ell
- Tä
- tüh
- Kin
- nor

Standardiprotsess

- Järgida EL õhukvaliteeti puudutavate eesmärkide arengut direktiivis loetletud 14 saasteaine osas.
- Arvestada piirnormide ellurakendamiseks seatud ajakavasid, mis võivad ulatuda 10 kuni 15 aastani.
- Määrata kindlaks juhud, kus kontsentratsioon jääb pikema perspektiivi piirnormi ja ajutise talutava väärtuse vahele. Astuda samme pikema perspektiivi piirnormide saavutamiseks.
- Seirata vastavusseviimist.

Huvirühmad

- Tagada, et enne õhukvaliteedi seaduse vastuvõtmist arutatakse seda kõigi osapooltega, sealhulgas kohaliku omavalitsusega, asjaomaste valitsusasutustega (nt transpordiamet), tööstuse esindajatega ja avalikkusega.
- Teha kõik õhukvaliteedi seadused ja asjaomased juhendid avalikkusele kättesaadavaks.
- Tagada, et ümbritseva õhu kvaliteedi piirnormid muutuksid tööstuse üheks keskseks planeerimisvahendiks.

- Liik
- sei
- Asj
- kat

B.4 Lenduvate orgaaniliste ühendite emissioon

Direktiivi 94/63/EÜ eesmärk on kontrollida lenduvate orgaaniliste ühendite vabanemist bensiini hoidmisel ning tema laialiveol terminalidest tanklatesse. Direktiivi kohaldatakse toimingutele, rajatistele, maanteesõidukitele, rongidele ja siseveesõidukitele, mida kasutatakse bensiini säilitamiseks ja veoks ühest terminalist teise või terminalist teenindusjaama. Praegu on käsil direktiivi sätete läbivaatamine.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid peavad kehtestama seadused, seire- ja ellurakendamissüsteemid, et jälgitaks bensiinaurude õhkupääsemise piirnorme mahutitankimissõlmedes ja teisaldatavates mahutites: auto-, raudtee-, laeva- ja praamitsisternides.
2. Pädevad organid, kes teostavad terminalide ja bensiinjaamade tegevuse seiret ning bensiinivesõidukite ja -mahutite seiret, peavad rakendama ühtlustatud riiklikke kontrolliprotseduure.
3. Riigid peavad viima ellu rea tehnilisi ja töökorraldust puudutavad nõudeid, et minimeerida aurude vabanemist bensiini käsitlemisel terminalides ja teenindusjaamades ning bensiini transpordil.
4. Soovitav on pidada eelnevalt nõu tööstuse ja teiste asjasthuvitatud rühmitustega.

B.5 Bensiini pliisisaldus

Direktiiv 85/210/EMÜ bensiini pliisisalduse kohta lubab liikmesriikidel vähendada lubatud pliisisaldust määrani 0.15 g Pb/l niipea, kui nad peavad seda kohaseks. Nad peavad tagama pliivaba bensiini (pliisisaldus alla 0.013 g Pb/l) kättesaadavuse ja tasakaalustatud jaotamise. Nii pliid sisaldava kui pliivaba bensiini benseenisisaldus ei või ületada 5.0%. Pliivaba bensiin peab olema pumbal selgesti märgistatud. Riigid võivad keelustada sellise pliid sisaldava bensiini turustamise, mis ei rahulda oktaanarvu jaoks kehtestatud nõudeid.

Peale 2000. aastat asendatakse selle direktiivi sätteid bensiini ja diislikütuseid käsitleva direktiivi eelnõu COM 96/0164 (COD) nõuetega (vt B.7).

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riikidel peab toimima haldusaparaat, sealhulgas proovivõtmise ja statistilise töötlemise metodoloogia, mis tagaks plii- ja benseenisisalduse kontrollimise ja karistused mittevastavuse eest. Keskorgan peaks kujundama ja haldama märgistusnõudeid, et oleks kindlustatud ühtlustatus kogu riigi ulatuses.
2. Selleks et saavutada normidele vastavust, tuleks seada sihiks nii kohaliku tootva sektori kui jaemüügisektori bensiini plii- ja benseenisisalduse ning oktaaniarvu seire. Sellele lisaks võib kasutada impordibensiini pistelist kontrolli piiri ületamisel ja jaemüügipunktides.
3. Riigid peaksid täitmisevõimaluste üle pidama nõu nafta- ja gaasisektori esindajatega ning teiste asjasthuvitatud osapooltega.

B.6 Vedelikütuste väävlisisaldus

Direktiiv 93/12/EMÜ mõnede vedelikütuste väävlisisalduse kohta määrab kindlaks diislikütuste ja mõnede muude naftasaaduste väävlisisalduse piirnormid. Diislikütust kasutatakse mõnedes mootorsõidukites. Bensiine ehk kergekütuseid kasutatakse sõidukites, küttesüsteemides, tööstuses ja merenduses.

Mis puutub maanteesõidukite diislikütusesse, siis sellekohased direktiivi 93/12/EMÜ sätted asendatakse bensiini ja diislikütuste kvaliteeti käsitleva direktiivi eelnõuga COM 96/0164 (COD) nõuetega. (vt B.7)

Mis puutub bensiinidesse ja raskekütustesse, siis on komisjon hiljuti teinud ettepaneku vaadata direktiivi 93/12/EMÜ sätted uuesti läbi.

Selleks et vähendada vääveldioksiidsaastet, eriti pinnalähedast kontsentratsiooni linnapiirkondades, kehtestab direktiiv bensiinide ja diislikütuste jaoks maksimaalse väävlitaseme kaalu järgi. Seejuures on oodata, et maksimaalset väävlitaset kaalu järgi ja sellega seonduvaid õhkupääsemise standardeid diiselmootorite jaoks vähendatakse edaspidi veelgi.¹³ Direktiiv ei kehti sellise bensiini kohta, mis on mõeldud edasiseks töötlemiseks või mis paikneb nende sõidukite kütusepaakides, mis ületavad EL liikmesriigi ja mitteliikmesriigi vahelist piiri. Diislikütuse väävlisisalduse uued piirnormid kehtestatakse autokütuse programmis.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riikides peab toimima haldusaparaat, sealhulgas proovivõtmise ja statistilise töötlemise metodoloogiad, mis tagavad väävlisisalduse taseme kontrollimise ja nõuete täitmise.
2. Selleks et vältida vastavusseviimisel tekkida võivaid probleeme, tuleks pidada nõu mootorsõidukitööstuse esindajatega ja teiste asjasthuvitatud osapooltega.

B.7 Bensiini ja diislikütuste kvaliteedi direktiivi eelnõu

Direktiivi eelnõu, COM 96/0164 (COD), mis peaks jõustuma 1.jaanuaril 2000, määrab kindlaks nõuded bensiini ja diislikütuste kvaliteedile. Bensiini osas seatakse normid sellistele parameetritele nagu benseenisaldus, väävlisisaldus, aroaatsete süsivesinike sisaldus, hapnikusisaldus ja destillatsioonikarakteristikud. Diislikütuse osas normeeritakse selliseid parameetreid nagu tihedus, tsetaaniarv ja väävlisisaldus. Komisjonil on kavas 1999.a. juuniks esitada ettepanekud kütustele esitatavate nõuete kohta aastast 2005 alates.

---

¹³ Komisjon on pakkunud välja strateegia pinnase ja vee hapestumise vastu võitlemiseks, ning samaaegselt sellega õigusaktid kütuse väävlisisalduse piiramiseks, mis näevad ette väävlisisalduse ühtlustatud taseme 1% alates aastast 2000 (COM(97)88 final?).

Direktiiv mootorsõidukitest lähtuvate emissioonide kohta: rakendamist puudutavad kaalutlused

Riiklik õigusraamistik

- Võrrelda direktiivi nõudeid olemasolevate siseriiklike õigusaktidega.
- Teha kindlaks lüngad seadusandluses
- Valikuvõimalused:
Üks keskne õigusvahend (mootorsõidukite seadus);
Kohandada asjakohase, õhkupääsemist reguleerivta õigusaktide (näiteks keskkonnakaitseaduse või õhuseaduse) üht alljaotust.

Pädevad autused (PA)

- Riigiasutus peaks võtma endale vastutuse ühtsete emissioonistandardite, üldise kvaliteeditagamise ja maksude haldamise eest.
- Kohalikud PAd võiksid korraldada kohalike emissioonide seiret ja täitmise tagamist.
- Riigiasutus peaks täitma aruandekohustust komisjoni ees.

Õiguslikud kontrollpunktid

- Kujundada regulatoorne mehhanism, mis lubaks toime tulla sagedaste emissioonide vähendamise meetmetega.
- Põhimeetmete hulka kuuluvad õiguslik aparaat emissioonide vähendamiseks, maksusoodustused, uued tehnoloogiad, inspekteerimis- ja hooldamiskord.
- Kaaluda kohalike seire- ja täitmise tagamise meetmeid.

Vastavusseviimise protseduurid

- PAdel volitatud personal võiks organiseerida riiklike uute autoparkide inspekteerimise keskusi.
- PAdel tagada, et tootmisest tulevate autode emissioon vastaks sertifikaadi nõuetele.
- Bensiinijaamades tuleb kohapeal kontrollida voolikuotsakute suurust, maa-alustest mahutitest ümbertankimisel tekkivate bensiinaurude ümbertöötamist ja oktaanarvu.
- Kaaluda võimalust litsenseerida kohalike erasektori tehnilisi talitusi, et nad võiksid välja anda erasõidukite emissiooni vastavust tõendavaid ja sõidukite hooldusnõudeid puudutavaid dokumente.

Huvirühmad

- Tagada, et enne režiimi väljakujundamist peetakse nõu huvirühmadega emissioonistandardite, uute tehnoloogiate, tehniliste nõuete ja vastavusseviimise korra osas.
- Huvirühmade hulka peaks kuuluma nafta- ja gaasitööstuse hulgi- ja jaemüügi esindajaid, sõidukite tootjate ja jaemüüjate esindajaid, teiste valitsusasutuste (nt transpordiameti) töötajaid, valitsusväliste organisatsioonide ja teiste mõjutatud osapoolte esindajaid.
- Korrapäraselt teavitada avalikkust.

Finantskaalutlused

- Valitsusel tagada PAd ja haldustoetus, suhtlemine avalikkusega, teave ja nõuanded tööstusele.
- Maksusoodustused ja uuendustele kaasaitamiseks ja emissioonide vähendamiseks.
- Sõidukite tootjad ja jaemüüjad peavad tasuma vastavussertifikaatide ja inspekteerimismeetmete eest.
- Sõidukiomanikud peavad tasuma mõistliku osa individuaalsõidukite vastavusseviimisest.

C. JÄÄTMEMAJANDUS

Tõhusa jäätmemajandusrežiimi üldstruktuur on esitatud **jäätmete raamdirektiivis** ja seda täiendavas **ohlike jäätmete direktiivis**. Need direktiivid kehtestavad jäätmemajandusstruktuuride jaoks raamistiku, mida täiendavad spetsiifilisemad direktiivid. Üks rühm määrab kindlaks nõuded **jäätmeladustamisettevõtete** lubamiseks ja toimimiseks. Teine rühm käsitleb **erilisi jäätmetüüpe** nagu õlid, pakendid ja patareid. Jäätmete vedamiseks kohaldatavad eeskirjad sisalduvad **jäätmeveomääruses**.

C.1 Jäätmete raamdirektiiv

Nõukogu direktiiv 75/442/EMÜ, parandatud nõukogu direktiiviga 91/156/EMÜ, sätestab Euroopa Liidu jäätmemajanduse põhiraamistiku. Direktiiv nõuab, et liikmesriigid tagaksid jäätmete ümbertöötamise või ladustamise, mis ei ohusta inimestest ega kahjusta keskkonda. Liikmesriigid peavad keelama jäätmete mahajätmise, mahalaadimise ja kontrollimatu väljavoolu.

Direktiiviga sätestatakse selliste asjakohaste terminite nagu "jätmed", "ladustamine" ja "ümbertöötamine" ühtsed määratlused ja see kehtestab ühenduse jäätmemajanduse kui terviku raamistiku. Mittetäielik jäätmete nimekiri, mida tuntakse Euroopa jäätmekataloogina, koostati direktiivi alusel komisjoni otsuses 94/3/EÜ.

Direktiiviga kehtestatakse jäätmepõhimõtete hierarhia, mille kohaselt liikmesriikide prioriteet peab olema jäätmete ja nende kahjulikkuse vältimine või vähendamine. Kui see ei ole võimalik, peaksid liikmesriigid soodustama jäätmete ümbertöötamist, näiteks nende kasutamist teise toormena. Hierarhia kõige madalamal astmel on jäätmete matmine ja põletamine energia ümbertöötamiseta.

Liikmesriigid peavad seadma sisse integreeritud ja adekvaatse ladustamiseseadmete võrgu, et ühendus kui tervik saaks jäätmete ladustamisel isemajandavaks. Liikmesriigid peavad ka ise liikuma isemajandamise suunas. Direktiivis märgitakse ka, et vastavalt põhimõttele "reostaja maksab" peavad jäätmete ladustamise kulud tasuma jäätmete omanikud ja/või jäätmeid tekitanud toodete tootjad.

Direktiiv nõuab, et pädevad ametiasutused peavad koostama jäätmemajanduskavad, milles oleks hõlmatud sellised elemendid nagu jäätmete, mis tuleb ümber töötada või ladustada, tüüp, hulk ja päritolu, sobivad ladustamispaigad või -seadmed ja konkreetseid jäätmeid puudutavad erikokkulepped.

Tagamaks jäätmete majandamise vastavalt direktiivi põhimõtetele peavad pädevad ametiasutused kehtestama lubade andmise korra, et kontrollida jäätmeid ladustavaid või ümbertöötavaid ettevõtteid. Ettevõtteid, mis tegelevad jäätmete kogumise või veoga või tegutsevad jäätmete vahendajana/edasimüüjana, ei pea taotlema luba, kuid nad peavad ennast pädevas ametiasutuses registreerima. Kõnealuste tegevuste järelevalve seisukohalt nõuab direktiiv, et jäätmete ladustamis- ja ümbertöötamisettevõtete andmed ja dokumendid oleksid pädevatele ametiasutustele kättesaadavad. Kõnealused ametiasutused peavad tegelema perioodilise inspekteerimisega.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

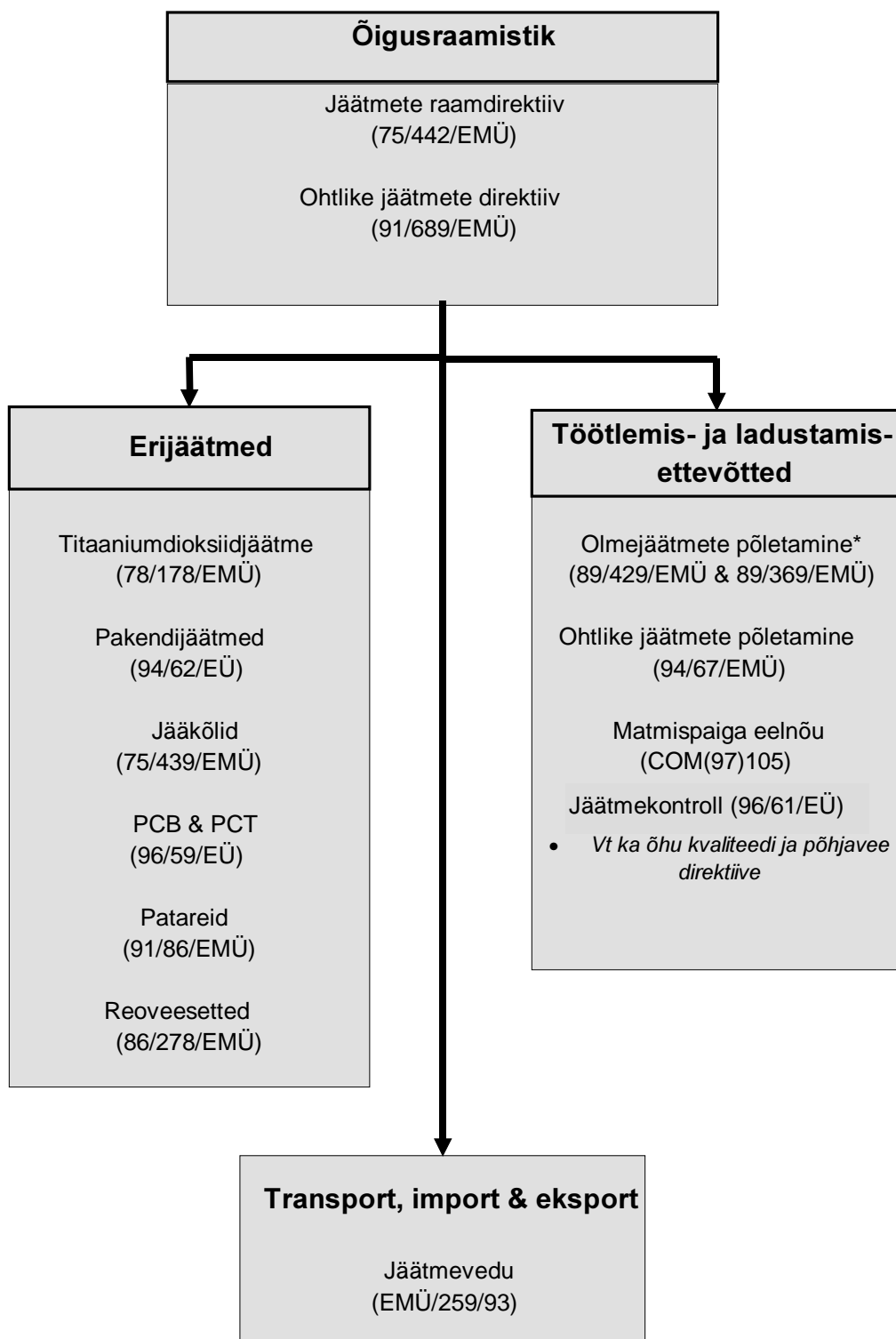
1. EL jäätmemajandussüsteem eeldab adekvaatseid haldussüsteeme riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, samuti adekvaatset infrastruktuuri kõigi jäätmetüüpide ohutuks kogumiseks, sorteerimiseks, transportimiseks, teisese toormena kasutamiseks, materjalide ja energia ümbertöötamiseks ning ladustamiseks.
2. Siseriiklike õigusaktide ettevalmistamisel tuleks pöörata erilist tähelepanu EL määratluste rakendamisele. Sellised terminid nagu "jäätmeladustamine", "ladustamine" ja "ümbertöötamine" tuleb rakendada hoolikalt ja täpselt. Samuti tuleb pöörata tähelepanu Euroopa jäätmekataloogile. Kuigi see ei sisalda kõiki jäätmeladustamismeetmeid, on see vajalik ohtlike jäätmete loendi mõistmiseks (vt kommentaarid osas, milles käsitletakse nõukogu direktiivi 91/689/EMÜ ohtlike jäätmete kohta).
3. Tuleb määrata pädevad ametiasutused riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, kellel on tehnilised võimalused kontrollida jäätmemajandust riigi territooriumil. Direktiivi keskne nõue on, et pädevad ametiasutused tagaksid jäätmete tekkimise korral nende ümbertöötamise või ladustamise kahjustamata keskkonda või ohustamata inimest. Nad peavad tagama ka jäätmete mahajätmise, mahalaadimise või kontrollimatu ladustamise keelustamise.
4. Pädevad ametiasutused peavad koostama oma territooriumi jäätmemajanduskavad, mis põhinevad põhjalikel teadmistel tekkivatest jäätmetest ja kõnealuste jäätmete olemasolevatel ümbertöötamis- ja ladustamisvõimalustel.
5. Pädevad ametiasutused peavad kehtestama oma territooriumil jäätmete ladustamise ja ümbertöötamisega tegelevatele ettevõtetele lubade andmise ja nende kontrollimise süsteemi. Asjakohane pädev ametiasutus peab registreerima professionaalsed jäätmete kogumis- ja vedamisettevõtted ning professionaalsed ladustamis- ja ümbertöötamisteenuste vahendajad.
6. Õige rakendamise puhul on nõutav konsulteerimine ja koostöö tööstussektori ning tarbijatega ning valitsusväline mõju hindamine nõukogu direktiivi 85/337/EMÜ alusel. Eelkõige jäätmete planeerimise protsessi käigus tuleb läbi viia laialdased konsultatsioonid nii läbipaistvalt kui võimalik.
7. Tuleb kaaluda erinevaid võimalusi jäätmete miinimumini viimiseks. Võib kasutada selliseid majanduslikke meetmeid nagu maksud, rahalised koormised ja deponeerimine.

C.2 Ohtlikud jäätmed

Lisaks jäätmete raamdirektiivile määratletakse käesolevas direktiivis meetmed, mida tuleb kohaldada ohtlike jäätmete suhtes. Ohtlikud jäätmed on jäätmed, mis on loetletud esimeses nõukogu otsuses 94/904/EÜ, millega kehtestatakse ohtlike jäätmete põhjalik nimekiri, mida tuntakse ohtlike ainete loendina. Loend sisaldab Euroopa jäätmekataloogi neid jäätmeladustamismeetmeid, mida loetakse ohtlikuks. Direktiivi lisades on loend koostisosadest ja omadustest, mis muudavad jäätmed ohtlikuks. Ohtlike omaduste omistamiseks viidatakse testimiskorrale nõukogu direktiivis 67/548/EMÜ seaduste, määruste ja haldusaktide lähendamise kohta, mis puudutavad ohtlike ainete liigitamist, pakendamist ja märgistamist, muudetud nõukogu direktiiviga 79/831/EMÜ.

Direktiiviga nõutakse liikmesriikidelt, et nad koostaksid ohtlike jäätmete kavade osana jäätmete raamdirektiivi alusel koostatavatest üldkavadest või eraldi. Samuti peavad liikmesriigid tagama, et kõik ohtlike jäätmete tarnimiskohad oleksid registreeritud ja kindlaks määratud ning et ohtlikud jäätmed oleksid pakendatud ja märgistatud vastavalt ühenduse ja rahvusvaheliste standarditele. Liikmesriigid peavad tagama, et ohtlike jäätmete ei segata teiste kategooriate ohtlike jäätmetega või ohutute jäätmetega.

JÄÄTMEMAJANDUS

Direktiiviga nõutakse liikmesriikidelt, et nad koostaksid ohtlike jäätmete kavad osana jäätmete raamdirektiivi alusel koostatavatest üldkavadest või eraldi. Samuti peavad liikmesriigid tagama, et kõik ohtlike jäätmete tarnimiskohad oleksid registreeritud ja kindlaks määratud ning et ohtlikud jäätmed oleksid pakendatud ja märgistatud vastavalt ühenduse ja rahvusvahelistele standarditele. Liikmesriigid peavad tagama, et ohtlikke jäätmeid ei segata teiste kategooriate ohtlike jäätmetega või ohutute jäätmetega.

Direktiiviga karmistatakse mõnda jäätmete raamdirektiivi lubade andmise ja kontrolli korda, mille puhul ohtlikud jäätmed hõlmavad ettevõtteid, mis tegelevad oma jäätmete ladustamisega või jäätmete ümbertöötamisega. Ohtlike jäätmetega tegemise kord hõlmab ka perioodilise inspekteerimise kohustust. Ohtlike jäätmete tootjad ja professionaalsed jäätmevedajad peavad omama andmeid käsitletud ohtlike ainete kohta, et pädevad ametiasutused saaksid soovi korral neid inspekteerida.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Ohtlike jäätmete majandamine nõuab erilisi ja rangemaid litsenseerimis- ja kontrolliprotseduure.
2. Tarvis on töötada välja siseriiklik eeskiri ohtlike jäätmete õigeks tuvastamiseks ja liigitamiseks, samuti nõuded ja juhtnöörid nende keskkonnakaitseks mõistlikuks ümbertöötamiseks ja ladustamiseks. Ametiasutused peavad olema tehniliselt pädevad ainete ohtlikkuse testimiseks.
3. Tuleb luua tehnilised võimalused ja rajada adekvaatsed infrastruktuurid selleks, et vältida ebaadekvaatsete ümbertöötamis- või ladustamistoimingute riski.
4. Tuleb luua tsentraliseeritud andmebaas, et täita oma kohustust teavitada EL Komisjoni ohtlikest jäätmetest ja ohtlike jäätmete majandamisest ning ladustamist teostavatest ettevõtetest.

C.3 Jäätmevedu

Määrus 259/93/EMÜ, mis käsitleb järelevalvet ja kontrolli ühendusesisese jäätmeveo, ühendusse sisse- ja sealt väljaveo üle, määrab kindlaks süsteemi jäätmete liikumise kontrollimiseks. Sellega rakendatakse ellu Baseli konventsiooni, OECD nõukogu otsuseid jäätmete piiriülese liikumise kohta ja neljandat ACP-EMÜ (Lomé) konventsiooni. Kui Baseli konventsioon käsitleb ainult ohtlike jäätmeid, siis kõnesolev määrus hõlmab ka ohutute jäätmete vedu. Määrus kehtestab eraldi režiimid ühendusesiseste vedude, sisse-, välja- ja transiitveo jaoks, samuti erinevad nõuded sõltuvalt sellest, kas jäätmed suunatakse ümbertöötamisele või ladustamisele, ning sellest, kas neid on mainitud roheline, kollase või punase nimekirja lisades. Üldjoontes võib öelda, et kollane ja punane nimekiri loetlevad ohtlike jäätmeid ning roheline nimekiri ohutuid jäätmeid. Need kolm nimekirja on OECD töö tulemus. Kui võrrelda ühelt poolt neid kolme käesoleva määruse juurde kuuluvat jäätmevetu ja teiselt poolt raamdirektiivi alusel koostatud Euroopa jäätmekataloogi ja ohtlike jäätmete direktiivi alusel koostatud ohtlike jäätmete loetelu, siis võib näha, et need on erineva struktuuriga. Tuleb aga meeles pidada, et kolme määruse juurde kuuluvat loetelu koostati teiseks otstarbeks kui Euroopa jäätmekataloog ja ohtlike jäätmete loetelu, ning et kõiki neid loetelusid tuleb täies ulatuses arvesse võtta.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Liikmesriigid peavad määrama kindlaks asjakohase pädeva asutuse või valitsusasutused, mis kontrollivad jäätmete liikumist vastavalt käesolevale määrusele; selliseks valitsusasutuseks võib olla tolli, tööstuse või kaubanduse ja keskkonnakaitseameti kombinatsioon.
2. Nad peavad varustama pädevad valitsusasutused juhtnööridega, mis puudutavad dokumentatsiooni, protseduuri, mida mingit tüüpi veo puhul tuleb järgida, ja kontrolli

teostamist jäätmete piiriülese veo üle. Sätestatakse ühtne kaubasaatedokument. Protseduuri puudutava teabe andmiseks on tõenäoliselt vajalik erikoolitus.

3. Nad peavad seadma sisse protseduurid teiste maade teavitamiseks ja nendega konsulteerimiseks jäätmeveru puudutavates küsimustes.
4. Vedude teostajatele ja tootjatele tuleb anda teavet nõuete ja kontrolli kohta.

C.4 Jäätmeladustamisrajatised

Ohtlike jäätmete põletamine

Ohtlike jäätmete põletamist käsitlev direktiiv 94/67/EMÜ on jäätmete raamdirektiivi tütaridirektiiv. Liikmesriigid peavad lubade süsteemi kaudu kehtestama ohtlike jäätmete põletamise tehaste jaoks toimimise tingimused ja emissiooni piirnormid.

Jäätmete raamdirektiivi alusel võib loa anda ainult siis, kui põletamistehase konstruktsioon, seadmestik ja toimimine on säärasead, et on täidetud need keskkonnasaaste vältimise nõuded, mis puudutavad jäätmemajandamise üle toimuvat kontrolli ja emissiooni piirnorme. Ohtlike jäätmeid põletavad tehased peavad töötama nii, et saavutada tuhastamise maksimaalne määr. Loas peavad olema loetletud põletatavate ohtlike jäätmete tüübid ja kogused. Põletajad peavad enne mis tahes jäätmest vastuvõtmist saama selle ammendava kirjelduse.

Ka heitvete äravoolu tuleb reguleerida lubade süsteemiga. Põletamistehaste kohta kehtib EL põhjavee direktiiv 80/68/EMÜ. Emissiooni piirnormide ületamisest tuleb viivitamatult teatada pädevale asutusele ja selle tulemusel võidakse põletamiskoguseid vähendada või tehas sulgeda.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riiklikesse jäätmemajanduskavadesse ja õhu kvaliteedi tagamise strateegiatesse tuleb integreerida juhtnöörid uute ohtlike jäätmeid põletavate tehaste rajamiseks, et rahuldada riiklike vajadusi ja aidata kaasa keskkonnakaitseliste eesmärkide saavutamisele.
2. Lubade väljaandmisel tuleks kohaldada direktiivides kehtestatud miinimumstandardeid, võttes seejuures arvesse kohalike tingimusi.

Jäätmete raamdirektiiv: rakendamist puudutavad

Riiklik õigusraamistik

- Võrrelda direktiivide nõudeid olemasolevate siseriiklike seadustega.
- Teha kindlaks seadusandlikud lüngad.
- Valikuvõimalused:
- üks peamine õigusakt (jäätmemajandusseadus),
- või asjaomaste õigusaktide üks alljaotus, mis reguleerib jäätmemajandust, litsenseerimist, jäätmete väljavoolu, jäätmete vähendamist

Loaandmisprotseduurid

- Riiklik PA, mis sätestab taotlusvormid jäätmekäitluspaikade rajamise lubade jaoks.
- Taotlejad peavad esitama ettenähtud dokumentatsiooni.
- PA peab kindlustama, et taotleja on nõuetekohane jäätmekäitlustööde teostaja.

kaalutlused

- PA peab määrama kindlaks loaga seonduvad tingimused, sealhulgas nõuded jäätmekäitluspaiga sulgemise kohta.
- PA peab kontrollima jäätmekäitluspaiga tegevust ja vastama kaebustele.
- PA peab tagama professionaalsete jäätmekogujate, vedajate ja vahendajate registreerimise.

Pädevad asutused (PA)

- PAdel peavad olema haldussüsteemid ja tehnilised teadmised.
- Valitsusasutus, mis vastutab ühtsete jäätmeväljavoolu ja jäätmekäitluspaikade toimimist puudutavate standardite eest, ning koordineerib jäätmemajanduse kavandamist ja jäätmestatistika kogumist.
- Kohalikud PAd kontrollivad kohalike jäätmekäitlusrajatiste tööd ja jäätmete väljavoolu antud kohas, tehes koostööd erasektoriga.
- Riiklikud PAd esitavad ELle aruandeid.

Huvirühmad

- Kindlustada, et enne režiimi väljatöötamist peetakse nõu huvirühmadega jäätmemajanduse vajaduste üle, kavandatavate jäätmeplaneerimisprotsesside üle ja lagundamise/vähendamise võimaluste üle.
- Huvirühmadesse peaksid kuuluma jäätmekäitlemisettevõtete, suuremate jäätmeid tekitavate sektorite, kohalike omavalitsuste, valitsusväliste organisatsioonide ja teiste mõjutatud poolte esindajad.
- Tagada pidev suhtlemine avalikkusega plaanide ja avalikkuse kaasamisega planeerimisse.

Õiguslikud kontrollpunktid

- Sätestada üleriiklike ja kohalike PAd jurisdiktsiooni õiguslik jaotus.
- Asjaomaste määratluste nagu "jäätmed", "ladustamine" ja "ümbertöötamine" rakendamine.
- Õiguslikud kaalutlused jäätmemajanduskavade koostamiseks.
- Karistused lubadest ülestumise eest.

- Vaadata üle kohalikud seiramis- ja rakendamismeetmed.
- Jäätmete kontrollimatu mahapaneku keelustamine.

Finantskaalutlused

- Valitsusel korraldada PAde ja halduslik toetus, halduskord (load), avalikkuse teavitamine.
- Võtta kasutusele ergutusvahendid, mis soodustaksid tootjate vastutustunde tõusu, jäätmete minimeerimist, ning rakendada printsiipi “reostaja maksab”.
- Loaandmisprotsesse finantseerigu jäätmekäitlustööde ettevõtted.
- Majapidamised maksku jäätmete kõrvaldamise teenuste eest.

3. Valitsustel tuleb töötada välja täiendavad emissiooni standardid selleks, et võtta arvesse eritehnoloogiaid või potentsiaalselt kahjulikke emissioone.
4. Tarvis on töötada välja tõhusad jäätmete käitlemise ja kontrolli protseduurid, et vältida põletamisrajatiste ebakohast või ebaseaduslikku kasutamist sääraste jäätmetüüpide puhul, mille jaoks ei ole antud luba või mille jaoks puudub seadmestik. Tarvis on töötada välja protseduurid konsultatsioonideks ja koostööks eri valitsusasutuste vahel, kes vastutavad eri tüüpi emissioonide eest õhku, vette ja pinnasesse.
5. Valitsusasutused peavad töötama välja kavad põletamistehaste poolt tekitatava soojuse kasutamiseks.
6. Tuleb töötada välja programmid, mis kindlustavad olemasolevate põletamistehaste vastavuse direktiivi nõuetele.

Jäätmete põletamine uutes ja olemasolevates rajatistes

Direktiivid 89/369/EMÜ ja 89/429/EMÜ, mis on omavahel paralleelsed, kehtestavad vastavalt loaandmisnõuded ja toimimiskitsendused uutele ja olemasolevatele olmejäätmete põletamise tehastele. Nad on tööstusettevõtetest lähtuva õhusaastega võitlemise raamdirektiivi 84/360/EMÜ tütdirektiivid.

Need reguleerivad olmejäätmete põletamise tehaste lubamist, projekteerimist, seadmestikku, toimimist ja järelevalvet. Uued tehased on need, millele anti toimimisluba 1. detsembril 1990 või pärast seda. Nende hulka ei kuulu tehased, mida kasutatakse eeskätt reoveesetete, keemiliste, toksiliste ja ohtlike jäätmete, haiglatest lähtuvate meditsiiniliste jäätmete või teiste eriliste jäätmetüüpide põletamiseks, isegi kui need tehased põletavad ühtlasi ka olmejäätmeid. Kõiki viimatimainitud põletustehaseid reguleerib rangemalt ohtlike jäätmete põletamise direktiiv.

Kehtestatakse emissiooni piirnormide kolm taset tolmu, mõnede raskemetalliühendite, vesinikloriidhappe, vesinikfluoriidhappe ja SO₂ jaoks. Need normid on sõltuvuses põletamise tehase nominaalvõimsusest. Määratakse kindlaks piirnormid ja etapiviisiline arendusprogramm olemasolevate olmejäätmete põletamise tehaste jaoks koos ajakavaga.

Direktiivid kehtestavad ulatuslikud nõuded nende tehaste seire, kontrolli ja nende haldajate poolt esitatava aruandluse kohta. Toimislubade väljaandmist ja seire tulemusi puudutav teave tuleb teha kättesaadavaks avalikkusele.

Direktiiv 89/429/EMÜ olemasolevate olmejäätmeid põletavate tehaste kohta andis olemasolevatele põletamistehastele aega kuni 1. detsembrini 1996 viia end vastavusse uute tehaste kohta käivate standarditega. Kõik ülejäänud olemasolevad põletamistehased tuleb viia samade standarditega vastavusse aastaks 2000.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riiklikesse jäätmemajanduskavadesse ja õhu kvaliteedi tagamise strateegiatesse tuleb integreerida juhtnõõrid uute jäätmeid põletavate tehaste rajamiseks, et aidata kaasa keskkonnanakaitsete eesmärkide saavutamisele.
2. Riigid võivad kehtestada täiendavaid emissiooni piirnorme selleks, et võtta arvesse eritehnoloogiaid või potentsiaalselt kahjulikke emissioone.
3. Tuleb töötada välja jäätmete majandamise ja kontrolli protseduurid, et vältida põletamistehaste ebakohast või ebaseaduslikku kasutamist säärast tüüpi jäätmete jaoks, mille jaoks tehasel puudub luba või seadmestik.
4. Tuleb töötada välja adekvaatsed programmid, mis kindlustaksid olemasolevate väikeste põletamistehaste vastavusseviimise direktiivi nõuetega.

Jäätmete matmise direktiivi eelnõu

Jäätmete matmise direktiivi eelnõu on praegu esitatud parlamendile ja nõukogule läbivaatamiseks. See eelnõu nõuab uute ja olemasolevate matmispaikade karmimat kontrollimist üksikasjaliku lubade andmise korra alusel. Direktiivi eelnõu eesmärk on vähendada maetavate jäätmete hulka ja kehtestada matmispaikade täpsed standardid. Eelnõu alusel tuleb koosladustamine (ohtlike jäätmete matmine läbisegi olmejäätmetega samas matmispaigas) etapiviisiliselt lõpetada. Matmisladustamise hind peab katma nii matmispaiga sulgemise kui tema majandamise kulud, lisaks sellele hoolduskulud vähemalt 50 aasta jooksul pärast matmispaiga sulgemist.

Püüdes vähendada ELs metaani koguemissiooni, seab eelnõu üheks eesmärgiks vähendada matmisele saadetavate biolagunduvate olmejäätmete hulka; lisaks sellele tuleks nii uutes kui olemasolevates matmispaikades tekkiv metaan koguda ja ära kasutada, või likvideerida plahvatamapanemise teel. Eelnõuga kehtestatakse ka matmispaikade miinimumkaugus elamurajoonidest.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Kuna matmine on kõige tavalisem ja odavam viis tahkete jäätmete ladustamiseks, ja kuna sellekohased standardid sageli puuduvad, oleks soovitatav, et riigid kohandaksid oma uued õigusaktid, mis puudutavad matmispaikade toimimist, kavandatava direktiiviga. Seejuures tuleks arvestada parandusi, mida kavandatavas direktiivis võivad teha nõukogu ja Euroopa Parlament.
2. Pädevad ametiasutused peavad tagama tehniliste töötajate olemasolu, kes kontrollivad direktiivi, mis sätestab üpris detailselt lubade andmise nõuded, rakendamist ja täitmise tagamist.
3. Kavandatava direktiivi nõuded tuleks integreerida riigi jäätmestrateegiasse ja jäätmemajanduskavadesse kooskõlas jäätmete raamdirektiiviga.
4. Tõhus strateegia mahamaetavate jäätmete koguse ja ohtlikkuse minimiseerimiseks nõuab kõigi majandus- ja sotsiaalsektorite osavõttu ja aktiivset toetust. Vaja on majanduslikke ergutusvahendeid ja harivaid kampaaniaid.
5. Pädevad ametiasutused peavad tagama, et jäätmete matmise ettevõtted jätaksid enda käsutusse piisavalt raha matmispaiga õigeks sulgemiseks ja hilisemaks hoolduseks.
6. Keskkonnamõjude hindamise korra võib integreerida korda, mille kohaselt käesoleva direktiivi eelnõu alusel antakse matmislubasid.
7. Riigid peavad töötama välja strateegia nende olemasolevate jäätmematmispaikade täiustamiseks või sulgemiseks, mis ei vasta direktiivi sätetele.

OHTLIKE JÄÄTMETE PÕLETAMISE DIREKTIIV: RAKENDAMIST PUUDUTAVAD KAALUTLUSED

Riiklik õigusraamistik

- Võrrelda direktiivide nõudeid olemasolevate seadustega
- Teha kindlaks seadusandlikud lüngad
- Valikuvõimalused: üks keskne õigusakt (põletamist puudutav seadus), või, arvestades direktiivi kitsast mõjuulatust, võiks vastavad õigusaktid anda ühe alljaotusena põhilises keskkonnakaitset käsitlevas õigusvahendis (näiteks keskkonnakaitse seaduses)

Loaandmisprotseduurid

- Põletamistehased tuleb projekteerida ja seadmestada niimoodi (ja nad peavad toimima niimoodi), et oleks rahuldatud minimaalse põlemistemperatuuri nõuded.
- Vajalik on toimimise, hapniku taseme, emissiooni piirnormide, jäätmeevete väljavoolu ja jääkide ladustamise seire

- Nõuda pidevaid ja regulaarseid mõõtmissüsteeme ning PAde teadustamist normide ületamisest ja aruandlust PAdele

Pädevad asutused (PO)

- Olemasoleva haldusliku infrastruktuuri kohendamine, et teostada ja hallata põletamistoiminguid
- Riikliku taseme PA peab ühtlasi kindlustama direktiivi standardite ja nõuete kooskõlastatud rakendamise
- PAde vastutusalasse kuulub lubade andmine, teostamine või järelevalve, seiramine, teabe kogumine, aruandlus komisjonile

Huvirühmad

- Tagada huvirühmade konsulteerimine küsimustes, mis puudutavad üldisi

täitmisnõudeid ja kulutusi, eriti normide ületamisest teatamise protseduuri osas

- Kaasata avalikkus selle teabe määratlemisse, mis põletamise teostajatel tuleb edastada valitsusele
- Tagada tõhus ja pidev teabeedastus avalikkusele põletamissettevõtete ja nende tegevuse kohta

Õiguslikud kontrollpunktid

- Pädevate organite ja loaandmissüsteemi määratlemine
- Muude emissiooni piirnormide ja riskikontrolli meetmete kehtestamine
- Protseduurid ja nõuded, mis puudutavad seiret ja täitmist
- Sulgemiskorraldusest teatamise nõuded
- Põletamise teostajate karistamine

Finantskaalutlused

- Valitsus korraldab POde ja haldusliku toetuse, seire ja hindamise, koolituse, täitmise, juhtnöörid ja avalikkuse teavitamise
- Põletamise teostajatel tasuda loaandmisprotseduuri halduskulud, teabehankimiskulud ja kõik kulud, mis on seotud vastavuskohustuse täitmisega

C.5 Erijäätmed

Jääkõlde ladustamine

Nõukogu direktiivi 75/439/EMÜ eesmärk on rajada ühtlustatud süsteem õlijäätmete kogumiseks, käitlemiseks, hoidmiseks ja ladustamiseks. See võimaldab liikmesriikidel nõuda ettevõtelt hüvitist jääkõlde kogumiseks ja ladustamiseks tehtavate tagastamatute kulutuste eest. Direktiiv peab esmasoovitavaks jääkõlde ümbertöötlemist, seejärel kasutamist kütusena või energia ümbertöötamiseks, ning viimases järjekorras nende hävitamist või kontrollitud säilitamist või mahakallamist. Liikmesriigid peavad kindlustama jääkõlde ohutu kogumise ja ladustamise. Jääkõlde väljavool vette ja kanalisatsiooni on keelatud.

Mis tahes ettevõtte, mis ladustab jääkõldeid, peab hankima loa pädevatelt ametiasutustelt. Mis tahes ettevõtte, mis kogub kokku jääkõldeid, tuleb registreerida ja tema tegevuse üle tuleb kehtestada adekvaatne järelevalve. Ümbertöödeldud õlid ei tohi sisaldada polükloor-bifenüüle ja polükloor-terfenüüle rohkem kui 50 osa miljoni kohta.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Valitsusel tuleb kindlustada üleriikliku süsteemi loomine kasutatud õlide ohutuks kokkukogumiseks ja ümbertöötlemiseks või põletamiseks riigi kogu territooriumi ulatuses.
2. Tarvis on seada sisse adekvaatsed ladustamisstruktuurid ja range kontrolliprotseduur, et hoida ära õli selliste fraktsioonide ebaseaduslikku või ebaadekvaatset ladustamist, mida pole võimalik adekvaatselt ümber töödelda.
3. Tuleb töötada välja integreeritud ja koordineeritud lubamis- ja kontrollimissüsteem kindlustamaks, et kasutatud õlide ümbertöötamise või ladustamise toimingud ei mõjuta negatiivselt muud keskkonda.
4. Tuleb võtta tarvitusele erilised abinõud ja seadmed nende jääkõlde ohutuks käsitlemiseks, mis sisaldavad polükloor-bifenüüle/polükloor-terfenüüle või muid ohtlikke aineid.
5. Ametiasutused peavad rangemate nõuete sisseseadmise leppima kokku riiklikul tasandil. Riiklike abinõude ja kogemuste kohta tuleb anda regulaarset teavet komisjonile.

Titaaniumdioksiidjäätmed

Titaaniumdioksiidi direktiivide 78/176/EMÜ ja 82/883/EMÜ eesmärk on vältida ja järkjärgult vähendada reostust, mille põhjustavad titaaniumdioksiidi töötlemisel tekkivad jäätmed. TiO_2 – jäätmete merreheitmiseks võib anda loa ainult sel juhul, kui hindamine näitab, et jäätmeid pole võimalik ladustada kohasemal viisil ja et sellega ei kaasne kahjustavat mõju. Uutes seadmetes tuleb kasutada selliseid protsesse ja tehnikaid, mis kahjustavad keskkonda kõige vähem. Liikmesriigid peavad esitama komisjonile kavad selle kohta, kuidas nad kavatsevad direktiivis püstitatud eesmärges saavutada.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Vaadata üle, kas riigis on ettevõtteid, mis jäävad direktiivi mõjupiirkonda. Kuid isegi sellisel juhul, kui riigis pole ühki titaaniumdioksiidi töötlevat rajatist, tuleb direktiiv sellegipoolest võtta üle riigi õigusaktidesse.
2. Täitmine peab toimuma riigi jäätmemajandussüsteemi raames. Tarvis on haldus- ja tehnilisi asutusi, mis korraldaksid ranged loaandmisprotseduure ja tehnilist kontrolli.

3. TiO_2 põhjustatud potentsiaalse reostuse iseloom nõuab hoolikat ühistööd valitsusasutuste vahel, kes vastutavad jäätme-, vee- ja pinnasereostuse vältimise eest.
4. Riikidel tuleb võib-olla töötada välja riiklikud programmid, et minimeerida – kui võimalik, siis elimineerida – TiO_2 – tööstusest tingitud reostust, ja et täielikult keelustada jäätmete kallamine merre või sisevetesse.

Polükloor-bifenüülide ja polükloor-terfenüülide ladustamine

Nõukogu direktiivi 96/59/EC eesmärk on elimineerida polükloor-bifenüülid ja polükloor-terfenüülid (PBF) ja kõrvaldada neid sisaldava seadmestiku reostus. Säärane seadmestik tuleb inventeerida ja märgistada ja sellest tuleb komisjonile teatada 1999.a. septembriks, ning inventuuri tuleb pidevalt korrata. PBFe sisaldav seadmestik, millest ei ole veel reostus kõrvaldatud, tuleb hoida heas töökorras, et vältida lekkeid.

PBFe ladustavad ettevõtted tuleb litsenseerida vastavalt direktiivile 75/442/EMÜ. Põletamine kui ladustamismenetlus peab vastama direktiivis 94/67/EMÜ kehtestatud standardile. Liikmesriigid peavad koostama inventeeritud PBFide jaoks ladustamiskavad septembriks 1999 ja tegema nad teatavaks komisjonile.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Tarvis on kehtestada ranged eeskirjad ja täitmisvahendid (või tugevdada neid), et kindlustada riigi kogu territooriumil võimalikult täielik PBF/PTF ja neid sisaldava seadmestiku esinemise tuvastamine ja liigitamine.
2. Valitsusasutusitel tuleb visandada kavade kohta, kuidas ohutult tööst kõrvaldada, ladustada või ümber korraldada kindlakstehtud reostusega seadmestikku direktiivis määratud ajavahemiku jooksul.
3. Valitsusasutusitel tuleb kindlustada, et direktiivi nõuete elluviimisel ei teki mingeid tehnilisi ega halduslikke kitsaskohti. See viiks miinimumini riskid, mis on seotud ebaõige või ebaseadusliku ladustamisega, eriti juhtudel, kus on tegemist SMEdega.

Põllumajanduses kasutatavad reoveesetted

Nõukogu direktiivi 86/278/EMÜ eesmärk on kontrollida reoveesetete kasutamist põllumajanduses, kehtestades raskemetallide kontsentratsiooni maksimaalsed piirnormid mullas ja reoveesetetes, ning raskemetallide (kaadmium, vask, nikkel, plii, tsink ja elavhõbe) maksimaalsed määrad, mida võib lisada pinnasesse.

Direktiiv määratleb säärase reoveesetete kasutamise tingimused. Liikmesriigid peavad tagama, et ei ületata piirnorme. Kehtestatakse minimaalne ajavahemik, mis eraldab reoveesetete kasutamist teatud tüüpi põllumaadel ja nende maade kasutuselevõttu. Reoveeseteteid ja pinnast, milles teda kasutatakse, tuleb analüüsida vastavalt lisades esitatud protseduuridele.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Direktiivis seatud eesmärkide saavutamiseks on tarvilik veemajandus-, jäätmemajandus-, põllumajandus- ja täitvate valitsusasutuste koostöö. Juba kavade koostamise algusetapil peaksid need valitsusasutused leppima kokku sihtide ja ajagraafiku osas.

2. Tuleb seada sisse loaandmissüsteem ja aruandlus reoveesetetega kauplemise ja nende kasutamise kohta. Seeläbi kogutavat teavet tuleb kasutada vastava riikliku ja üleeuroopalise aruande koostamisel.
3. Vajadust võtta tarvitusele rangemaid abinõusid kui direktiivis ette nähtud tuleb hinnata lähtuvalt sellest, missugune on kohalikul või riigi tasemel tundlikkus pinnase ja vee reostuse suhtes.

Ohtlikke aineid sisaldavad patareid ja akud

Nõukogu direktiiv 91/157/EMÜ võeti vastu nõukogu jäätmedirektiivi 75/442/EMÜ raames kui eriaabinõu, mis käsitleb elavhõbedat, kaadmiumi või pliid sisaldavate tarvitatud patareide ja akude eraldi kogumist majapidamistest nende ümbertöötamise ja ladustamise eesmärgil.

Direktiiviga nõutakse, et liikmesriigid peavad vähendama teatud elavhõbedat sisaldavate patareide turustamist ja nad peavad koostama programmid nende raskemetallisalduse vähendamiseks ning täiustatud patareide ja akude turuletoomise soodustamiseks, et edendada uurimistööd ja soosida vähemreostavate asendusainete kasutamist.

Nad peavad kindlustama eraldi kogumise tõhusa valitsusasutuse eesistamise ja vajaduse korral säilitamissüsteemi rajamise. Lubatud on kasutada majanduslikke abinõusid teise toormena kasutamise ergutamiseks; need tuleb tarvitusele võtta pärast eelnevaid konsultatsioone. Tarbijatele tuleb anda täielik teave riskide ja ladustamisvõimaluste kohta.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Tuleb töötada välja pikaajalised programmid selgitustööks avalikkusega ja tehnilise arengu jaoks. Seda tuleb teha jäätmete majandamise ja vähendamise kavade raames või nendega koordineeritult.
2. Tuleks hinnata vajadust võtta tarvitusele majanduslikud abinõud, et maksimeerida eraldi kogumist; abiks oleksid avalikkust harivad programmid, et tagada avalikkuse kaasabi patareijäätmete ümbertöötamisele ja teise toormena kasutamisele.
3. Tuleks luua laialdane kogumispunktide võrk. Jäätmete raamdirektiivi ja veomäärusega nõutakse halduslikku lubade andmist ja kontrollikorda, mis tagaks tarvitatud patareide ohutu veo ja ümbertöötamise.

Pakendamine ja pakendijäätmed

Direktiiv 94/62/EÜ viib ellu ühenduse strateegiat pakendijäätmete osas. Selle eesmärgiks on ühtlustada riiklike pakendijäätmete majandamise meetmeid, minimeerida pakendijäätmete mõju keskkonnale ning hoida ära kaubandustöketek tekkimist Euroopa Liidus. Direktiiv hõlmab pakendamise ja pakendijäätmed, seejuures nii tööstuslikud, kaubanduslikud kui olmpakendijäätmed, ja sõltumatult kasutatud materjalidest.

Määratakse kindlaks sihid ümbertöötamise ja teise toormena kasutamise osas, mis tuleb saavutada viie aasta jooksul pärast direktiivi kohaldavate õigusaktide jõustumist liikmesriikides. Säärased õigusaktid tuleb jõustada 1996.a. keskpaigaks. Aastaks 2001 tuleb saavutada olukord, kus ümber töötatakse 50-65% pakendijäätmetest, ja 25-45% kõigist pakendijäätmetest kasutatakse teise toormena. Seejuures vähemasti 15% igast pakendamismaterjalist tuleb kasutada teise toormena.

Direktiiv kehtestab esmaprioriteedina pakenditootmise vältimise. Taaskasutamist, teise toormena kasutamist ja teisi ümbertöötamise vorme (sealhulgas energia ümbertöötamine) tunnistatakse kui võrdväärseid kehtivaid põhimõtteid. Teise toormena kasutamine hõlmab

taastöötlemist ja orgaanilist teisese toormena kasutamist (kompostimist), kuid ei hõlma põletamist.

Liikmesriikidel tuleb ümbertöötamise ja teisese toormena kasutamise osas seatud eesmärgid saavutada 30. juuniks 2001.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Valitsustel tuleb riiklikul tasandil hinnata pakendijäätmete ümbertöötamise ja teisese toormena kasutamise potentsiaali ning püstitada direktiivi seatud piirides mõistlikud eesmärgid.
2. Ametiasutustel tuleb kindlustada sellise pakendite ja pakendijäätmete majandamise süsteemi loomine, mis tagab nende ja teiste direktiivis kehtestatud eesmärkide saavutamise. Olemasolevad kogemused põhinevad osaliselt vabatahtlikel süsteemidel, kus majanduslikud mõjurid aitavad kaasa püstitatud eesmärkide saavutamisele ettenähtud aja jooksul, enne kui asutused kehtestavad eeskirjalised nõuded. Uus olukord seab majandusettevõtetele siduvad kohustused koos kaasvastutuse põhimõttega. Süsteemi väljaarendamiseks ja toimimapanemiseks võib kasutada majanduslikke ergutusvahendeid.
3. Olemasolevad süsteemid tuleb kohandada vastavalt EL standarditele ja hoida ära vaba turu moonutused.
4. Tuleb töötada välja eeskirjalised kitsendused ja tõhus kontroll, et tagada vastavus EL olulistele nõuetele ja pakendimaterjalide kohta käivatele riigi standarditele.
5. Tuleb töötada välja süsteem teisese toormena kasutamise määra seiramiseks ja pakendijäätmete tootmise kontrollimiseks. Tarvis on arendada välja ühtlustatud andmebaasid, mis võimaldaksid üleeuroopalist võrdlevat analüüsi. Kõik need meetmed tuleb võtta, järgides komisjoni otsust 97/138/EÜ andmebaasisüsteemi formaatide kehtestamise kohta.
6. Pakendijäätmete hulga vähendamise protsessi põhielemendiks peab olema avalikkusega tehtav selgitustöö, mis puudutab pakendijäätmete tekkimist, majandamist ja ladustamist.

D. VEE KVALITEET

Vesi on üks kõige põhjalikumalt reguleeritud valdkondi EL keskkonnaõigusaktides. Euroopa veepoliitika sai alguse 1970. aastatel. Lähtepunktiks oli esimene keskkonnakaitseprogramm 1973. aastal, millele järgnes esimene õigusaktide laine, alustades 1975.a pinnasevee direktiiviga ja kulmineerudes 1980.a joogivee direktiiviga. See esimene õigusaktide laine hõlmas vee kvaliteedistandardeid reguleerivaid õigusakte kalavee kohta (1978), karpkalavee kohta (1979), suplusvee kohta (1976) ja põhjavee kohta (1980). Keskkonda pääsemise piirnorme puudutavate õigusaktide raames võeti vastu ohtlike ainete direktiiv (1976) ja tema tütdirektiivid mitmesuguste üksikute ainete kohta.

Olemasolevate õigusaktide ülevaatamisel tehti kindlaks parandamist vajavad kitsaskohad ja lüngad. Sellele järgnes veeõigusaktide teine laine. Veeõigusaktide sellesse etappi kuuluvad direktiiv linnaheitvee puhastamise kohta (1991) ja nitraatide direktiiv (1991). Veel peeti vajalikuks parandada ja täiustada direktiivi joogivee kohta ja direktiivi suplusvee kohta (paranduseelnõud võeti vastu vastavalt 1994. ja 1995. aastal), töötada välja põhjavee kaitsmise programm ja teha ettepanek vee ökoloogilise kvaliteedi direktiivi vastuvõtmiseks (1994). Peale selle käsitles suuri tööstusrajatisi puudutav integreeritud saaste vältimise direktiiv (mis võeti lõplikul kujul vastu 1996) ka veereostust.

Selle aja jooksul oli saanud üha selgemaks, pärast ulatuslikke arutelusid liikmesriikide ja ühenduse tasemel, et tõhus veekaitse nõuab õigusakte emissiooni piirnormide kohta ja õigusakte vee kvaliteedistandardite kohta, st niinimetatud "kombineeritud lähenemist". See kombineeritud lähenemine on ühtlasi kooskõlas Euroopa Liidu asutamislepingus kehtestatud põhimõtetega: ettevaatlikkuspõhimõte; põhimõte, et keskkonnakahjustus tuleb eeskätt heastada tema tekitamise kohas; samuti põhimõte, et tuleb arvestada piirkondade erinevat keskkonnaseisundit.

D.1 Kavandatav vee raamdirektiiv

Euroopa institutsioonid jõudsid 1995.a üksmeelele selles suhtes, et ühenduse veepoliitika vajab põhjalikku ülevaatamist ja ümberstruktureerimist.

Komisjon, mis oli juba kaalunud vajadust läheneda veepoliitikale globaalsemalt, nõustus Euroopa Parlamendi keskkonnakomitee ja keskkonnaministrite nõukogu taotlustega. Pärast laiaulatuslikke konsultatsioone kõigi asjast huvitatud osapooltega (kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused, vee kasutajad, täitevametid, veega varustajad, tööstus, põllumajandus, ja sugugi mitte viimases järjekorras tarbijad ja keskkonnakaitseaktivistid ning valitsusvälised organisatsioonid) võttis komisjon 1997.a. veebruaris vastu eelnõu vee raamdirektiivi kohta. Selle direktiivi otstarve on kehtestada raamistik selleks, et saavutada järgmised neli säästliku veepoliitika põhieesmärki:

- küllaldane joogiveega varustamine
- küllaldane veega varustamine muudeks majanduslikeks eesmärkideks
- keskkonna kaitse
- põudade ja üleujutuste ebasoodsate tagajärgede leevendamine

Direktiivi keskkonnakaitse eesmärk on saavutada põhjavee ja pinnasevee "hea seisund" hiljemalt aastaks 2010. Selleks seab ta sisse jõgikonna säärase majandamise, mis põhineb jõgikonna karakteristikute hindamisel; tema pinnase- ja põhjavee seisundi seire; kvaliteedieesmärkide määratlemise; püstitatud eesmärkide saavutamiseks vajalike meetmeprogrammide väljatöötamise. Kuid jõgikondade sääraseks majandamiseks vajalikud haldusstruktuurid jäetakse liikmesriikide endi kujundada.

Meetmete programm peab tulenema eelmainitud kombineeritud lähenemisest, võttes kasutusele emissiooni piirnormide ja vee kvaliteedistandardite kehtestamise. Selles kontekstis tuleb tagada olemasolevate EL emissioone piirnorme puudutavate õigusaktide täielik kohaldamine (linna heitvee puhastamise direktiiv, integreeritud saaste vältimise direktiiv, nitraatide direktiiv, taimekaitsevahendite direktiiv, ohtlike ainete direktiiv). Lisaks tuleb kindlustada vastavus vee kvaliteedistandarditele, mis on kehtestatud vee raamdirektiivi ja EL teiste asjassepuutuvate veeõigusaktide (nt suplusvee direktiiv) alusel.

Edasi peavad liikmesriigid kindlustama, et vee tarbijad maksavad neile osutatud teenuste eest hinna, mis täielikult katab veetehtavate kulutused (põhiliselt veega varustamise ja heitvee kogumise ning puhastamise hind). Meetmete programm peab põhinema kõigil asjassepuutuvatel veeõigusaktidel, olgu nad ühenduse, siseriikliku või piirkondliku taseme õigusaktid, ning peab olema õiguslikult siduv.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid peaksid orienteerima oma uued õigusaktid kavandatud vee raamdirektiivi nõuetele, kuna viimane on mõeldud saama raamiks EL tulevasele veepoliitikale, ning ühinemishetkel võib ta olla juba jõustunud. Lisaks sulandab ja integreerib vee raamdirektiiv endasse vanemad õigusaktid (pinnasevee direktiiv, direktiiv kalavee ja karpkalavee kohta ning põhjavee direktiiv), tehes sellega võimalikuks viimaste tühistamise.
2. Identifitseerida jõgikonnad ja luua pädevad asutused vee kvaliteedi ja kvantiteedi seireks.
3. Teha kindlaks pinnase- ja põhjaveed, mida mõeldakse kasutada või kasutatakse joogivee saamiseks.
4. Hinnata inimtegevuse mõju pinnase- ja põhjaveele igas jõgikonnas, võttes arvesse reostust punktreostusallikatest ja hajusatest reostusallikatest, veevõttu ja teisi inimtegevusi, mis mõjutavad vee seisundit.
5. Töötada välja jõgikondade majandamise kavad, mis põhineksid veevajaduse hindamisel ja arvestaksid inimtegevuse mõju veekogudele ning seaksid sihid vee kvaliteedi ja kvantiteedi osas.
6. Teha iga jõgikonna majandusanalüüs, muu hulgas selleks, et hankida teave, mis on tarvilik veetarbijatele osutatavate teenustega seotud kulutuste täielikuks tagasisaamiseks. Põhimõttest, et vee eest tuleb maksta nii, et kõik kulutused oleks tasa tehtud, võib riigi tasemel teha erandeid tingimustel, mis on kindlaks määratud direktiivis, järgides seejuures ettenähtud korda.
7. Nende eesmärkide saavutamiseks töötada välja ja viia ellu meetmete programm; need programmid hõlmaksid põhimeetmeid (ühenduse olemasolevate õigusaktide kohaldamine, kulutusi katvad teenustasud vee tarbimise eest jne) ning lisameetmeid, et saavutada vete hea seisund.
8. Kaasata jõgikondade majandamise kavade arutelusse kõik huvitatud osapooled nagu teised asjassepuutuvad valitsusasutused, kohalikud kogukonnad, veeühistud, tööstus ja kaubandus, põllumajandus, tarbijad ja keskkonnakaitserühmitused.

D.2 Linnaheitvee direktiiv

Direktiiv 91/27/EMÜ, mis käsitleb linnaheitvee puhastamist, seab sihiks sisepinnasevee ja rannikuvee kaitse, reguleerides linnaheitvee kogumist ja puhastamist ning teatud tüüpi biolagunduva tööstusliku heitvee ärajuhtimist (peamiselt toiduainetetööstusest).

Reeglina nõuab direktiiv kõigi asulate puhul, mille elanikkond on suurem kui 2000 inimest, kohaeid reoveesüsteeme ja teisest, st bioloogilist, heitvee puhastamist. Niinimetatud tundlikes piirkondades (st kus veekogud on muutumas või ähvardavad muutuda eutroofseteks) on nõutav täiuslikum puhastussüsteem. Teatud merevee puhul võib esmane, st mehhaaniline, puhastamine olla küllaldane, seda juhul, kui suudetakse tõestada, et vee kvaliteet ei saa kannatada. Eesmärkide saavutamise tähtaeg sõltub asula suurusest ja mõjutusaluse vee iseloomust, jäädes vahemikku 1998 kuni 2005. Reoveesetete ärajuhtimine veekogudesse keelatakse täielikult aastaks 1998.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Hinnata, kas leidub üksikuid tundlikke piirkondi või tuleb rakendada rangemat süsteemi kogu territooriumi ulatuses. Üksikute tundlike piirkondade kindlakstegemist ei tohi mõjutada majanduslikud kaalutlused.
2. Teha kindlaks asulad, kus vajatakse reoveesüsteemi ja/või puhastussüsteemi või selle täiustamist.
3. Töötada välja reoveesüsteemide ja puhastussüsteemide rajamise etapiviisiline programm.
4. Arendada välja üksikasjalik kapitali investeerimise strateegia, et oleks võimalik katta kulutused, mis on vajalikud reovee- ja/või puhastussüsteemide ehitamiseks, täiustamiseks või asendamiseks.
5. Hinnata tarbijate kulutusi, töötada välja strateegiad tehtud kulutuste tagasisaamiseks (vt ka vee raamdirektiiv kulutuste täies mahus tagasisaamise kohta).
6. Arendada välja ja viia ellu strateegiad heitvee puhastamisel tekkivate reoveesetete taaskasutamiseks ja/või ladustamiseks, nähes seejuures vajaduse korral ette ärajuhtimise või vettelaskmise etapiviisilise lõpetamise.
7. Hinnata, mil määral on tarvis koolitada töötajaid reoveesüsteemide ja puhastusseadmete korrashoidmiseks. Riigid peaksid samuti kaaluma vajadust juhtimise ja finantsplaneerimise alase koolituse järele.

D.3 Direktiiv põllumajanduslikest allikatest lähtuvate nitraatide kohta

Direktiiv 91/676/EMÜ, mis puudutab vee kaitset reostuse eest, mida põhjustavad põllumajanduslikest allikatest lähtuvad nitraadid, täiendab linnaheitvee direktiivi, vähendades ja hoides ära vee reostamist nitraatidega, mis on pärit sellistest põllumajanduslikest allikatest nagu keemilised väetised ja loomasõnnik, seades eesmärgiks nii joogiveevarude kaitsmise kui magevee ja merevee kaitsmise eutrofeerumise eest.

Direktiiv nõuab, et iga liikmesriik koostaks vähemalt ühe hea põllumajandustava koodeksi, mida tuleb propageerida kogu territooriumil. Selles esitatavad nõuded ei ole kohustuslikud.

Direktiivis täpsustatud seirevõrgu abil saadud tulemusi aluseks võttes tuleb teha kindlaks alad, mis on ohustatavad põllumajanduslikest allikatest lähtuva nitraadireostusega. Nendes alades tuleb viia ellu kohustuslikest meetmetest koosnevad programmid, lisaks sellele muutub hea põllumajandustava koodeks neis kohustuslikuks. Liikmesriigid võivad langetada otsuse kohaldada kaitseprogrammide meetmeid kogu territooriumi ulatuses, sellisel juhul ei nõuta ohustatavate alade kindlakstegemist.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Liikmesriigid peaksid hindama, kas neil tuleks teha kindlaks ohustatavad alad (võttes arvesse teaduslik-tehnilisi uurimusi), või kohaldada rangemat süsteemi kogu oma territooriumi ulatuses.
2. Seada sisse mõõtmis- ja seiresüsteemid pinnasevee ja põhjavee jaoks. Määrata kindlaks elluviimiseks vajalikud riigiasutused.
3. Luua hea põllumajandustava koodeksid põllumajandustöötajate koolitamise jaoks.
4. Töötada välja ja viia ellu kaitseprogrammid ohustatavate alade jaoks (või kogu territooriumi jaoks; vt p.1 eespool).
5. Perioodiliselt kontrollida kaitseprogrammide tõhusust ja asjassepuutuvaid riigiasutusi.

D.4 Ohtlike ainete ärajuhtimine

Direktiiv 76/464/EMÜ reostuse kohta, mis on põhjustatud mõnedest ohtlikest vettejuhitud ainetest, nõuab liikmesriikidelt, et nad kontrolliksid kõiki ohtlike ainete emissioone loaandmissüsteemidega. Direktiiv ja tema seitse tütar-direktiivi on orienteeritud üksikutele ohtlikele ainetele või nende rühmadele. Tütar-direktiivid hõlmavad praegusel hetkel ühenduse tasemel 18 ainet.

Direktiiv kohustab liikmesriike kehtestama nendes direktiivides ettenähtud maksimaalse emissiooni piirnormid. Kuid alternatiivina lubatakse liikmesriikidel reostust kontrollida sel teel, et nad kindlustavad vastavuse samas direktiivis kehtestatud vee kvaliteedistandarditele ja neist tuletatud emissiooni piirnormidele.

Nende tööstusrajatiste puhul, mida hõlmab integreeritud saaste vältimise direktiiv, on tütar-direktiivides määratud emissiooni piirnormid igal juhul kohustuslikud. Peale selle teeb kavandatav vee raamdirektiiv kohustuslikuks ka nende direktiivide poolt määratud vee kvaliteedistandardid, viies sellega ellu kombineeritud lähenemist (vt vee raamdirektiiv). Mis puutub allikatesse, mida integreeritud saaste vältimise direktiiv ei hõlma, siis siin on asjakohaste õigusaktide ülevaatamine käsil.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Seada tööstuslike heitvete ärajuhtimise jaoks sisse loaandmisprotseduurid, mille nõuded oleksid kooskõlas integreeritud saaste vältimise direktiiviga ja kavandatava vee raamdirektiiviga.
2. Kõigi nimekirjas II loetletud ohtlike ainete jaoks tuleb töötada välja ja viia ellu reostuse vähendamise programmid.
3. Riigiasutuste ja tööstuse vahelises koostöös hinnata ja viia vajalikule tasemele teadmised reostuskontrollitehnoloogia, keskkonnatoksikoloogia, reovee seire ja inspekterimiskorra kohta, kasutades selleks asjakohaseid koolitusprogramme.

4. Koguda andmeid kõnealuste ainete emissiooni piirnormide ja vee kvaliteedistandardite kohta teistes ELi riikides, kus need pole kehtestatud ühenduse tasemel.

D.5 Joogivee direktiiv

Direktiiv 80/778/EMÜ, mis puudutab inimtarbimiseks ettenähtud vee kvaliteeti, on mõeldud kaitsma inimeste tervist, kehtestades joogivee kvaliteedile ranged standardid. Liikmesriigid peavad pidevalt seirama vee kvaliteeti ja astuma vajalikke samme, et kindlustada vastavus kohustuslikule standardile. Direktiivi lisades on toodud ära parameetrid ja parameetrite väärtused, analüüside skeemid ja sagedused, ning analüüsi taustmeetodid.

Nõukogus ja Euroopa Parlamendis toimuvad praegu läbirääkimised komisjoni poolt esitatud paranduseelnõu üle. Direktiivi parandamise eesmärgiks on viia õigusaktid vastavusse teaduse ja kogemuse praeguse seisuga, vaadata läbi parameetrilised väärtused ja parandada direktiivi alusel toimuva majandamise struktuuri.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Seada sisse süsteem joogivee seiramiseks, proovide võtmiseks ja kontrollimiseks, hõlmates seejuures nii kraanivee, pudelivee kui toiduainete tootmisel kasutatava vee. Kuid liikmesriigid võivad ise otsustada, kas nad organiseerivad seda riigi, piirkonna või kohalikul tasemel.
2. Teha kindlaks joogiveega varustamise süsteemid, mis ei vasta kohustuslikule standardile. **Töötada välja etapiviisiline programm vastavusse viimiseks, nähes ette selliseid meetmeid nagu reostusallika poole pöördumine, veevarustuse allika muutmine või vee puhastamine enne jaotussüsteemidesse suunamist.**
3. Arendada välja üksikasjalik kapitali investeerimise strateegia, et katta kulutused, mida nõuab jaotus- ja/või puhastussüsteemide ehitamine, täiustamine või asendamine.
4. Põllumajanduslikest allikatest lähtuvate nitraatide ja pestitsiidide probleem ja pliiga seonduvad probleemid võivad nõuda erilist tähelepanu, kuna need on olnud suurimad.
5. Hinnata tarbijate kulutusi, töötada välja strateegia kulude tagasisaamiseks (vt ka vee raamdirektiiv kulutuste täies mahus tagasisaamise kohta).
6. Hinnata vajadust töötajate koolituse järele joogivee jaotamis- ja puhastamissüsteemide korrashoiu osas. Riigid peaksid samuti kaaluma vajadust juhtimise ja finantsplaneerimise alase koolituse järele.

D.6 Direktiiv pinnaseveest joogivee hankimise kohta, direktiiv pinnasevee mõõtmise ja sellest proovide võtmise kohta, otsus teabevahetuse kohta.

Need direktiivid kuuluvad 1970.aastatel vastuvõetud Euroopa veeõigusaktide esimesse lainesse. Tulevikus integreeritakse kõik kolm direktiivi vee raamdirektiivi, mis jätab alles kolme olemasoleva direktiivi alusel kehtestatud kohustused, kuid asetab nad järjekindlamsse raami, sest veekaitse ulatust laiendatakse nii, et sellega oleks hõlmatud kõik veed, mitte ainult need, mis on inimkasutuses.

Direktiiv 75/440/EMÜ, mis puudutab joogivee hankimiseks mõeldud pinnasevee kvaliteeti, kehtestab nõudmised, mis peavad kindlustama selle vastavuse direktiivis määratud minimaalsele standardile. Kõigil juhtudel, kus veekogu, mida kasutatakse või kavatakse kasutada joogivee hankimiseks, ei rahulda neid nõudeid, peavad liikmesriigid töötama välja ja viima ellu kohased tegevuskavad.

Direktiiv 79/869/EMÜ pinnasevee mõõtmise meetodite kohta määrab kindlaks mõõtmisprotseduurid ja proovide võtmise protseduurid vete jaoks, mille kohta käib direktiiv 75/440/EMÜ.

Otsus 77/795/EMÜ teabevahetuse kohta kehtestab ühtse protseduuri teabevahetuseks mageda pinnasevee kvaliteedi kohta ELs. Otsus seab sisse seirepunktide võrgu ja seirerežiimi, mis katab mitu parameetrit. Liikmesriikide esitatav teave avaldatakse komisjoni sünteesivas aruandes.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Kuna on oodata, et need direktiivid integreeritakse tulevikus vee raamdirektiivi, tuleks olemasolevate direktiivide ülevõtmisega seotud abinõusid näha kui samme raamdirektiivi vastuvõtmise suunas. Esiolgu tuleks tähelepanu suunata kõige olulisemate nõudmiste täitmisele nagu joogivee hankimiseks mõeldud vee määratlemine ja selle adekvaatne seire.

D.7 Kalavee direktiiv ja karpkalavee direktiiv

Kõnealused direktiivid integreeritakse tulevikus nagu D.6 all mainitud direktiividki vee raamdirektiivi koosseisu, mis jätab alles kõik kahe olemasoleva direktiiviga kehtestatud kohustused, kuid asetab nad järjekindlamsse raami, mis hõlmab kõik veed.

Direktiiv 78/659/EMÜ kalavee kvaliteedi kohta taotleb nende mageveekogude kaitset, mille liikmesriigid on määratlenud kui kalaveed. Kehtestatakse vee kvaliteedistandard lõhevee ja karpkalavee jaoks. Juhtudel, kus määratletud veed ei vasta kvaliteedistandarditele, tuleb töötada välja programmid reostuse vähendamiseks. Määratakse kindlaks nõuded proovide võtmise ja seire kohta.

Direktiiv 79/923/EMÜ karpkalavee kvaliteedi kohta taotleb nende ranniku – ja riimveekogude kaitset, mille liikmesriigid on määratlenud kui karpkalaveed. Nende jaoks kehtestab ta vee kvaliteedistandardid. Juhtudel, kus määratletud veed ei vasta standarditele, tuleb töötada välja programmid reostuse vähendamiseks. Määratakse kindlaks nõuded proovide võtmise ja seire kohta.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Kuna on oodata, et need õigusaktid integreeritakse tulevikus vee raamdirektiivi koosseisu, tuleks olemasolevate direktiivide ülevõtmisega seotud abinõusid näha kui samme raamdirektiivi vastuvõtmise suunas. Esiolgu tuleks tähelepanu suunata olemasolevate direktiivide kõige olulisemate nõudmiste täitmisele. Põhikohustuseks saab tulevase vee raamdirektiivi alusel olema adekvaatse proovide võtmise ja seiresüsteemi rajamine. See üldine lähenemine peaks aitama kaasa ka sellele, et vältida kattuvaid jõupingutusi mõõtmise ja seire vallas.

D.8 Põhjavee direktiiv

Direktiiv 80/68/EMÜ, mis käsitleb põhjavee kaitsmist mõnedest ohtlikest ainetest tingitud reostuse eest, integreeritakse tulevikus samuti kavandatavasse vee raamdirektiivi. Direktiivi eesmärk on kontrollida mõnede ainete otsest ja kaudset sattumist põhjavette. Selle saavutamise põhivahendiks on loaandmissüsteem, mis puudutab nii ärajuhtimist, mahakallamist kui ladustamist. Mõnede ainete ja ainerühmade puhul on keelatud mistahes väljavool põhjavette ("I loendi ained"), sellal kui teiste puhul ("II loendi ained") on nõutav põhjalik loaandmisprotseduur. Liikmesriigid peavad seirama loaandmisprotseduuride järgimist ja ärajuhtimise mõjusid.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Kuna on oodata, et see direktiiv, sealhulgas ohtlike ainete põhjavette juhtimise keeld, integreeritakse tulevikus vee raamdirektiivi koosseisu, tuleks olemasoleva direktiivi ülevõtmisega seotud abinõusid näha kui samme raamdirektiivi vastuvõtmise suunas. Esiolgu tuleks põhitähelepanu pöörata oluliste nõuete täitmisele. Põhikohustuseks saab kavandatava vee raamdirektiivi alusel olema adekvaatse proovide võtmise ja seiresüsteemi rajamine. See üldine lähenemine peaks aitama kaasa ka sellele, et vältida kattuvaid jõupingutusi mõõtmise ja seire vallas.

D.9 Suplusvee direktiiv

Direktiiv 76/160/EMÜ suplusvete kvaliteedi kohta seab eesmärgiks kindlustada suplusvee kvaliteet kogu EL territooriumil, nii mageveelistes kui rannikul paiknevates supluskohtades. Direktiiv kehtestab 19 füüsikalist, keemilist ja mikrobioloogilist parameetrit ning nõuab liikmesriikidelt, et nad seiraksid oma suplusalasid, järgides kehtestatud reegleid proovide võtmise sageduse ja parameetrite kohta. Liikmesriikidel tuleb võtta tarvitusele kõik asjakohased abinõud, et saavutada vastavus direktiivis kehtestatud kohustuslikele kvaliteedistandarditele.

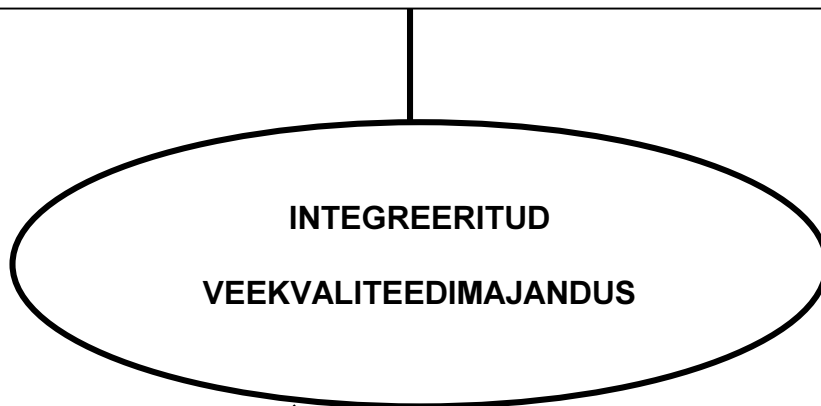
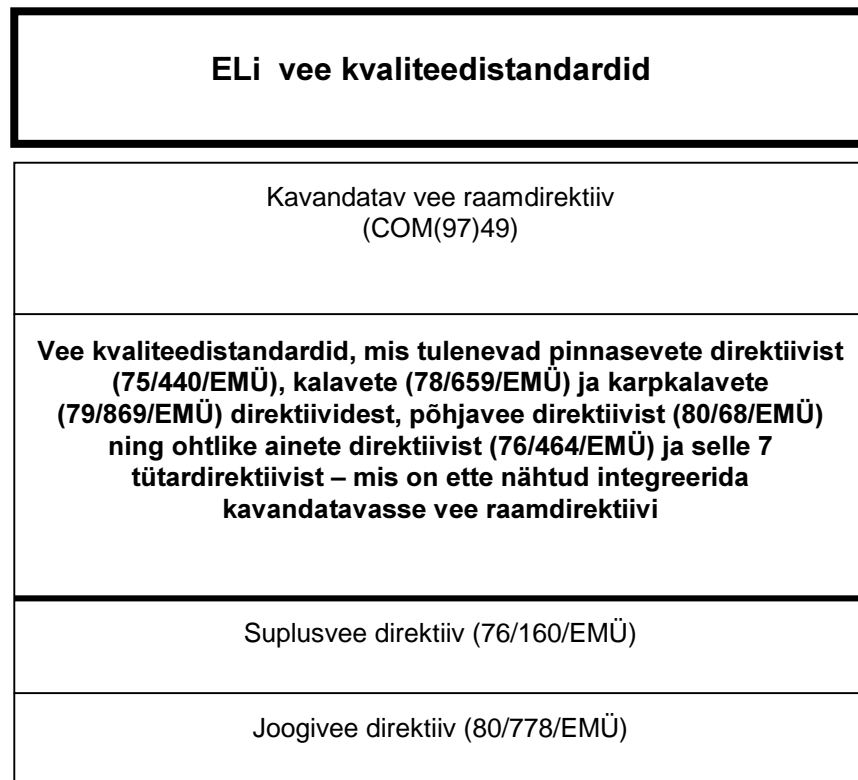
Komisjon avaldab igal aastal aruande EL suplusvee kvaliteedi kohta.

Mis puutub selle 1976.a direktiivi ajakohastamisse, siis on komisjon nõustunud ettepanekuga direktiiv uuesti läbi vaadata.

Töötades vee raamdirektiivi kallal, tuli komisjon järeldusele, et suplusvee direktiiv annab kindla panuse keskkonnapoliitika ja turismipoliitika integreerimisse ning et on kasulik, kui sellel direktiivil on selge, eraldiseisev identiteet. Siiski viiakse suplusvee direktiiv tihedasse kooskõlla vee raamdirektiiviga, kuna suplusveed ja nendega seonduvad kohustused tuleb inkorporeerida jõgikondade majandamise plaanidesse.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

- 1. Teha kindlaks suplusveed, mis vastavad direktiivi määratlustele.**
2. Määrata proovide võtmiseks ja seireks kohased asutused riigi, piirkondlikul või kohalikul tasandil.
3. Hinnata linnaheitvee puhastamise direktiivi mõju riigi kohustustele selles osas, mis puudutab suplusvee vastavusseviimist vee kvaliteedistandarditega, ja otsustada, kas kvaliteedistandardite rahuldamiseks on vaja täiendavaid meetmeid.

ELi emissiooni piirnormid

- Linnaheitvee direktiiv (91/271/EMÜ)**
- IPPC direktiiv (96/61/EMÜ)
- Ohtlike ainete direktiiv (76/464/EMÜ), piirnormid tuleb integreerida IPPC direktiivi
- Nitraatide direktiiv (91/676/EMÜ)
- Pestitsiidide õigusaktid: taimekaitsevahendite direktiiv (91/414/EMÜ)

Muud õigusaktid ja meetmed

- Elupaikade direktiiv (92/43/EMÜ)**
- Lindude direktiiv (79/409/EMÜ)
- Reoveesetete direktiiv (86/278/EMÜ)
- Seveso direktiiv (82/501/EMÜ)
- Keskkonnale avaldatava mõju hindamise direktiiv (85/37/EMÜ)
- Muud asjassepuutuvad ühenduse, riigi või piirkonna õigusaktid ja/või meetmed

OLME- JA TÖÖSTUSHEITVEED

ELi vee kvaliteedistandardid

HEITVEE KOGUMINE, ÄRAJUHTIMINE
REOVEESÜSTEMIDESSE

TÖÖSTUSLIK ÄRAJUHTIMINE OTSE
VEEKOGUDESSE

Kavandamine, ehitamine, korrashoidmine:
linnaheitvee direktiiv (91/271/EMÜ)

Tööstusheitvee ärajuhtimine
Linnaheitvee direktiiv (vajaduse korral
eelpuhastus)

IPPC direktiiv

Ohtlike ainete direktiiv ja tütar direktiivid
(76/464/EMÜ)

HEITVEE PUHASTUS

HEITVEE PUHASTUS

Emissiooni piirnormid:

Linnaheitvee direktiiv
(91/271/EMÜ)

Reoveesetted:
Linnaheitvee direktiiv
Reoveesetete direktiiv
(86/278/EMÜ)

Emissiooni piirnormid:

Linnaheitvee direktiiv (põllumajandus-
toiduainete tööstuse heitvete ärajuhtimise
kohta)

IPPC direktiiv (põhimõte "ärahooldamine
allikas"; BAT-il põhinevate emissiooni
piirnormide kehtestamine)
Ohtlike ainete direktiiv ja tütar direktiivid

Reoveesetted:
Linnaheitvee direktiiv
Reoveesetete direktiiv
IPPC direktiiv

ELi emissiooni piirnormid

PUHASTATUD HEITVEE
ÄRAJUHTIMINE VEEKOGUDESSE

PUHASTATUD HEITVEE
ÄRAJUHTIMINE VEEKOGUDESSE

Mõõtmine ja seire:
Linnaheitvee direktiiv (reovete ja oluliselt
mõjutatud vete kohta);
Ohtlike ainete direktiiv ja tütar direktiivid;

Vee kvaliteedistandardite saavutamine:
Suplusvee direktiiv (suplusalade kohta);
Kavandatav vee raamdirektiiv

Mõõtmine ja seire:
Suplusvee direktiiv (suplusalade kohta)
Kavandatav vee raamdirektiiv (üldine
kohustus teostada veekogude seiret)

Vee kvaliteedistandardite saavutamine:
Suplusvee direktiiv (suplusalade kohta);
Kavandatav vee raamdirektiiv

E. LOODUSKAITSE

EL looduskaitse õigusaktid koosnevad kahest põhidirektiivist ja kahest määrusest. Direktiivid puudutavad **looduslike elupaikade kaitset** Euroopa Liidus ning seda asustavat taime- ja loomastikku. Määrustega seatakse piirangud ohustatud taime- ja loomastiku **impordile ja kauplemisele** Euroopa Liidus ning kehtestatakse Antarktika kaitseks seire- ja inspekteerimissüsteem.

Elupaiga/kasvukoha direktiiv 92/43/EMÜ on saanud Euroopa looma- ja taimeliikide ning looduskeskkonna kaitse peamiseks mehhanismiks. Sellega kehtestatakse Euroopa Liitu hõlmav raamistik bioloogilise mitmekesisuse säilitamiseks looduslike elupaikade/kasvukohtade ning metsloomade ja -taimede kaitse kaudu. Linnudirektiiviga 79/409/EMÜ kaitstakse looduslike linnuliike ning linnupopulatsioonide säilimiseks olulisi paiku. Sellega luuakse ühenduses esinevate kõigi looduslikult esinevate metslinnuliikide, nende munade, pesade, poegade ja elupaikade kaitsekava. Sellega nõutakse paljunemiskohtade ja rändliikide jaoks tähtsate kohtade kindlaksmääramist ning piisavat kaitsmist, sellega reguleeritakse jahihooajad ja -meetodid.

Määrusega EÜ/338/97 tagatakse Washingtoni ohustatud liikidega rahvusvahelise kauplemise konventsioonist tulenevate EL looduskaitsekohustuste täitmine. Washingtoni konventsiooni osaliste võetud otsuste rakendamiseks parandatakse seda regulaarselt. Hülgepoegade direktiiviga 83/129/EMÜ keelustatakse selliste toodete import nagu hülgepojanahast jalaõud ja rõivad, välja arvatud juhul, kui eskimod on tapnud hülgepojad oma tavade kohaselt.

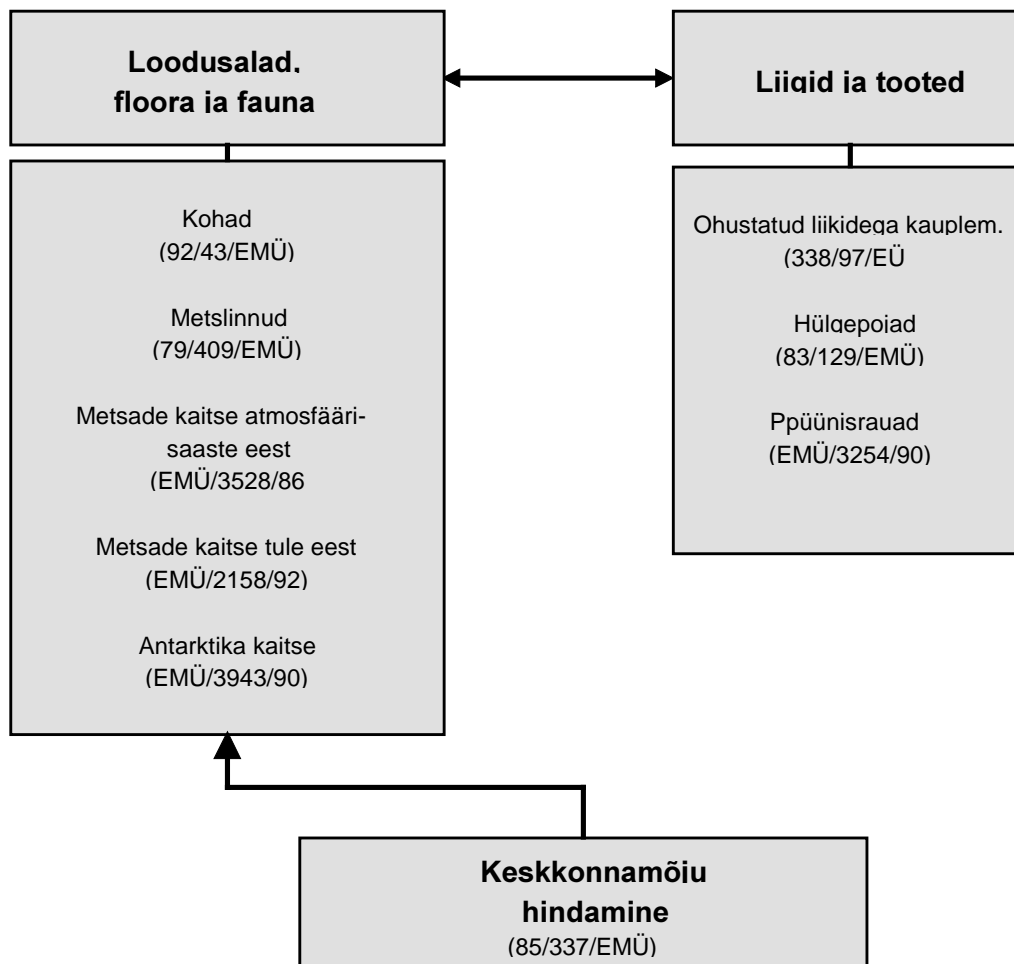
Määrusega 90/3943/EMÜ **Antarktika kaitsmise kohta** rakendatakse inspekteerimis- ja jälgimisnõudeid antarktiliste mereorganismide kaitsmise konventsiooni alusel.

E.1 Elupaigad/kasvukohad

Direktiiviga 92/43/EMÜ looduslike elupaikade/kasvukohtade ning loodusliku loomastiku ja -taime- ja loomastiku kaitse kohta püütakse säilitada liikmesriikide Euroopa territooriumil bioloogilist mitmekesisust looduslike elupaikade/kasvukohtade ning loodusliku loomastiku ja -taime- ja loomastiku kaitse kaudu. Paljude elupaigatüüpide olukord Euroopas on halvenenud ning suureneb nende liikide arv, mis on ohustatud või järjest haruldasem. Direktiiviga soovitakse kehtestada EL huvifääri valitud looduslikele elupaiga/kasvukohtatüüpidele ja liikidele "eelistatud kaitse staatus". Nii elupaikade/kasvukohtade kui liikide osas määratletakse see selliseid tegureid arvestades, nagu liigi populatsiooni dünaamika, liikide ja elupaikade/kasvukohtade loodusliku leviku arengusuunad, säilinud elupaikade/kasvukohtade pindala ja selle proportsioon liikmesriigis.

Luuakse Euroopa ökoloogiline võrgustik "Natura 200". Iga liikmesriik peab koostama nimekirja oma territooriumil asuvatest kohtadest, millel võib olla tähtsus EL ulatuses. Loetletud alad on proportsioonis iga liikmesriigi osaga kaitsmist vajavatest elupaikadest/kasvukohtadest. "Natura 2000" võrgustikku kaasatakse ka kõik linnudirektiivi 79/406/EMÜ alusel kaitstavad kohad.

LOODUSKAITSE

Seejärel koostatakse ühtne nimekiri EL tähtsusega kohtadest ning see peaks vastu võetama 1998.a juuliks, millest alates nende paikade suhtes kehtivad konkreetsed kaitsenõuded. Need hõlmavad "kohaste meetmete" võtmist elupaikade/kasvukohtade halvenemise vältimiseks ja mis tahes plaanide või projektide hindamist, millel on nendele kohtadele ilmselt oluline mõju. Plaanis või projektis peab arvestama kaitsmisnõudeid; ülekaaluka avaliku huvi äärmustes olukordades võib olla kõnealusele kohale ebasoodne mõju, kuid sellisel korral peavad liikmesriigid võtma kompenseerimismeetmeid. Liikmesriikidel on kuus aastat aega määrata kohad kui looduskaitse erialad ning panna paika vajalikud kaitsemeetmed, kaasa arvatud kaitsekorralduskavade väljatöötamine, kui see on asjakohane.

Maakasutuse planeerimismeetmed peaksid sisaldama Natura 2000 võrgustiku ökoloogilist sidusust tagavaid poliitikaid ning looduslike liikide jaoks tähtsate loodustingimuste, eelkõige liikide rännet, paljunemist ja geenivahetust võimaldavate loodustingimuste säilitamise poliitikaid. Samuti peavad liikmesriigid kehtestama loetletud EL tähtsusega taime- ja loomaliikide range kaitse süsteemi. Sellega keelustatakse kõigi kõnealuste liikide tahtlik kogumine, püüdmine või tapmine nende mis tahes elustaadiumis ning elu- või peatuspaikade kahjustamine ja hävitamine.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid peavad määrama EL tähtsusega kohad, et neile võiks kohaldada vajalikke kaitsemeetmeid.
2. Mis tahes plaan või projekt, millel on ilmselt kohale märkimisväärne mõju seoses looduskaitse eesmärkidega, tuleb teha vajalikul tasemel keskkonnamõju hinnang; vt keskkonnamõjustuste hindamise direktiiv (osa A – horisontaalõigusaktid).
3. Osana Euroopa Natura 2000 võrgustikust on riigid vastutavad oma ökoloogilise sidususe säilitamise eest.
4. Riigid peavad looma kaitsealade valitsemise ja seire ning kohaste karistusmeetmete täitmise tagamise kaitsemeetmete rikkumise eest.

E.2 Looduslikud linnuliigid

Looduslike linnuliikide kaitse direktiiviga 79/409/EMÜ luuakse rändlindude ja nende elupaiga kaitsekava. Liikmesriikidele pannakse üldkohustus säilitada kõigi ELs metsikult esinevate linnuliikide populatsioonid sellisel tasandil, mis vastab eelkõige ökoloogilistele, teaduslikele ja kultuurilistele nõuetele, kusjuures arvestades ka majanduslikke ja puhkamisnõudeid. Seda tuleb teha piisava mitmekesisuse ja elukohtade säilitamise või taastamise kaudu; s.o kaitsealade loomine, elupaikade kaitsekorraldus kaitsealadel ja väljapool neid, hävitatud elupaikade taastamine ja uute loomine.

Liikmesriigid peavad võtma erimeetmeid loetletud ohustatud liikide ja rändlindude elupaikade kaitseks, eelkõige tuleb määrata erikaitsealad, mis on nende liikide jaoks kõige sobivamad kohad. Selles suhtes nimetatakse eraldi märgalasid. Erikaitsealade kaitsekord on nüüd määratletud elupaiga/kasvukoha direktiivis.

Välja arvatud mõned erandid, peavad liikmesriigid keelustama tahtliku tapmise ja püüdmise; pesade ja munade tahtliku lõhkumise ja kahjustamise; metslindude munade korjamise; tahtliku häirimise pesitsemise ja noorlindude kasvamise ajal; lindude vangistuses pidamise, kelle jaht ja püüdmine on keelatud.

Eriti ohustatud liikide jaoks peavad liikmesriigid määrama erikaitsealad, eelkõige märgalad. Nad peavad komisjonile teatama, et see võiks tagada erinevate riiklike meetmete sidusa terviku moodustumise. Üldiselt on keelustatud metslindude müük, kaasa arvatud elus või surnud linnu mis tahes osad või derivatiivid.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Olenemata sellest, kas riikidel on rangemad looduskaitse seadused ja -tavad kui ELs, peaksid riigid väga hoolikalt kaaluma, kuidas inkorporeerida rahvusvahelised huvid ja eelkõige elupaiga/kasvukoha kaitse oma riiklikku süsteemi.
2. Direktiivi kaitseõuded võivad nõuda muudatuste tegemist seadustesse, mis puudutavad looduslike alade kaitset ja valitsemist, menetlustesse, eelarvetesse ja kaitsealade valitsejate koolitamisega.

E.3 Looduslike looma- ja taimeliikidega kauplemine

1. juunil 1997 jõustunud määrus EÜ/338/96 asendab määruse 82/3626/EÜ ohustatud liikidega kauplemise konventsiooni rakendamise kohta. Selle eesmärk on kaitsta looduslikke liike, mis on või mida tulevikus võib mõjutada kontrollimatu kaubanduse, kaitse, arvukuse piiramise või seire kaudu.

Sellega suureneb kaitse all olevate liikide arv. Ühtsele turule üleminekust ja sisepiirikontrollide kaotamisest tuleneva muutunud olukorraga kohanemiseks kehtestatakse selle määрусega rangemad kontrollimeetmed liidu välispiiridel ning see sisaldab sätteid täitmise tagamise parandamiseks, nagu karistuste kehtestamine seaduserikkujate tarvis ning loodusest isendite kogumise/vangistamise suhtes meetmete rakendamine.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Rakendusõigusaktide väljatöötamisel tuleb kindlaks määrata terve hulk pädevaid valitsusasutuseid. Tolliametile tuleb anda lisakohustus kontrollimise läbiviimiseks ning impordi- ja ekspordilubade väljaandmisega tegelemiseks.
2. Õigusaktide rakendamiseks ja info edastamiseks komisjonile tuleb määrata täitevvõimu esindaja.
3. Teadusnõunikule tuleb delegeerida teadusliku läbivaatamise rühmas oma vastava assotsieerunud riigi esindamise ning õigusaktide rakendamisega kaasnevatele teaduslikele küsimustele vastamise kohustus.
4. Assotsieerunud riigid peavad välja töötama impordi- ja ekspordilubade korra ja dokumentatsiooni. Tuleb luua ka kohased kaubanduskeelud ja seotud kord.
5. Teatud tüüpi liikide jaoks tuleb täitevvõimu esindaja poolt välja töötada ja korraldada eelnev lubade andmise kord.
6. Tuleb välja töötada seire- ja täitmise tagamise menetlus, kaasa arvatud karistamine illegaalse kauplemise eest.

E.4 Hülgepojad

Liikmesriigid peavad keelustama teatud hülgetoodete, nagu rõivaste, impordi ärilistel eesmärkidel. Keelustamine ei kehti toodete suhtes, mis on saadud eskimote tavakohase jahipidamise tulemusel.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Sertifitseerimiskorra kehtestamine lubatud hülgepojatoodete importimiseks ja inspekteerimiseks ning täitmise tagamise menetlus keelatud toodete kontrollimiseks.
2. Vastutavate ministriumide ja ametite (näit keskkonnaministrium, toll, politsei) vahelised koordineerimis- ja konsulteerimise kord.

E.5 Antarktika kaitsmine

Määрусega 3943/80/EÜ seire- ja inspekteerimissüsteemi rakendamise kohta antarktilise mereelustiku kaitse konventsiooni XXIV artikli alusel kehtestatakse nõutav seire- ja järelevalvekord.

E.6 Püünisraudade kasutamine

Määrus EMÜ/3254/91 on mõeldud teatud looduslike loomaliikide kaitsmise toetamiseks, keelustades püünisraudade kasutamise ning piirates nende nahkade ja seotud kaupade importi.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Liikmesriigid peavad jälgima käesoleva määrusega kehtestatud nõuetele vastavust.
2. Tuleb valitsusasutusiseerida piirikontrollid.

E.7 Metsakaitse

Kaitse atmosfäärisaaste eest

Määrusega EMÜ/3528/86 luuakse metsakaitsekava atmosfäärisaaste eest, kuid täpsemalt võib selle eesmärgi määratleda kui liikmesriikide abistamist kahjustuste perioodilisel kindlakstegemisel ja jälgimispunktide võrgustiku rajamisel. Sellega nõutakse metsakahjustuste perioodilist kindlakstegemist ühenduses. Sellega sätestatakse katseprojektide ja välieksperimentide väljatöötamine, mis on mõeldud atmosfäärisaaste ja selle mõju metsadele paremaks mõistmiseks; kahjustuse jälgimismeetodite ja mõõtmise edasiarendamiseks ning kahjustatud metsade taastamismeetodite loomiseks.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid peavad koostama aruanded metsa seisundi kohta.
2. Riigid peavad vastama unifitseeritud proovide võtmise süsteemile ja tsentraliseeritud andmetöötlusele.
3. Liidu panus tegutsemisse käesoleva määruse alusel võib olla maksimaalselt 50%.
4. Luuakse seirevõrk.

Kaitse tule eest

Määrusega EMÜ/2158/92 sätestatakse metsade kõrgendatud kaitse, et vähendada tulekahjude arvu ning nende ulatust ja põlenud alasid. Sellega toetatakse samme, mida on astunud metsa ökosüsteemi säilitamiseks ning erinevate funktsioonide kindlustamiseks, mida mets täidab maapiirkondade kasuks. Sellega luuakse metsa tule eest kaitsmise kava.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Kava rakendamiseks on võimalik saada raha.
2. Riigid klassifitseerivad alad oma territooriumil vastavalt metsatulekahju riski määrale ning esitavad komisjonile kõrge ja keskmise riskiga alade metsa tule eest kaitsmise kavad.
3. Riigid koostavad hinnangu metsatulekahjude vähendamiseks võetud eritüüpi meetmete tõhususe kohta ja esitavad igal aastal komisjonile oma projektid või programmid metsa tule eest kaitsmise parandamiseks.
4. Valitsused määravad osakonnad ja ametid, keda on volitatud määruse alusel võetavaid meetmeid rakendada ja kelle kulutusi komisjon kompenseerib vastavalt ühenduse panusele.

Elupaiga/kasvukoha direktiivi rakendamist puudutavad kaalutlused

<p>Siseriiklik õigusraamistik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Võrrelda direktiivi nõudeid olemasolevate siseriiklike õigusaktidega. • Määrata kindlaks õiguslikud lüngad. • Valikuvõimalused: Üks siseriiklik seadus (looduskaitse seadus) Parandused olemasolevatesse õigusaktidesse (looduskaitse-, põllumajanduse-, veeõigusaktidesse jne) 	<p>Pädevad asutused (PA)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Määrata kindlaks PAd õiguslikul ja halduseesmärgil. • Riiklikul tasandil on PAI ilmselt aruandlusroll komisjoni ees seoses direktiivi täitmisega, tagades elupaikade/kasvukohtade kaitse järjepidevuse. 	<p>Õig</p> <ul style="list-style-type: none"> • P • e • k: • Ir • m • V • k: • in • a • o:
<p>Elupaiga/kasvukoha kaitseprotsess</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koostada lisade 1 ja 2 alusel ettepanek alade nimekirja arvamiseks. • Saata nimekiri komisjonile. • Saavutada komisjoniga kokkulepe kaitstavate alade suhtes. • Koostada kaitstavate alade kaitse- • k-orraldus kavad, kui see on asjakohane. • Integreerida kaitsekorralduskavad otsustesse maakasutuse kohta 	<p>Huvirühmad</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tagada enne ala valimist, et kõigile pooltele, kaasa arvatud kohalik omavalitsus, mõjutatud valitsusasutused, tööstussektori esindajad, maa planeerijad ja avalikkus, antaks võimalus kommenteerida. • Avalikustada andmed ala kohta. • PAd peavad abistama selles suhtes, tehes ala kasutuseettepanekud (v.a kaitse) õigeaegselt teatavaks. 	<p>Fina</p> <ul style="list-style-type: none"> • V • vi: • M • vi • si

F. TÖÖTUSEST LÄHTUVA REOSTUSE JA RISKIDE KONTROLLIMINE

Need direktiivid ja määrused katavad kolm valdkonda: tööstusliku emissiooni kontroll, kontroll suurõnnetuste ohu üle, keskkonna auditeerimine ja ökomärgistus.

Esimene valdkond hõlmab direktiivid, mis määravad kindlaks **loasaamisnõuded** mõnd tüüpi tööstusrajatiste toimimiseks. Nende eesmärk on kontrollida emissioone õhku ja vette ning jäätmeid. Kõnealuste direktiivide hulka kuuluvad: integreeritud saaste vältimise direktiiv 96/61/EMÜ; direktiiv 88/609/EMÜ emissioonide kohta suurtest põletusseadmetest/tehastest, mis käsitleb vääveldioksiidi, lämmastikuoksiidide ja tahkete osakeste emissiooni ning määrab kindlaks sihid kõigi liikmesriikide koguemissiooni vähendamiseks; direktiiv 84/360/EMÜ tööstusettevõtetest lähtuva õhureostuse kohta – raamdirektiiv, mis aastaks 2007 asendatakse palju laiemal integreeritud saaste vältimise direktiiviga.

Teine valdkond hõlmab **Seveso direktiivi** 96/82/EC, mis on saanud oma nime Itaalia linna järgi, kus leidis aset toksilise gaasi vallandumisega seotud suurõnnetus. See direktiiv, mis on olnud samalaadsete õigusaktide eeskujuks väljaspool Euroopat, nõuab tööstustehaste juhtidelt, et nad teeksid kindlaks suuremad õnnetusriskid ja astuksid samme nende kontrollimiseks ja nende tagajärgede piiramiseks. See direktiiv asendab 1999.aastal eelmise direktiivi 82/501/EMÜ.

Kolmas valdkond hõlmab määrusi **ökomajandamise ja auditeerimise kava kohta** ja ökomärgistamise kohta (880/92/EMÜ). Ökomajandamise ja auditeerimise kava määrus õhutab tööstustehaseid vabatahtlikult osalema sisemiste keskkonnanõuandussüsteemide ja auditeerimisprogrammide väljatöötamisel, et parandada nende keskkonnakaitsetegevust. Määrus ökomärgistamise kohta kehtestab EL ökomärgistuse õiguse andmise skeemi, mis on mõeldud edendada selliste toodete kavandamist, tootmist, turustamist ja kasutamist, mis kogu oma elutsükli vältel avaldavad piiratud mõju keskkonnale. Ökomärgistus annab tarbijatele teavet toodete keskkonnamõjude kohta.

F.1 Integreeritud saaste vältimise direktiiv

Direktiivi eesmärk on integreeritult vältida ja kontrollida reostust, mis lähtub paljudest erinevatest tegevustest. Selleks kasutatakse meetmeid, mis peavad hoidma ära, või kui see pole võimalik, siis vähendama, tööstusettevõtetest lähtuvaid emissioone õhku, vette ja pinnasesse, seejuures ka meetmeid, mis puudutavad jäätmeid, et saavutada keskkonna kui terviku kaitstuse kõrge tase.

Kõigi käesoleva direktiiviga hõlmatud tegevuste puhul on nõutav luba. Liikmesriigid võivad tööstusettevõttele välja anda kas üheainsa loa, mis käsitleb ettevõtte heitmeid õhku, vette ja pinnasesse, või nad võivad anda välja mitu erinevat luba, mis seotakse omavahel mitme lubasid väljastava riigiametivahelises koostöös. Lisaks sellele, et keskkonnalubades kehtestatakse emissiooni piirnormid, peavad liikmesriigid tagama selle, et nendes lubades sisalduvad meetmed, mis peavad kindlustama järgmiste põhinõuete täitmise:

- Võetakse tarvitusele kõik asjakohased preventiivsed abinõud reostuse vastu, eriti rakendades parimaid olemasolevaid tehnikaid.
- Ei põhjustata märkimisväärset reostust.
- Välditakse jäätmete teket; kui jäätmeid tekib, tuleb nad ümber töötada, või kui see on tehniliselt ja majanduslikult võimatu, siis ladustada, vältides või vähendades seejuures võimalikku keskkonnamõju.
- Energiakasutus on tõhus.
- Võetakse tarvitusele abinõud, et hoida ära õnnetusi ja piirata nende tagajärgi.

- Tegevuse lõpetamisel võetakse tarvitusele vajalikud abinõud, et vältida reostusriski ja taastada tegevuskoha rahuldav seisund.

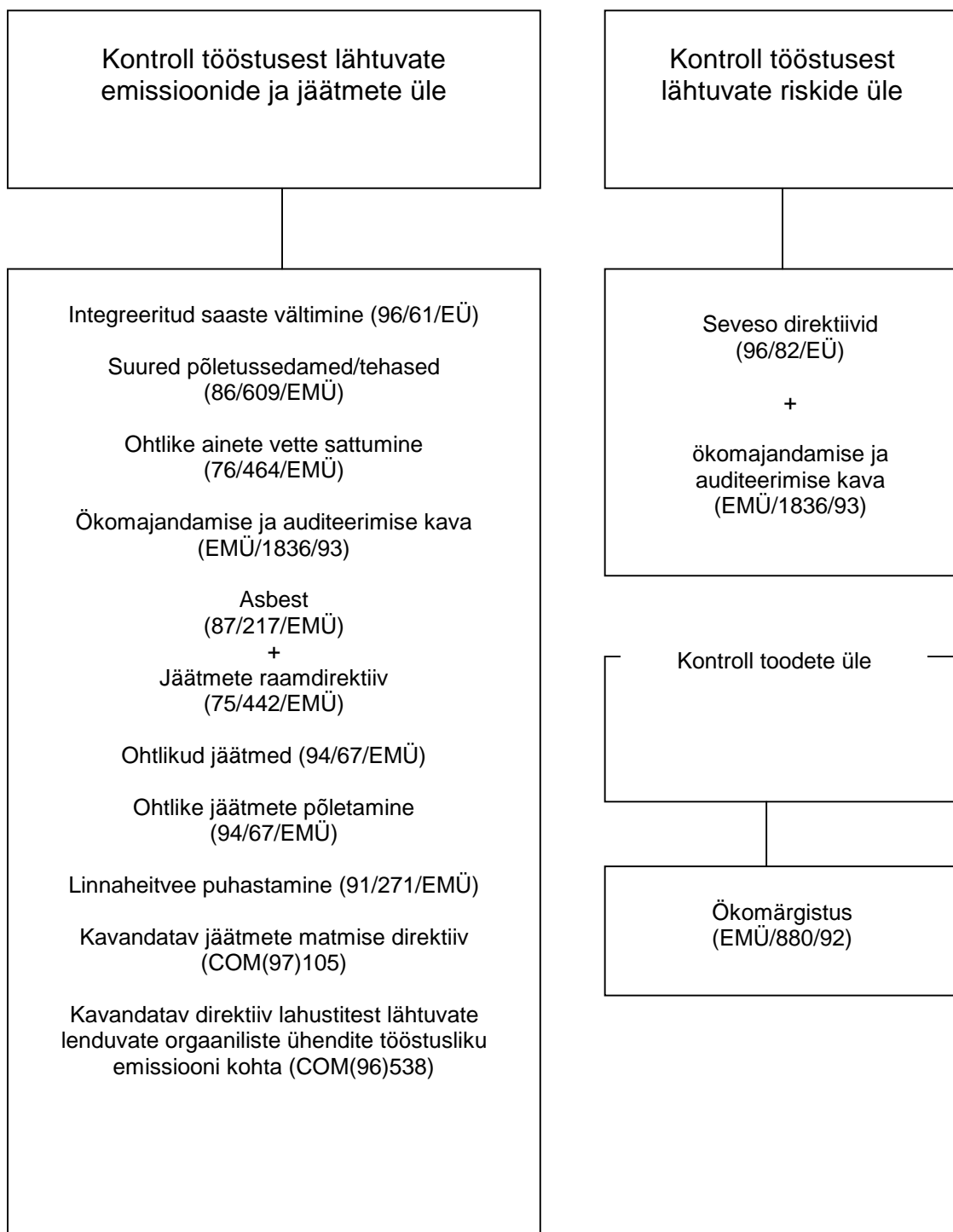
Load peavad seejuures sisaldama parimatel olemasolevatel tehnikatel põhinevaid emissiooni piirnorme, võttes arvesse seda, kui suur on võimalus, et reostus levib ühest keskkonnatüübist teise. Vajaduse korral tuleb kehtestada muid nõudeid, mis puudutavad mulla ja põhjavee kaitset ning jäätmemajandust. Lisaks peavad load sisaldama täiendavaid nõudeid, mis on tarvilikud selleks, et hoida ära mis tahes keskkonnakaitseliste standardite rikkumist.

Need nõuded kehtivad uute rajatiste kohta alates oktoobrist 1999 ja olemasolevate rajatiste kohta alates oktoobrist 2007.

Riigiasutused peavad lubade andmise tingimusi perioodiliselt läbi vaatama ja vajaduse korral täiustama.

Liikmesriikide poolt esitatavate andmete põhjal avaldab komisjon põhiliste emissioonide ja allikate loetelu.

TÖÖSTUSEST LÄHTUVA REOSTUSE JA RISKIDE KONTROLLIMINE

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Teha kindlaks ettevõtted, mis jäävad direktiivi mõjualasse.
2. Integreeritud saaste vältimise direktiiv eeldab, et riigid on arendanud välja haldusinstiitutsioonid tööstusettevõtetele keskkonnalubade andmiseks ja neil on vajalikud teaduslikud teadmised selleks, et hallata ja kontrollida keskkonna majandamise režiime erinevates tööstussektorites.
3. Direktiivi kohaldamise vajaduse hindamisel võrrelda integreeritud saaste vältimise direktiivi loaandmisnõudeid ja protsesse olemasolevate siseriiklike õigusaktidega keskkonnalubade andmise kohta, pidades silmas keskkonna kvaliteedi ja emissiooni standardeid.
4. Kuna direktiivi täitmine nõuab märkimisväärseid haldusvõimalusi ja -teadmisi, vaagida viise, kuidas saaks EL nõudeid etapiviisiliselt kohaldada, vastavalt sellele, millised on võimalused.
5. Heaks lähtepunktiks on hinnata olemasoleva haldussüsteemi suutlikkust tulla toime direktiivi poolt neile pandavate ülesannetega, sealhulgas reostuse vältimisega, jäätmete ärahoidmisega, ümbertöötamisega ja ohutu ladustamisega, töhusa energiakasutusega, õnnetuste ärahoidmisega ja ettevõtete sulgemiskorra ja standarditega.
6. Direktiivi kohaldamise üle tuleks konsulteerida tööstuse esindajatega energiasektorist, metallitootmise ja mineraalide töötlemise, kemikaalide, jäätmemajanduse ja muudest asjasthuvitatud sektoritest, et täielik üleminek uuele lubadeandmise süsteemile toimuks sujuvamalt.
7. Lubasid võib anda välja riigi, piirkondlikul või kohalikul tasemel. Väikeste ja keskmiste ettevõtete puhul võib olla kohane jätta lubade andmise kord kohaliku omavalitsuse hooleks, samas kui suurettevõtete puhul tuleks lube anda piirkonna või riigi tasandil.
8. Pädevad asutused peavad lubade andmisel hindama ettevõtte projekti tervikuna, mitte lähtuma "toru-otsa"-standardist.
9. Pädevad valitsusasutused peavad tagama, et kõik load sisaldavad nõudeid maa, õhu ja vee kaitsmise kohta keskkonnakahju eest. See peaks hõlmama üksikasjalikku selgitust selle kohta, kuidas tuvastada ja seirata emissioone õhku.
10. Riigid peaksid kehtestama karistused ettevõtetele, mis ei tee nõutavat koostööd pädevate asutuste ja inspektoritega, samuti karistused loa tingimustest üleastumise eest. Võib osutada kohaseks nõuda tööstusjuhtidelt finantskohustusi, et katta sulgemisega seotud kulutusi.
11. Direktiivi eluliselt tähtsateks komponentideks on avalikkuse osavõtt ja teabe levitamine avalikkuses. Üks vahend, kuidas teha lubadega seonduvat teavet kõigile kättesaadavaks, on asjakohaste asutuste ja raamatukogude varustamine otsuste ja lubade registriga. Need nõuded tuleks siduda keskkonnateabele juurdepääsu direktiiviga.
12. Valitsused peaksid kaaluma, kuidas viia nõudeid, mis on esitatud direktiivis tööstusettevõtetest lähtuva õhureostuse kohta, ja direktiivis, mis puudutab ohtlike ainete ärajuhtimist vette, etapiviisiliselt sisse integreeritud saaste vältimise direktiivi alusel antavatesse lubadesse 11 aasta jooksul pärast integreeritud saaste vältimise direktiiv jõustumist (30.oktoober 1996).

F.2 Tööstusettevõtetest lähtuv õhureostus

Direktiiv 84/360/EMÜ tööstusettevõtetest lähtuva õhureostusega võitlemise kohta on raamdirektiiv, mis aastaks 2007 asendatakse integreeritud saaste vältimise direktiiviga (vt eespool). Liikmesriigid peavad tagama, et lisa I loetletud tüüpidesse kuuluvad tööstusettevõtted saavad enne tegutsema hakkamist või ettevõttes oluliste muutuste tegemist loa pädevalt riiklikult või piirkondlikult asutuselt. Riigi kaitsetööstuse ettevõtted jäävad direktiivi mõjualast välja.

Loa võib anda ainult sel juhul, kui pädev valitsusasutus on jõudnud veendumusele, et on võetud kõik asjakohased meetmed õhureostuse vältimiseks, sealhulgas on rakendatud parimaid olemasolevaid tehnoloogiaid, mis ei too kaasa liigseid kulutusi; tehase toimimine ei põhjusta märkimisväärset õhureostust, eriti direktiivi lisa II loetletud ainetega; ei ületata ühtegi jõusolevat emissiooni piirnormi; on võetud arvesse kõiki kehtivaid õhu kvaliteeti puudutavaid piirnorme.

Tegevusloa taotlused ja pädevate asutuste otsused tuleb teha kättesaadavaks avalikkusele ja teistele asjassepuutuvatele liikmesriikidele nende bilateraalsete suhete raames.

Integreeritud saaste vältimise direktiiv – rakendamist puudutavad puudutavad kaalutlused

Ri

- Võrrelda direktiivide nõudeid olemasolevate siseriiklike seadustega
- Teha kindlaks seadusandlikud lüngad
- Valikuvõimalused:
Üks riiklik seadus (IPPC seadus);
Parandused olemasolevatesse lubamisseadustesse erinevate keskkondade ja tegevustüüpide jaoks (õhk, vesi, jäätmed, mullakaitse, maakasutuse õigusaktid)

Pädevad organid (PO)

- Riigi tasandi POd peavad tagama selle, et loostandardid kõigi keskkondade jaoks on omavahel kooskõlas; BAT tööstussektorite jaoks
- Tuleks töötada välja protseduurid ja kriteeriumid loataotluste hindamiseks, juhtnõõrid tööstussektorite jaoks ja lubavate organite jaoks
- Direktiivi mõjualasse jäävate ettevõtete kindlakstegemine

Õiguslikud kontrollpunktid

- Pöörata eriti tähelepanu parimate olemasolevate tehnikate (BAT) määratlemisele
- Kuni IPPC direktiivi täieliku kohaldamiseni ,ja samuti pärast seda, mõista olemasolevate sektoriaalsete direktiivide nõudeid
- Kehtestada sanktsioonid tervisele ja keskkonnale tekitatavate kahjustuste eest

Loaandmisprotsess

- Kohaldada IPPC loaandmisprotseduuri nõudeid kõigile uutele rajatistele
- Rajatistele toimimisloa andmisel rakendada "integreeritud" lähenemist
- Panna tähele kõiki muutusi loa saanud ettevõtete tegevuses
- Töötada loataotlejate jaoks välja standardne ammendav teabevorm
- Vaagida võimalikke seoseid keskkonnamõju hindamise ja IPPC protseduuride vahel

Stakeholders

- Kindlustada, et stakeholdereid ja avalikkust informeeritakse enne loa andmist ning neile tagatakse võimalus võtta osa otsuse langetamise protsessist
- POd peaksid andma avalikkusele teavet tööstustegevuse kohta ja selle võimalike mõjude kohta inimeste tervisele ja keskkonnale

Finantskaalutlused

- Valitsus kindlustab POd ja haldustoetuse, annab teavet stakeholderitele ja avalikkusele
- Loa taotlejad maksavad kinni loa saamisega seotud halduskulud

Näiteid lubade andmisega seonduvate kohustuste jaotamisest

Riik	Väljastavad lube	<i>Seiravad ja inspekteerivad</i> Keskkonna inspektorat, veepolitsei	Jõustavad	<i>Võtavad vastutusele</i> Prefekt
Prantsusmaa	Prefekt (keskvalitsuse piirkondlik organ)	Piirkondlik organ	Prefekt	(Süüdistaja) Prosecutor
Saksamaa	Piirkondlik organ (Länder)	Piirkondlik või kohalik organ	Süüdistaja (Prosecutor)	Politsei
Taani	Piirkondlik või kohalik organ	Keskkonnaamet	Piirkondlik või kohalik organ	Keskkonnaamet
Ühendatud Kuningriigid	Keskkonnaamet		Keskkonnaamet	

Liikmesriigid peavad seirama emissioone tööstusettevõtetest, seadma neile tingimusi, võttes arvesse ettevõtete majanduslikku seisundit. Nad peavad viima ellu poliitikat, mis kindlustab selle, et lisaga I hõlmatud ettevõtted kohandatakse järkjärgult parima olemasoleva tehnoloogiaga. Nad võivad viia ellu ka rangemat poliitikat.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigiasutused peavad tegema püsivaid jõupingutusi selleks, et koguda andmeid loa saanud ettevõtete emissioonide kohta, andmeid keskkonna kvaliteedi ja parimate olemasolevate tehnoloogiate, mis ei too kaasa liigseid kulutusi, kohta erisuguste tööstussektorite ja tootmisprotsesside puhul.
2. Kaaluda, kuidas korraldada üleminekut selle direktiivi loaandmisnõuetelt integreeritud saaste vältimise direktiivile.
3. Kaaluda, kuidas määratleda ja pidevalt ajakohastada juhtnõore parimate olemasolevate tehnoloogiate, mis ei too kaasa liigseid kulutusi, kohta erinevate tööstussektorite ja -tegevuste jaoks, sellekohaseid nõuandeid võivad anda Euroopa Komisjon ja liikmesriigid.

F.3 Suured põletusseadmed/tehased

Direktiiv 88/609/EMÜ mõnede suurtest põletusseadmetest/tehasest lähtuvate õhusaasteainete piiramise kohta oli esimene direktiiv, mis võeti vastu raamdirektiivi 84/360/EMÜ (tööstusettevõtetest lähtuva õhureostusega võitlemise kohta) alusel. See direktiiv kehtib energiat tootvate soojusjaamade kohta, mille soojusarve on 50 megavatti või rohkem. Eesmärgiks on vähendada SO₂, NO_x ja tolmu emissioone neist suurtest põletusseadmetest/tehasest. Selle eesmärgi saavutamiseks tuleb kombineerida abinõusid, mis puudutavad koguemissioone olemasolevatest seadmetest ja rangeid emissiooni piirnorme uute seadmete jaoks.

Olemasolevate tehaste jaoks kehtestatakse SO₂ ja NO_x riigisisene ülempiir sammhaaval (1993, 1998, 2003).

Liikmesriigid pidid koostama programmid olemasolevate tehaste SO₂ ja NO_x aastase koguemissiooni etapiviisiliseks vähendamiseks. See puudutas tehaseid, mille toimimisluba oli antud enne 1.juulit 1987.

Uute tehaste puhul, või tehaste puhul, mille võimsust on suurendatud rohkem kui 50 megavatini, peavad projekteerimiseks või toimimiseks antavad load sisaldama tingimusi, mis kindlustavad vastavuse SO₂, NO_x ja tolmu emissiooni piirnormidele, ning tingimusi jääkgaaside ärajuhtimiseks. Liikmesriigid võivad kehtestada karmimaid nõudmisi.

Kui on tõenäoline, et uus tehas võib teise liikmesriigi keskkonnale olulist mõju avaldada, peab liikmesriik tagama, et teise liikmesriigiga peetakse asjakohaseid konsultatsioone vastavalt direktiivile 85/337/EMÜ, mis käsitleb mõnede avalike ja eraprojektide mõjusid keskkonnale (vt osa A – horisontaalsed õigusaktid).

Rakendamist puudutavad kaalutlused.

1. Riigid peavad kindlaks määrama aastase koguemissiooni nii uutest kui olemasolevatest tehasest. Seejuures tuleb kasutada nii tehaste aruandlust kui valitsuste ülesandel töötavate teadusasutuste andmeid.
2. Riiklikud emissiooni vähendamise sihid tuleb kooskõlastada ELga, ning tuleb töötada välja programmid olemasolevate suuremate tehaste aastase koguemissiooni vähendamiseks, et saavutada riigi tasandil seatud emissiooni vähendamise sihid. Need programmid tuleb töötada välja tihedas koostöös asjassepuutuvate tehaste juhtkondadega.

3. Tuleb teha kindlaks ja vaadata üle emissioonide vähendamise võimalused. Nende hulka võiksid kuuluda ümberorienteerumine teisele kütusele, energia säilitamine, energia kokkuhoiu meetmed ja reostust vähendavad tehnoloogiad. Siinjuures on oluline finantspiirangute ja –võimaluste hoolikas analüüs.
4. Kõik tegevusload uute tehaste jaoks (või võimsuse suurendamiseks üle 50 megavati) peavad sisaldama järgmisi nõudeid: nõuded SO₂, NO₂ ja tolmu emissiooni piirnormide kohta; nõuded, mis puudutavad mõõtmismeetodeid ja seadmeid; nõudeid selle kohta, mida teha kontrollseadmete ülesütlemisel, jne. Juba väljaantud toimimisload tuleb sellest seisukohast lähtudes üle vaadata.

F.4 Kavandatav direktiiv tööstusest lähtuvate lenduvate orgaaniliste ühendite emissioonide kohta.

Orgaaniliste lahustite kasutamise tõttu mõnedes tööstustegevustes tekkivate lenduvate orgaaniliste ühendite emissioonide piiramise direktiivi eelnõu COM(69)538 – lõppvariant, on praegu töös Euroopa Parlamendis ja nõukogus.

Eelnõuu eesmärk on vähendada lenduvate orgaaniliste ühendite emissioone paiksetest reostusallikatest ja sellega vähendada troposfäärilise osooni hulka. Eelnõu taotleb emissiooni vähendamist vähemalt 50% võrra (aastaks 2010, võrreldes 1990.a tasemega) umbes 20 põhilise lahusteid kasutava tööstustegevuse jaoks. Iga asjassepuutuva tööstussektori jaoks määratleb ta emissiooni vähendamise sihid emissiooni piirnormide kaudu. Need sihid tuleb saavutada kas sobivate keskkonnahoidlike tehnoloogiatega või lahustite asendamisega (lahustivabad või lahusteid vähe kasutavad tehnoloogiad). Liikmesriikidel võivad alternatiivina arendada välja ja viia ellu riikliku kava, mis saavutab samasuguse vähendamise.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Teha kindlaks ettevõtted, mis jäävad direktiivi mõjualasse.
2. Riigid peavad seadma sisse seiramis- ja rakendamissüsteemid, et saavutada emissioonipiirangute täitmine.
3. Riigid peavad tegema kindlaks rajatised, mis vajavad toimimislube, ja need, mis registreeritakse.
4. Kui liikmesriik kaalub riikliku kava variandi valimist, tuleks hoolikalt hinnata vajadust tehnilise ja tööstusteabe ning haldusvõimaluste järele, mida nõuab kava väljatöötamine ja elluviimine. On tõenäoline, et see vajadus on märkimisväärselt suur.
5. Soovitav on eelnevalt pidada nõu tööstuse ja teiste asjasthuvitatud rühmitustega.

F.5 Seveso direktiiv suurõnnetuste ohu kontrollimise kohta

Direktiiv 96/82/EMÜ, mis käsitleb ohtlike ainetega seotud suurõnnetuste ohu kontrollimist, asendab 1999. aastal vana Seveso direktiivi 82/501/EMÜ, mis töötati välja pärast 1976.a õnnetust Itaalias. Eelmine, 1982. a direktiiv sisaldas hulga kohustusi tööstusettevõtete juhtidele ja riigiasutustele ning Euroopa Komisjonile, selle eesmärk oli tuvastada ja kontrollida tööstusettevõtete seotud suurõnnetuste riske. Uus direktiiv, "Seveso II", on laiem ja lihtsama mõjualaga ning karmistab mõnedele tööstusettevõtetele esitatud nõudeid, mis puudutavad ohutuse tagamist ja hädaolukordadega toimetulemise kavasid. Direktiiv tugevdab sätteid pädevate asutuste poolt teostatava inspekteerimise ja kontrolli kohta, ning kehtestab uue sätte, mille kohaselt asjakohased asutused on kohustatud oma maakasutuskavades arvestama direktiivis seatud sihte.

Selle, kas mingi ettevõtte kuulub Seveso II direktiivi mõjualasse, määrab ära ainuüksi see, kas ettevõttes on tegu küllalt suurte kindlaksmääratud ohtlike ainete kogustega, nii et võib tekkida suurõnnetuse oht. Üksteise lähedal paiknevad ettevõtted, mis jäävad direktiivi mõjualasse, peavad tegema koostööd riski vähendamiseks ja doominoefektide vältimiseks (näiteks tulekahju levimine ühest rajatisest teise).

Turvalisuse suurendamiseks ja inimeksimuste ohu vähendamiseks peavad kõnealuste tööstusettevõtete juhtkonnad töötama välja suurõnnetuste ärahoidmise poliitika, samuti ohutuse tagamise süsteemi. Ettevõtted peavad koostama ohutusaruande ja sisemise hädaolukorrakava. Pädevad asutused peavad koostama välimise hädaolukorrakava, tehes vajaduse korral suurõnnetuste ärahoidmiseks või neile reageerimiseks piiriülest koostööd.

Liikmesriigid peavad keelustama selliste tööstusrajatiste tegevuse, kus ettevõtte võetud meetmed õnnetuste ärahoidmiseks ja nende tagajärgede leevendamiseks jätvavad tõsiselt soovida, või kus ettevõtte ei esita mõistliku ajavahemiku jooksul pädevatele asutustele nõutavat teavet. Parandatakse avalikkuse ligipääsu teabele. Pädevatel asutustel tuleb organiseerida inspekteerimissüsteem.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Uue direktiivi elluviimine nõuab märkimisväärseid haldusteadmisi ja – võimalusi. Esimese sammuna tuleb määrata kindlaks pädevad asutused riigi ja kohalikul tasandil.
2. Tarvis on fikseerida kord, mis kindlustaks, et kõik uued ja olemasolevad rajatised, millel on olemas suurõnnetuse potentsiaal, on võtnud tarvilikud meetmed suurõnnetuste ärahoidmiseks ja nende tagajärgede leevendamiseks. See eeldab teadustuste registreerimise süsteemi rajamist, samuti suutlikkust hinnata esitatavaid ohutusaruandeid.
3. Kohalikud asutused vastutavad väliste hädaolukorrakavade väljatöötamise eest. Nende hädaolukorrakavade väljatöötamine nõuab lähtekohana seda, et ettevõtte on esitanud sisemise hädaolukorrakava, kus on olemas teave hädaolukorra puhuks sisseseatud toimumisviisidest. Tuleb informeerida inimesi, kes võivad saada suurõnnetusest mõjutatud. Nii välimisi kui sisemisi hädaolukorrakavasid tuleb praktiliselt testida ja üle vaadata. Õnnetuse toimumise korral peavad sekkumised olema koordineeritud.
4. Õnnetusi ja kriisilähedasi olukordi puudutava teabe kogumine ja levitamine on olulise tähtsusega, et saaks täiustada ärahoidmise meetodeid ja hädaolukorrale reageerimise protseduure. Tuleb määrata kindlaks ja kehtestada teabe kogumise, vahetamise ja levitamise kord.
5. Pädevad valitsusasutused peavad töötama välja inspekteerimisprogrammi, mis põhineb kas asjassepuutuvate ettevõtete suurõnnetuse riski süstemaatilisel hindamisel või ühel kohapealsel inspekteerimisel aastas.

F.5 Ökomajandamise ja auditeerimise kava

Määrus 1836/93/EMÜ kehtestab ettevõtete vabatahtliku ökomajandamise ja auditeerimise kava, mis püüab soodustada ja edendada tööstustegevuse suuremat keskkonnasõbralikkust. Kava nõuab osalevatelt ettevõtetelt, et nad:

- seaksid sisse ja viiksid ellu poliitikaid, programme ja majandamissüsteeme
- auditeeriks oma ettevõtte tegevust
- esitaksid avalikkusele aruandeid oma keskkonnakaitse tegevuse kohta

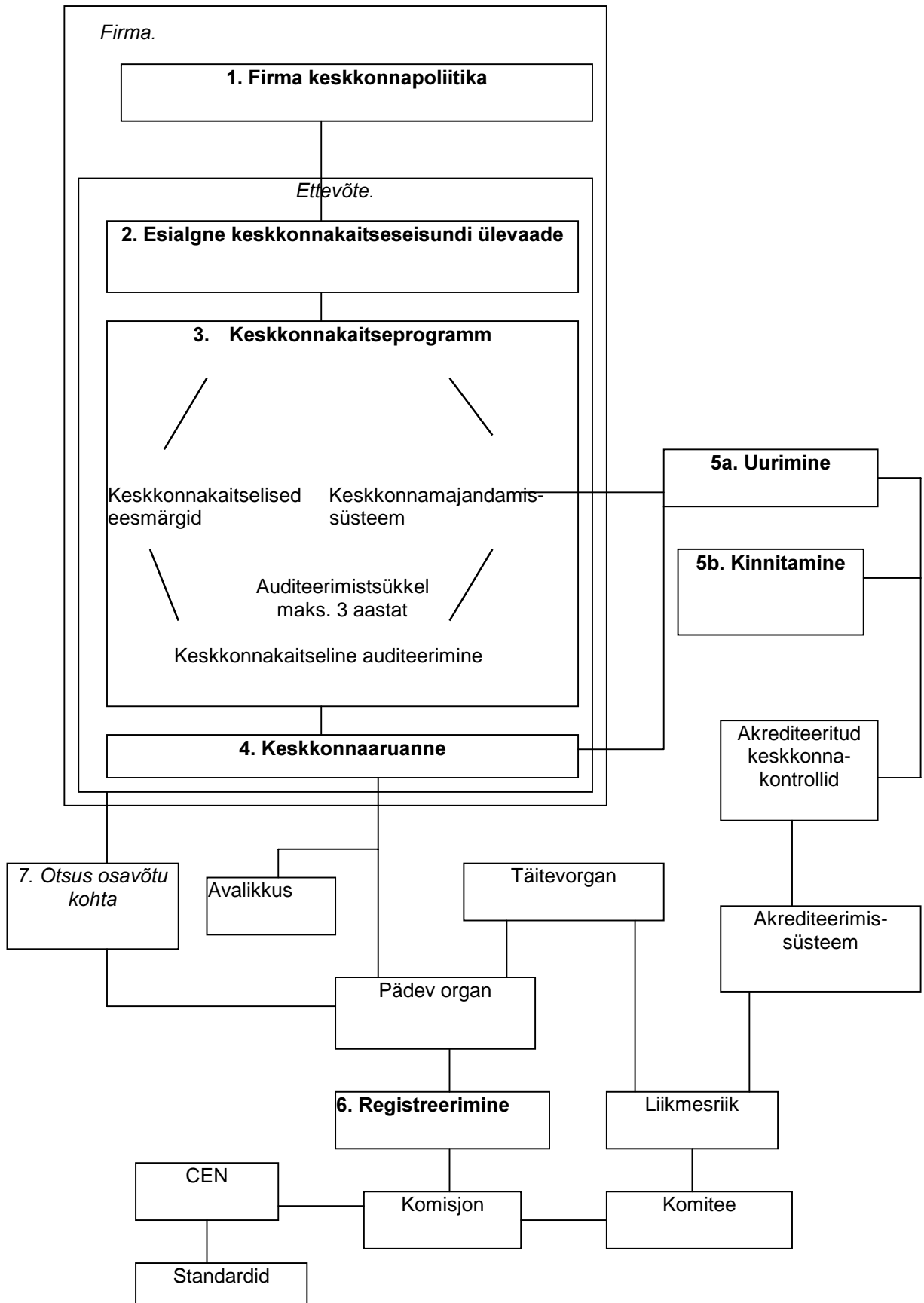
Kava puudutab tootva tööstuse, energia – ja ümbertöötava tööstuse ettevõtteid ning seda võib katseliselt laiendada ka muudele ettevõtetele. Osavõtjad peavad astuma järgmisi samme:

- Võtma vastu keskkonnapoliitika; siia alla peaks kuuluma vastavus regulatiivnormidele, keskkonnakaitse taseme pidev täiustamine ja keskkonnamõju vähendamine.
- Teostama ettevõtte ülevaatus keskkonnakaitse seisukohast.
- Viima ellu keskkonnakaitseprogrammi ja keskkonnamajandamise süsteemi.
- Viima läbi keskkonnakaitse auditeerimise, maksimaalse tsükliga 3 aastat.
- Koostama avalikkusele kättesaadava keskkonnakaitsearuande, tuues ära üksikasjad ettevõtte poolt keskkonnale avaldatavatest mõjudest.
- Viima läbi keskkonnanaruande sõltumatu kontrollimise, kasutades sõltumatuid kontrollijaid, kes on akrediteeritud riiklike akrediteerimissüsteemide poolt.

Muid riiklike või rahvusvahelisi keskkonnasõbraliku majandamise ja auditeerimise süsteeme võidakse lugeda samaväärseteks ökomajandamise ja auditeerimise kavaga, juhul kui need on kindlaks määratud Euroopa Ühenduse Ametlikus Teatajas.

ÖKOMAJANDAMISE JA AUDITEERIMISE KAVA ÜLEVAADE

Rakendamist puudutavad kaalutlused

Ehkki määrusi ei saa siseriiklikesse õigusaktidesse üle võtta, peavad riigid siiski astuma teatavaid haldussamme, et kindlustada nende toimimine Euroopa Ühendusse astumisel:

1. Luua süsteem keskkonnainspektorite akrediteerimiseks ja järelevalveks nende üle.
2. Saata iga 6 kuue tagant komisjonile akrediteeritud keskkonnainspektorite uuendatud nimekiri.
3. Ühinevad riigid võivad alternatiivina võtta rakendusele meetmeid, mis on analoogsed ökomajandamise ja auditeerimise kavaga (ISO 14001 või riiklik keskkonna majandamise ja auditeerimise kava), enne kui nad ühinevad Euroopa Liiduga.
4. Ökomajandamise ja auditeerimise kava määrus nõuab liikmesriikidelt, et nad looksid pädevad asutused, kes vastutavad ettevõtete registreerimise eest ja selle eest, et registreeritud ettevõtete nimekiri antaks edasi komisjonile. Nende asutuste ülesehitus peab olema säärane, et oleks tagatud nende sõltumatus ja neutraalsus.

F.6 Ökomärgistus

Määrus 880/92/EMÜ EL ökomärgistusõiguse andmise kava kohta seab eesmärgiks edendada säärase toodete kavandamist, tootmist, turustamist ja kasutamist, mis oma elutsükli jooksul avaldavad keskkonnale vähe mõju. Määrus püüab samuti anda tarbijatele paremat teavet toodete keskkonnamõju kohta. Määrus ei puuduta toiduaineid, jooke ega ravimeid; ega ka ohtlike aineid, mis jäävad direktiivide 67/548/EMÜ või 88/379/EMÜ mõjualasse, ega tooteid, mida valmistatakse niisuguste protsesside abiga, mis tõenäoliselt põhjustavad inimesele või keskkonnale märkimisväärset kahju.

Tingimused märgistusõiguse andmiseks peab iga tooterühma jaoks määrama kindlaks liikmesriigi esindajate komitee, pärast konsultatsioone asjast huvitatud rühmadega tööstusest, kaubandusest, tarbijate ühendustest ja keskkonnakaitseorganisatsioonidest. Tooterühma ökomärgistuskriteeriumid kehtestatakse kolmeks aastaks ja nad määratakse kindlaks tooterühma elutsükli hindamise alusel, lähtudes keskkonnasõbralikkuse kõrgest tasemest.

Praeguseks on ökomärgistuskriteeriumid kehtestatud järgmiste tooterühmade jaoks: nõudepesumasinaid, mullaparandajaid, tualettpaberit, paberköögirätikuid, pesupesemisvahendeid, üheotsalised hõõglambid, sisevärvid ja -lakid, voodipesu ja T-särgid, kahe otsaga hõõglambid, pesumasinaid, koopiapaberit ja külmkapid.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Ehkki määrusi ei saa üle võtta riigi õigusaktidesse, peavad liikmesriigid määrama pädeva asutuse, mille ülesehitus tagab tema sõltumatuse ja neutraalsuse, ning mille ülesandeks on võtta vastu ökomärgistuse taotlusi, hinnata toote keskkonnasõbralikkust lähtuvalt kehtestatud kriteeriumidest ja langetada otsus ökomärgistuse õiguse andmise kohta.
2. Tagada tarbijate ja ettevõtete teavitamine ökomärgistuskavast.
3. Selleks, et ökomärgistuskava võiks olla edukas, on tarvis, et tarbijad oleksid sellest teadlikud, ning et tööstussektor või jaemüügiga tegelejad toetaksid seda. Konsulteerimine ja kava toetavad teabekampaaniad on kava edukuse peaaegu vältimatu tingimus.

G. KEMIKAALID JA GENEETILISELT MUUDETUD ORGANISMID

EL kemikaale kontrollivate õigusaktide kõige olulisem valdkond on see, mis puudutab kemikaalidest ja preparaatidest teadustamist ja nende testimist. Muudeks valdkondadeks on: geneetiliselt muudetud organismid, loomkatsed, hea laboripraktika, tooteid kontrollivad direktiivid või määrused.

Direktiiv geneetiliselt muudetud organisme hõlmavate protsesside kohta ja direktiiv tahtliku vallapästmise kohta kehtestavad süsteemi geneetiliselt muudetud organismide kasutamise kontrollimiseks. Nende koostamisel võeti eeskujuks direktiivid kemikaalidest teadustamise kohta.

Loomkatsete direktiiv 86/609/EMÜ kehtestab minimaalsed humaanse kohtlemise standardid loomade jaoks, keda kasutatakse kohustuslikul testimisel vastavalt EL kemikaalide ja preparaatide direktiivile.

Direktiiv hea laboripraktika ühtlustamise kohta 87/18/EMÜ ja sellega seotud direktiiv hea laboripraktika inspekteerimise ja kinnitamise kohta 88/320/EMÜ viivad ellu asjakohaseid OECD nõukogu akte, mille eesmärgiks on tagada, et OECD liikmesriigid tunnistavad selliste andmete kehtivust, mis on saadud kemikaalide testimisel vastavuses nende ühtlustatud standarditega hea laboripraktika jaoks.

Asbesti direktiiv 87/217/EMÜ sätestab integreeritud kontrollimeetodid asbesti õhku, vette ja pinnasesse pääsemise üle.

G.1 Keemiline testimine ja teadustamine

Ohtlike ainete liigitamine, pakendamine ja märgistamine

Nõukogu direktiiv 67/548/EMÜ käsitleb inimesele ja keskkonnale ohtlike kemikaalide testimist, liigitamist, pakendamist ja märgistamist. Ühenduses turustatavate uute kemikaalide turustuseelne testimis- ja teadustamissüsteem seati sisse 1979. aastal.

Direktiiv teeb vahet uutel ja olemasolevatel kemikaalidel. Olemasolevad kemikaalid on need, mida hakati ühenduses turustama enne 18.septembrit 1981 ja mis on kantud olemasolevate kaubanduslike keemiliste ainete Euroopa ainete loendisse. Uued keemilised ained on need, mida seal ei ole.

Tootja või importija, kes toob Euroopa Ühenduse turule uue keemilise aine, peab vähemalt 45 päeva varem esitama pädevale riigiasutusele kemikaali puudutava teadustustoimiku. See põhiinformatsioon peab käsitlema aine võimalikke kahjulikke tagajärgi tervisele ja keskkonnale. Olemasolevatest kemikaalidest ei ole vaja teadustada. Pädevad asutused peavad ained liigitama nende iseloomulikest omadustest lähtuvalt. Esialgse liigituse peavad tegema tootjad, edasimüüjad ja importijad.

Kehtestatakse ka lihtsustatud teadustusprotseduur ainete jaoks, mida turustatakse väiksemas koguses kui üks tonn aastas tootja kohta.

Direktiiv loetleb 14 kategooriat ohtlike ainete liigitamiseks vastavalt nende füüsikalise-keemilistele või toksikoloogilistele omadustele. Samuti määratakse kindlaks sümbolid ja ohumärgid nende ainete märgistamiseks ning standardised riski määratlevad kinnisväljendid ja ohutust määratlevad kinnisväljendid. Direktiiv sisaldab ka põhinõudeid ohtlike ainete pakendamise kohta.

Kõik kemikaalid, mis ühendus on kõnealuse direktiivi kohaselt liigitanud ohtlike ainete hulka, on loetletud lisa I, mida regulaarselt täiendatakse ja parandatakse. See lisa määratleb ohu sümboli, märgistuses ettenähtud riski- ja ohutusväljendi.

KEMIKAALID JA GENEETILISELT MUUDETUD ORGANISMID

Testimine	Transport	Turuteadustus	Tooted
<p>Loomkatsed (86/609/EMÜ)</p> <p>Hea laboripraktika (87/18/EMÜ)</p> <p>Geneetiliselt muudetud organisme hõlmavad protsessid (90/219/EMÜ)</p> <p>Geneetiliselt muudetud organismide tahtlik vallapäästmine (90/220/EMÜ)</p>	<p>Ohtlike kaupade transportimine mööda maanteed (94/55/EÜ)</p>	<p>Ohtlike ainete liigitamine, pakendamine ja märgistamine (67/548/EMÜ)</p> <p>Ohtlikud preparaadid (88/337/EMÜ)</p> <p>Geneetiliselt muudetud organismide tahtlik vallapäästmine (92/220/EMÜ)</p>	<p>Ohtlike ainete liigitamine, pakendamine ja märgistamine (67/548/EMÜ)</p> <p>Ohtlikud preparaadid (88/337/EMÜ)</p> <p>Geneetiliselt muudetud organismide tahtlik vallapäästmine (92/220/EMÜ)</p> <p>Kitsendused turustamisele ja kasutamisele (76/769/EMÜ)</p> <p>Asbest (87/217/EMÜ)</p> <p>Puhastusvahendid (73/404/EMÜ)</p> <p>Olemasolevate ainete ohtlikkuse hindamine (EÜ/1488/94)</p> <p>Ohtlike kemikaalide import ja eksport (EMÜ/2455/92)</p> <p>Osooni lagundavad ained (EÜ/3093/94)</p>

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Elluviimine nõuab tõhusate haldus- ja tehniliste struktuuride väljatöötamist, mis oleksid võimelised käsitlema ja hindama suurt teabevoolu, mis on seotud uute keemiliste ainete turuletoomisega. Samuti on vajalik tihe rahvusvaheline koostöö tagamaks, et kõik elemendid, mis on vajalikud säärase ainete hindamiseks, oleksid loodud ja töökorras selleks ettenähtud lühikese ajavahemiku jooksul, nii et riigiasutused saaksid täita oma kontrollivat rolli.
2. Pädevad asutused peaksid arendama välja vajalikud andmebaasid, mida saaksid konsulteerida tootjad ja importijad, et hoida ära testimise tarbetut dubleerimist, eriti mis puutub loomkatsetesse.
3. Vaja läheb tõhusat tollisüsteemi ja sisekontrolli koos vajalike karistusabinõudega, et vältida teadustamata kemikaalide ebaseaduslikku maaletoomist ja turustamist kolmandatest maadest. Samal põhjusel oleksid kasulikud importijatele ja tootjatele suunatud teabekampaaniad, see aitaks parandada keemilise teadustusega seotud üksikasjalikest tehnilistest nõuetest kinnipidamist.
4. Tuleb luua tihe side keemiatööstusega, et võiks toimuda tõhus teabevahetus ja et valmistada ette ettepanekuid olemasolevate ainete liigitamiseks.
5. Mis puutub uutesse ainetesse: tuleb koostada loetelud, mis on samalaadsed kui ELINCS, ja loetelu NLPde (NLP – *no-longer polymer*) kohta.
6. Mis puutub olemasolevatesse ainetesse: tuleb töötada välja loetelu, mis oleks samalaadne kui olemasolevate kaubanduslike keemiliste ainete Euroopa ainete loend. Olemasolevate ainete kohta leiduvaid andmeid tuleb võrrelda olemasolevate kaubanduslike keemiliste ainete Euroopa ainete loendiga ja direktiivi 67/548/EMÜ lisaga I.

Ohtlike preparaatide liigitamine, märgistamine ja pakendamine

Nõukogu direktiiv 88/379/EMÜ kohandab ja laiendab direktiivi 67/548/EMÜ protseduure ja standardeid ohtlike kemikaalide liigitamiseks ja märgistamiseks ohtlikele preparaatidele. Preparaat on kahe või enama keemilise aine segu.

Direktiiv kehtib preparaatide kohta, mida turustatakse ELs ja mis sisaldavad vähemalt ühte ainet, mis on liigitatud ohtlike hulka, või mida loetakse ohtlikuks. Preparaate tuleb liigitada vastavalt suurima tuvastatud ohu astmele.

Direktiiv ei puuduta meditsiinilisi ega veterinaariatooteid, kosmeetikatooteid, ainete segusid jäätmetes ega pestitsiide. Neid küsimusi reguleerivad teised ühenduse õigusaktid.

Ohtlike preparaatide pakendamise kohta kehtivad samad kriteeriumid mis kemikaalide puhul, nii märgistuse, tugevuse, lekkekindluse kui kinnitussüsteemide osas.

Liikmesriigid võivad üksikasjaliku informatsiooni alusel esialgselt keelata või piirata säärase preparaadi müüki, mis küll rahuldab direktiivi nõudeid, ent kujutab endast ohtu tema liigituse, pakendi või märgistuse tõttu.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Samad märkused, mis kehtisid ohtlike ainete kohta, kehtivad ka ohtlike preparaatide kohta.

Olemasolevad ained

Määrus 793/93 olemasolevate ainete hindamise ja kontrollimise kohta paneb tootjatele ja importijatele peale kohustuse esitada andmeid nende ainete kohta, mida toodetakse või imporditakse teatavast kogusest rohkem. Lähtudes esitatud andmetest ja esmatähtsate ainete riiklikest loeteludest koostab komisjon esmatähtsate ainete nimekirja, mille jaoks viiakse läbi ohu hindamine. Ohuhindamispõhimõtted on määratletud määruses EMÜ/1488/94, mida täiendab üksikasjalik tehniline juhenddokument. Komisjon võib teha ettepanekuid ohu vähendamise abinõude kohta.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Liikmesriigid peavad hindama ohtlike ainetega seonduvat riski, lähtudes tootjatelt ja importijatelt saadud andmetest.
2. Nad peavad kehtestama asjakohased õiguslikud ja halduslikud sanktsioonid, et reageerida tööstuse ja importijate üleastumistele normidest.

Loomkatsed

Direktiiv 86/609/EMÜ käsitleb katseotstarbel ja muudel teaduslikel eesmärkidel kasutatavate loomade kaitset. Direktiivi eesmärk on kehtestada minimaalsed standardid loomade kasutamisel katsetes või muudel teaduslikel eesmärkidel nii fundamentaaluuringute kui rakendusuuringute vallas, ravimite, toiduainete ja teiste ainete või toodete valmistamisel ja keskkonnakaitses. Ohustatud liike võib kasutada ainult selliseks uurimistööks, mis on suunatud selle liigi säilitamisele või millel on olulised biomeditsiinilised eesmärgid ja milleks kõnealune liik on ainus sobiv liik.

Direktiiv kehtestab üldised ja konkreetsed nõuded loomade hoidmiseks, seiramiseks, valu ja stressi vältimiseks, kindlakstehtud puudujääkide või kannatuste kõrvaldamiseks, ning loomade humaanselt tapmiseks katsete lõppemisel.

Katseid võib sooritada ainult juhul, kui ei leidu ühtki teist teaduslikult rahuldavat meetodit soovitud tulemuse saavutamiseks, mis ei hõlmaks loomade kasutamist.

Katseloomi kasvatavad ja kasutavad asutused peavad olema heaks kiidetud ja registreeritud, nende tegevuse kohta peab eksisteerima üksikasjalik aruandlus. Mõned katseloomad, sealhulgas hiired, rotid, koerad, kassid ja mitteinimprimaadid, peavad olema inimese poolt üles kasvatatud, välja arvatud juhul, kui eelnevalt on saadud luba kasutada vabaduses kasvanud loomi. Selleks, et vältida katsete dubleerimist, võiksid liikmesriigid soodustada nende andmete kehtivuse tunnistamist, mis on saadud teistes liikmesriikides tehtud katsetel.

Kõigist katsetest tuleb eelnevalt teadustada riigiasutusi. Juhtudel, kus loomale põhjustatakse, või võidakse põhjustada, ränka ja pikaajalist piina, tuleb katseks nõutada eriluba. Loataotluste ja teadustuste alusel peavad liikmesriigid koguma statistilist teavet loomade kasutamise kohta katsetes.

Tuleks soodustada uurimistöid, mille eesmärgiks on töötada välja ja leida kinnitust alternatiivsetele katsemeetoditele, millega on seotud vähem loomi või millega kaasnevad protseduurid on vähempiinavad.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Pädev asutus peab kehtestama nõuded loa andmiseks instituutidele või firmadele või isikutele, kes teostavad katseid loomadega, ning loomade üleskasvatamisega tegelevatele firmadele.
2. Eriasutustele tuleb teha ülesandeks lubade väljaandmine ja korrapärane kontroll nii katsete eneste kui asjassepuutuvate asutuste üle.
3. Pädev asutus peaks seadma sisse teabevahetusvõrgu teiste maade asutustega, et vältida katsete dubleerimist.

4. Pädev asutus peab rajama andmekogumissüsteemi, et täita statistilise aruandluse nõuet. Kogutud teabe kokkuvõte tuleb korrapäraselt edastada Euroopa komisjonile.

Hea laboripraktika ning hea laboripraktika inspekteerimine ja kinnitamine

Nende kahe direktiivi eesmärk on vältida kohustusliku kemikaalide testimise dubleerimist OECD maades, sätestades ühtlustatud testimismetodoloogiad, mis aitab kaasa sellele, et OECD liikmesriigid võivad vastastikku üksteise katseandmeid tunnustada.

Direktiiv 87/18/EÜ käsitleb nende seaduste, määruste ja haldussätete ühtlustamist, mis on seotud hea laboripraktika põhimõtete rakendamisega ja nende rakendamise kinnitamisega keemiliste ainete testimise jaoks. Direktiiv nõuab, et laborid, mis testivad keemiatooteid direktiivi 67/548/EMÜ alusel, täidaksid hea laboripraktika põhimõtteid, mis on määratud kindlaks OECD nõukogu 12. mai 1981.a otsuse lisas 2 (otsus andmete vastastikuse tunnustamise kohta keemiatoodete hindamisel).

Direktiiv 88/320/EMÜ hea laboripraktika inspekteerimise ja kinnitamise kohta kehtestab standardid ja korra hea laboripraktika inspekteerimiseks ja kinnitamiseks.

Laborid peavad katsete tulemusi esitades tõendama, et testid on sooritatud nõuetekohaselt. Liikmesriigid peavad tegema kindlaks, et nendest põhimõtetest on kinni peetud, muu hulgas sel teel, et kooskõlas OECD soovitusetega viiakse läbi inspeksioone ja uuringute auditeerimist.

Liikmesriigid peavad määrama riigiasutused, kes vastutavad laborite inspekteerimise eest ja uurimistöõde auditeerimise eest, et hinnata nende vastavust hea laboripraktika normidele.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid peavad kindlustama, et laborid, mis viivad läbi ainete testimist, lähtudes direktiivist 67/548/EMÜ keemiliste ainete liigitamise, pakendamise ja märgistamise kohta, peavad kinni hea laboripraktika põhimõtetest.
2. Tuleb luua süsteem põhimõtetest kinnipidamise kontrollimiseks. See inspekteerimissüsteem peaks muu hulgas hõlmama inspeksioone ja uurimistöõde auditeerimist lähtuvalt OECD soovitusetest.

G.2 Geneetiliselt muudetud organismid

Geneetiliselt muudetud organisme hõlmavad protsessid

Direktiiv 90/219/EMÜ geneetiliselt muudetud mikroorganisme hõlmavate protsesside kohta seab eesmärgiks sätestada kogu EL ulatuses ühised reeglid geneetiliselt muudetud organismide kasutamise kohta nii uurimislaborites kui tööstusettevõtetes ja kehtestada asjakohased meetmed, et kaitsta inimeste tervist ja keskkonda mistahes kahjulike mõjude eest, mis võiksid tuleneda geneetiliselt muudetud organismide kasutamisest.

Direktiiv sätestab asjakohase riskikontrollisüsteemi. Geneetiliselt muudetud organismide kasutamisest tuleb teadustada pädevaid valitsusasutuseid. Mikroorganismid ja neid kasutavad tegevused liigitatakse kumbki kahte kategooriasse vastavalt potentsiaalse riski suurusele. Kehtestatakse meetmed, mis käsitlevad nii hoidmist kui kontrolli, sealhulgas aruandluse ja pädevatele asutustele teadustamise kord.

Tõhus riskikontroll tähendab seda, et tuleb viia läbi geneetiliselt muudetud organisme hõlmavate protsesside hoolikas riskihinnang, tagada geneetiliselt muudetud organismide sisaldumise kohane tase ja võtta tarvitusele sobivad preventiivabinõud.

Direktiiv kehtestab ka nõuded, mis vajaduse korral näevad ette hädaolukorrakavasid ja reageerimisviise õnnetustele. Õnnetuste puhuks ettenähtud ohutusmeetmete kohta tuleb anda teavet inimestele, kes võivad õnnetusest mõjutatud saada. Kui õnnetus leiab aset, peab kasutaja edastama teabe pädevale riigivalitsusasutusile. Iga liikmesriik, kus leiab aset õnnetus, peab tagama, et võetakse vajalikud hädaolukorrameetmed; otsekohe tuleb teatada teistele liikmesriikidele, kes võivad õnnetusest mõjutatud saada; tuleb informeerida Euroopa komisjoni; samuti tuleb õnnetust analüüsida ja soovitada meetmeid samalaadsete õnnetuste vältimiseks tulevikus.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid peavad määrama pädevad asutused teadustuste vastuvõtmiseks.
2. Need pädevad asutused peavad organiseerima inspeksioone ja teisi kontrollimeetmeid.
3. Nad peavad uurima, kas saadud teadustused on kooskõlas direktiivi nõuetega.
4. Kuna tegu on kiiresti areneva valdkonnaga, tuleks olulist tähelepanu pöörata koolitusele ja pädevate asutuste teadusliku taseme hoidmisele.

Geneetiliselt muudetud organismide tahtlik vallapäästmine

Nõukogu direktiiv 90/220/EMÜ käsitleb geneetiliselt muudetud organismide tahtlikku vallapäästmist keskkonda uurimis- ja arendustöö otstarbel (osas B vaadeldavad vallapäästmised) ning selliste toodete turustamist (osas C vaadeldavad vallapäästmised), mis sisaldavad geneetiliselt muudetud organisme või koosnevad geneetiliselt muudetud organismidest, kusjuures lisa I B määratleb mõned erandid.

Direktiivi lähenemine on preventiivne, seades eesmärgiks eelhindamise ja heakskiidu. Selle põhielemendid võib kokku võtta järgmiselt:

- Enne geneetiliselt muudetud organismide ükskõik missugust vallapäästmist keskkonda katsetamise või kaubanduslikel eemärkidel tuleb alati viia läbi keskkonnoahtlikkuse hindamine, võttes arvesse direktiivi lisas II toodud parameetreid.
- Ühtki vallapäästmist ei või teostada ilma pädevate asutusite nõusolekuta.
- Katsetotstarbeliste vallapäästmiste jaoks, mis kehtivad maksimaalselt 90 päeva, on nähtud ette heakskiitmisprotseduur pädevate riigiasutuste poolt (riigis, kus toimub vallapäästmine).
- Kaubanduslike vallapäästmiste jaoks on nähtud ette heakskiiduprotseduur ühenduse tasemel.

Direktiiv sisaldab selgeid sätteid konfidentsiaalse teabe kaitsmise kohta. Kuid on olemas mõnesugune teave, mida ei või hoida konfidentsiaalsena, ja minimaalne teave, mis peab olema kättesaadav avalikkusele. Siia hulka kuulub:

- geneetiliselt muudetud organismide kirjeldus;
- teadustaja nimi ja aadress;

- vallapäästmise otstarve;
- vallapäästmise koht;
- meetodid ja kavad geneetiliselt muudetud organismide seiramiseks ja hädaolukorras reageerimiseks.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid peavad määrama pädevad asutused teadustuste vastuvõtmiseks ning organiseerima inspeksioone ja võtma tarvitusele muid kontrollimeetmeid. Vajalik on tihed koostöö tööstusega, et kindlustada teabe kättesaadavust. Pädevatele asutustele peab olema ligipääsetav teaduslik ja tehniline teave.
2. Selleks et vähendada ebapiisavate ohutusabinõude ja mitteküllaldase kontrolli ohtu, oleks soovitatav kasutada tõhusaid karistusabinõusid, nagu näiteks laialdane tootevastutus.
3. Tuleb ette näha konkreetseid strateegiaid potentsiaalselt ohtlike geneetiliselt muudetud organismide viivitamatuks turult kõrvaldamiseks ja nende vallapäästmise kontrollimiseks.
4. Andmete ja kogemuste vahetamiseks on kasulik rahvusvaheline koostöö.

G.3 Tootekontroll

Asbest

Direktiiv 87/217/EMÜ asbestist tingitud keskkonnareostuse vähendamise ja ärahoidmise kohta on esimene "ainele orienteeritud" direktiiv, mis integreerib kontrollimeetmed õhku, vette ja pinnasesse toimivate emissioonide üle. Direktiiv on mõeldud täienduseks neile asbesti puudutavatele piirangutele, mis on kehtestatud direktiivis 76/769/EMÜ turustamise ja kasutamise kohta, ning teiste direktiividega, mis käsitlevad töötajate kaitset, saasteainete ärajuhtimist õhku ja jäätmeid.

Liikmesriikidele pannakse üldine kohustus tagada, et asbesti emissioone õhku ja vette ning tahkeid asbestijäätmeid hoitakse võimaluste piires ära sel teel, et vähendatakse nende kogust reostusallikas. Kehtestatakse piirnorm emissioonide jaoks õhku.

Asbestsemendi ning paberi ja kartongi tootmisel tekkivad vedelad jäätmed tuleb kasutada ära teisese toormena. Kui asbestsemendi tootmisel tekkivate jääkide teisese toormena kasutamine ei ole majanduslikult teostatav, ei tohi jäätmete asbestisisaldus ületada 30g/m³.

Asbesttoodetega töötamine ja ehituste lammutamine ei tohi põhjustada keskkonna olulist reostust asbestkiudude või -tolmuga. Transportimisel ja jäätmete matmisel ei tohi keskkonda pääseda asbestkiude ega -tolmu ning ei tohi maha kallata vedelikke, mis sisaldavad asbestkiude. Jäätmeid tuleb töödelda, pakendada või kinni katta nii, et nende mahamatmisel ei toimu vallapääsemist.

Kehtestatakse meetodid õhku- ja vettejuhtimise seireks.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. **Pärast kõnealuse direktiivi vastuvõtmist on enamik liikmesriike keelanud asbesti tootmise ja kasutamise. Direktiivi paljud nõuded on nüüdseks vananenud ja on palju vähem ranged kui olemasolevad siseriiklikud meetmed. Kuna direktiiv määrab kindlaks minimaalsed nõuded, tuleks selle elluviimisel kaaluda rangemate meetmete kasutamist, võttes aluseks teaduslikud andmed.**

2. **Asbesti sisaldavate struktuuride lammutamise või eemaldamise küsimus on seotud suurte kapitalimahutustega. Tuleb töötada välja strateegia kiire sekkumise vajalikkuse hindamiseks. Samuti tuleb arendada välja probleemiomased riskihindamismeetodid koos ohutute korrigeerimisprotseduuridega.**
3. **Jäätmemajanduskavad peavad kaaluma vajadust luua ohutud ladustamispaigad asbesti sisaldavate jäätmete jaoks.**

Puhastusvahendid

Nõukogu direktiiv 73/404/EMÜ keelab selliste puhastusvahendite turuletoomise ja kasutamise, milles järgmise nelja kategooria pindaktiivsete ainete biolagunduvuse keskmine tase on väiksem kui 90%: anioonaktiivsed, kationaktiivsed, mitteionogeensed, amfoteersed ained. Need pindaktiivsed ained ei tohi olla kahjulikud inimesed või loomade tervisele nende harilikes kasutamistingimustes.

Testimismeetodid direktiivi nõuetele vastavuse kontrollimiseks sätestab nõukogu direktiiv 73/405/EMÜ mitteionogeensete pindaktiivsete ainete biolagunduvuse testimiseks, mis määrab kindlaks kolm meetodit nende pindaktiivsete ainete biolagunduvuse testimiseks. Liikmesriigid peavad tegema üksteisele ja komisjonile teatavaks laborid, kellele on antud luba neid teste läbi viia.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riikidel tuleb luua süsteem hindamaks riigis turustatavate puhastusvahedite toksilisust ja biolagunduvust.
2. Tuleb rajada volitatud testimislaborid ja tuleb kontrollida nende tegevust, et tagada andmete usaldusväärsus. Valitsusasutused peavad pidama nende laborite kohta registrit ja teadustama Euroopa Komisjonile loa andmisest laborile.
3. Pädev asutus peab teatama teistele pädevatele asutustele ja Euroopa Komisjonile kõigist piirangutest, mis riigi turul kehtestatakse puhastusvahenditele, mis ei vasta direktiivi nõuetele.

Mõnede ohtlike ainete ja preparaatide turustamist ja kasutamist piiravad kitsendused

Nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ kehtestab raamistiku ja lihtsustatud õigusliku protseduuri, mille kaudu EL võib keelustada ohtlikke kemikaale või preparaate, või piirata nende kasutamist, lisades direktiivi lisasse aineid ja kontrollimisviise.

Liikmesriigid peavad võtma tarvitusele kõik vajalikud meetmed selleks, et neid ohtlike aineid ja preparaate turustataks või kasutataks ainult selleks ettenähtud tingimustel. Need kitsendused ei kehti uurimis- ja arendustöö otstarbel toimuva turustamise ja kasutamise kohta.

Direktiiv ei puuduta transporti, ekspordi mitteliikmesriikidesse ega aineid, mis läbivad liikmesriike transiitveol ja teevad läbi tollikontrolli.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. **Direktiivi nõuded ainete ja toodete kontrolli kohta tuleb üle võtta siseriiklikesse õigusaktidesse.**
2. **Tuleb kehtestada ajagraafik kitsendustele allutatud toodete eemaldamiseks turult.**

Ohtlike kemikaalide eksport ja import

Nõukogu määrus (EMÜ) 2455/92 mõnede ohtlike kemikaalide ekspordi ja impordi kohta kehtestab ühtse teadustamise ja teabevahetuse süsteemi, mis puudutab selliste kemikaalide ekspordi kolmandatesse maadesse, mis on ühenduses keelustatud või allutatud rangetele kitsendustele, kuna nad võivad mõjutada inimeste tervist ja keskkonda. Määrus viib ühtlasi ellu UNEP/FAO eelneva informeeritud nõusoleku korra ja teeb selle EL liikmesriikidele kohustuslikuks.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid määravad ühe või mitu valitsusasutust, kes on vastutavad määruse toimimise eest ja suhtlevad eksportijatega.
2. Määratud valitsusasutus tagab, et eksportijad peavad kinni eksporditeadustuse ja eelneva informeeritud nõusoleku korrast.
3. Riigid astuvad määruse täitmiseks vajalikke õiguslikke või halduslikke samme.
4. Ohtlike kemikaalide eksportijad pakendavad ja märgistavad oma tooted samamoodi, nagu seda tuleks teha ELs turustamisel.
5. Eelneva informeeritud nõusoleku korraga seonduvatele kemikaalidele omaste riskide hindamisel teevad riigid tihedat koostööd komisjoniga, et aidata kaasa EL otsuste kujundamisele nende kemikaalide importimise kohta ELi.
6. Riigid informeerivad komisjoni teadustustest, mis on saadud selliste kemikaalide importimisel ELi, mille tootmine, kasutamine, käsitlemine, tarbimine, transport ja/või müük on eksportivas riigis keelatud või piiratud.

Osooni lagundavad ained

Määrus EÜ/3093/94 ainete kohta, mis lagundavad osoonikihti, rakendab Viini konventsiooni juurde kuuluvat Montreali protokollis osoonikihi kaitse kohta. Määrus kehtestab klorofluorosüsinike (CFC), klorofluorosüivesinike (HCFC) ja metüülbromiidi jaoks ranged standardid ning määrab kindlaks reeglid kontrolli alla võetud ainete tarnimiseks kolmandatest maadest, samuti nende ümbertöötamiseks, hävitamiseks ja teisese toormena kasutamiseks. Samuti kiirendab määrus osooni lagundavate ainete järkjärgulist kasutuselt kõrvaldamist suuremas ulatuses kui esialgu rahvusvahelisel tasandil kokku lepiti. Klorofluorosüsinike, klorofluorosüivesinike ja metüülbromiidi jaoks kehtestatakse rangemad standardid kui nägi ette Montreali protokoll. Määratakse kindlaks kontrollimeetmed kontrolli alla võetud, lisa I loetletud ainete tootmise, sisse- ja väljaveo, tarnimise, kasutamise ja ümbertöötamise jaoks. Klorofluorosüivesinike kasutamine keelustatakse, välja arvatud mõned kindlaksmääratud kasutusviisid. Samuti seab määrus sisse komisjoni poolt antavate sisseveolitsentside süsteemi.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid määravad pädeva asutuse, mis vastutab määruse rakendamise eest.
2. Kõik tootjad, importijad ja eksportijad peavad igal aastal edastama komisjonile ja oma riigi pädevale asutusele teabe toodetud, imporditud ja eksporditud kogustest.

3. Pädev valitsusasutus võiks töötada välja programmi nende osapoolte informeerimiseks, keda määrus puudutab.
4. Kuna määrus sisaldab teistsuguseid või rangemaid kohustusi kui Montreali protokoll, toob määruse rakendamine uutele ühinevatele riikidele kaasa uusi kohustusi, nagu näiteks rangemad standardid ja kontrollimeetmed, teistsugune ajakava kasutuselt kõrvaldamiseks ning komisjonile saadetavad teabearuanded.

G.4 Ohtlike kaupade transport mööda maanteed

Ohtlike kaupade transporti mööda maanteed reguleerib Euroopa kokkulepe ohtlike kaupade rahvusvaheliste maanteevedude kohta. Kokkulepe II osa eristab üheksat aineklassi ja sätestab eri klasside jaoks erimeetmed.

Nõukogu direktiiv 94/55/EÜ ohtlike kaupade transpordi kohta muutis konventsiooni nõuded kohaldatavateks mitte ainult EL piires toimuvatele rahvusvahelistele vedudele, vaid ükskõik millisele ohtlike kaupade transpordile EL piires. Liikmesriigid pidid selle direktiivi nõuded üle võtma riigi õigusaktidesse 1. jaanuariks 1997.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid, mis on juba ratifitseerinud konventsiooni ja rakendanud selle nõudeid, peavad EL direktiivi ülevõtmisel võib-olla tegema ümberkorraldusi juba olemasolevas haldus- ja kontrollistruktuuris.
2. Tuleb sisse seada täiendavad kontrollimeetmed, mis hõlmaksid ohtlike kaupade transporti riigi territooriumi piires.
3. Riigiasutused peavad otsustama, kas varem kehtinud siseriiklikud ohutusreeglid on direktiivi raames vastuvõetavad.

H. SÕIDUKITEST JA MEHCHANISMIDEST LÄHTUV MÜRA

Olemasolevad õigusaktid müra taseme kontrollimiseks võib jagada nelja kategooriasse. Mootorsõidukitest lähtuvat müra käsitlevad kaks direktiivi, mis määravad kindlaks müra taseme piirnormid. Kolm direktiivi piiravad lennukimüra, toetudes seejuures rahvusvahelisele tsiviillennunduse konventsioonile. Kodumasinatelt lähtuvat müra käsitleb raamdirektiiv kodumasinatelt kohtade kohta. Viimane alljaotus, ehitismehhanismid, põhineb EMÜ vastavushindamise protseduuri raamdirektiivil, millest lähtudes võeti vastu seitse tüübdirektiivi konkreetsete mehhanismitüüpide kohta.

H.1 Mootorsõidukid, mootorrattad

Mootorsõidukid

Direktiiv 70/157/EMÜ määrab kindlaks maantesõidukite müra taseme piirnormid ning kehtestab nõuded müra taseme mõõtmisele, heitgaaside väljalaskesüsteemidele ja summutitele. Mitmete muudatuste (neist viimane – direktiiv 96/20/EÜ) tulemusena on neid lubatavaid müra tasemeid alandatud. Kaheksat tüüpi sõidu- ja kaubaautode müra taseme piirnormid jäävad vahemikku 74dB(A) kuni 80 dB(A). Määrus rakendab mootorsõidukite ja väljalaskesüsteemide tüübikinnitusele vabatahtliku ühtlustamise süsteemi. Liikmesriigid ei või keelduda andmast EMÜ või riigi tasandi tüübikinnitust sõidukitele, mis vastavad direktiivi nõuetele.

Mootorrattad

Direktiiv 78/1015/EMÜ mootorrattade kohta kehtestab mootorrattade lubatava müra taseme piirnormid ning nõuded väljalaskesüsteemile või summutile. Kehtestatakse ühtlustatud kontrolliprotseduur, mille alusel antakse välja sertifikaat müra taseme mõõtmise kohta. Liikmesriikide poolt teostatavale kontrollile rakendatakse vabatahtliku ühtlustamise protseduuri, mille kohaselt liikmesriigid ei või keelduda EMÜ või riigi tasandi tüübikinnituse andmisest, ehkki neilt ei nõuta nende standardite kehtestamist kohalike protseduuride jaoks. Piirnormid kehtestatakse kolme mootorrattatüübi jaoks ja nad jäävad vahemikku 75dB(A) kuni 80dB(A). Liikmesriikidelt nõutakse, et nad tunnustaksid üksteise poolt välja antud sertifikaatide kehtivust.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Tootvatel tehasel on vaja kohaneda piirnormide rakendamisega ja nõutavate mõõtmisprotseduuridega.
2. Tuleb üle vaadata olemasolevad tüübikinnitused, et viia sisse muudatused, mis tulenevad direktiivist siseturu jaoks.
3. Riigid peaksid otsustama, kas kohaldada kaheastmelist õigusaktide süsteemi (siseriiklikud turu jaoks kehtestatud standardid erinevad EL siseturu standarditest) või ühtlustada riiklikud standardid EL omadega.
4. Riigid peaksid organiseerima normidest kinnipidamise jälgimist ja teostama pistelisi mõõtmiskontrolle.

H.2 Lennukid

See kategooria hõlmab neli direktiivi. Esimene määras kindlaks mürataseme piirnormid liikmesriikide territooriumil registreeritud lennukite jaoks. Teine rakendas neid piirnorme kolmandate maade lennukitele. Kolmas peatas vanemate, suure müratasemega lennukite kandmise liikmesriikide registritesse. Neljas kehtestas lennukite töötamisele rangemad reeglid, allutades kõik EL territooriumil paiknevatel lennuväljadel töötavad lennukid rahvusvahelistele mürastandarditele.

Allahelikiirusega tsiviillennukid

Direktiiv 80/51/EMÜ määrab kindlaks allahelikiirusega lennukite mürataseme piirnormid, tuginedes Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni standarditele. Direktiivi eesmärk on vähendada lennukimüra, võttes seejuures arvesse keskkonnategureid, tehnilist teostatavust ja majanduslikke tagajärgi. Määratletakse mürataseme iseloomustava sertifikaatdokumendi sisu. Liikmesriikidelt nõutakse, et nad tunnistaksid üksteise dokumentide kehtivust. Eritüübiliste lennukite jaoks on lubatud teha erandeid. Direktiiviga 83/206/EMÜ kohaldatakse direktiivi 80/51/EMÜ kolmandate maade suhtes.

Allahelikiirusega reaktiivlennukid

Direktiiv 89/629/EMÜ kehtestab rangemad reeglid mõnede EL territooriumil registreeritud allahelikiirusega reaktiivlennukite müra piiramiseks. Nii nagu direktiivi 80/51/EMÜ puhul, tuginetakse ka siin rahvusvahelisele tsiviillennunduse konventsioonile. Direktiiv keelab mõnede müratekitavate lennukite kandmise liikmesriikide tsiviillennundusregistritesse. Lubatud on mõned erandid, tingimusel, et sellest teavitatakse teisi liikmesriike ja komisjoni.

Lennukite töötamisele kehtestatud piirangud

Direktiiv 92/14/EMÜ seab sisse kitsendused teatud lennukite kasutamisele, eesmärgiga vähendada mürataseme ja piirata EL lennuväljadel selliste lennukite töötamist, mis ei vasta rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni lisas 16 kehtestatud standarditele. Kitsendused kehtivad selliste tsiviillennukite kohta, mille kaal on üle 34 000 kg ja istekohtade arv 19 või üle selle.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid peavad määravad pädevad asutused, kes vastutavad rahvusvaheliste mürastandardite kohaldamise kontrollimise eest.
2. Riigid peaksid võtma tarvitusele ranged meetmed ja kehtestama karistused lennukite suhtes, mis ei vasta direktiivide nõuetele.

DIREKTIIV MOOTORSÕIDUKITEST LÄHTUVA MÜRA KOHTA:

RAKENDAMIST PUUDUTAVAD KAALUTLUSED

Riiklik õigusraamistik

- Võrrelda direktiivide nõudeid riigi olemasolevate õigusaktidega
- Teha kindlaks seadusandlikud lüngad
- Teha muudatused mootorsõidukeid puudutavates õigusaktides ja/või riigi nendes keskkonnaõigusaktides, mis käsitlevad mürataseme reguleerimist

Pädevad organid (PO)

- POdel peavad olema haldussüsteemid, et viia riiklikul tasemel jõusse maantesõidukite kohta käivad mürastandardid
- Kohalikud POd võiksid võtta oma kohustuseks nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate sõidukite ülevaatused ja järelevalve. Neil peaks seejuures olema õigus keelata selliste sõidukite kasutamist, mis ei vasta mürastandarditele

Õiguslikud kontrollpunktid

- Riikliku tüübikinnitussüsteemi loomine, mis hõlmaks nii imporditud kui riigis endas toodetud sõidukid
- Õiguslikud meetmed, mis tagaksid kontrolliprotseduuride kohaldamise, sealhulgas äkk-kontrollid ja trahvid
- Karistused maksimaalsete emissioonistandardite ületamise eest ja standarditele mittevastavate sõidukite impordi/eksporti eest
- Keelata selliste sõidukite müük ja kasutamine, millel puudub EMÜ tüübikinnitus

Vastavuskaalutlused

- Hinnata, kas uued sõidukid, mida kavatakse turustada hakata, on saanud direktiivi EMÜ/92/97alusel ELi sertifikaadi
- Kaaluda trahvisüsteemi rakendamist kasutamiskeeldude rikkumiste eest

Stakeholders

- Pidada nõu sõidukitööstuse asjatundjatega standarditega vastavusse viimise meetodite ja ergutusvahendite üle, mis soodustaksid müra vähendamise osas seatud sihtide saavutamist
- POd peaksid kohtuma tööstuse, avalikkuse ja tarbijate rühmadega, et arutada sõidukimüra vähendamise kavasisid, sealhulgas meetmeid vaiksede raskesõidukite loomise tehnoloogiate kasutuselevõtuks
- Tagada avalikkuse regulaarne teavitamine sõidukimüra vähendamise meetmetest

Finantskaalutlused

- Valitsusel kindlustada POd ja haldusstruktuurid
- Tööstus peab katma vastavusseviimise kulud
- Valitsuse ja tööstuse koostöös võtta kasutusele majanduslikud ergutusvahendid, et hüvitada kiiremat sellistele sõidukitele üleminekut, mis on vastavuses uute müranormidega

KONTROLL MÜRA ÜLE

SÕIDUKID

Mootorsõidukid
(70/157/EMÜ)

Mootorrattad
(78/1015/EMÜ)

MASINAD

Kodumasinade raamdirektiiv
(88/594/EMÜ)

LENNUKID

Allahelikiirusega lennukid
(80/51/EMÜ)

Reaktiivlennukid
(89/629/EMÜ)

Piirangud lennukite
töötamisele
(92/14/EMÜ)

EHITUS

**EMÜ tüübikinnituse
raamdirektiiv
(84/532/EMÜ)**

Kompressorid
(84/532/EMÜ)

Tornkraanad
(84/534/EMÜ)

Keevitusgeneraatorid
84/534/EMÜ

Elektrigeneraatorid
(85/536/EMÜ)

Betoonipurustid
(85/537/EMÜ)

Muruniidukid
(85/538/EMÜ)

Hüdraulilised ekskavaatorid
jne
(86/662/EMÜ)

H.3 Mõõtmise meetodid: ehitusmehhanismid ja seadmed

Direktiiv 79/113/EMÜ ehitusmehhanismidest ja -seadmetest lähtuva müra kindlaksmääramise kohta kehtestab meetodi, millega teha kindlaks ehitusmehhanismidest ja seadmetest lähtuva müra taset: siia alla kuuluvad masinad, rakised, mehhanismid ja seadmed või nende komponendid, mida kasutatakse tsiviilehitustööl ja ehitusplatsidel. Direktiiv ei hõlma seadmeid, mis on mõeldud eeskätt kaupade või inimeste transpordiks, ega põllumajanduses ja metsanduses kasutatavaid traktoreid. Ehitusmehhanismide jaoks kehtestatud mõõtmisprotseduure tuleb kasutada selleks, et määrata kindlaks neist lähtuva müra maksimaalset taset. Detailsed nõuded müratasemete kohta on fikseeritud eraldi direktiivides.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Kui seni on kasutatud muid meetodeid, siis tuleb need asendada direktiivis ettenähtud meetodiga.
2. Tehnilised nõuded tuleb edastada erilaboritele või –institutsioonidele, mis hakkavad täitma kontrollifunktsiooni.

H.4 Lubatav müra: ehitusmehhanismid ja –seadmed

Lubatavad müratasemed on kehtestatud, lähtudes direktiivist 84/532/EMÜ, mis käsitleb ehitusmehhanismide ja – seadmete EMÜ tüübikontrolli, pidades silmas nende seadmetüüpide jaoks kindlaksmääratud ühtlustatud nõudeid. Seitse eraldi direktiivi käsitlevad igaüks konkreetset seadmetüüpi. Kõik seitse tüübidirektiivi nõuavad, et nende poolt hõlmatavad tooted oleksid varustatud märgistusega, mis näitab tootja poolt garanteeritud müratasest. Direktiivide juurde kuuluvad lisad määravad kindlaks õhu kaudu leviva müra mõõtmise meetodi ja äkk-kontrolli protseduuri tootmismudelite tüübile vastavuse kontrollimiseks. Liikmesriikidel pole lubatud keelduda oma turule laskmast seadmeid, mis vastavad neile nõuetele, kuid neil lubatakse reguleerida nende seadmete kasutamist aladel, mida nad loevad tundlikeks (nt haiglate läheduses).

EMÜ tüübikontrolli sertifikaadid kehtivad viis aastat ja neid võib pikendada.

Kompressorid

Direktiiv 84/533/EMÜ kehtestab nõuded kompressoritest keskkonda paisatava müra kohta ja muud kaasnevad nõuded, mis peavad olema täidetud EMÜ tüübikinnituse sertifikaadi väljaandmiseks.

Tornkraanad

Direktiiv 84/534/EMÜ määrab kindlaks piirnormid keskkonda jõudva müra jaoks, piirnormid müra jaoks kraanajuhi töökohal, ja muud kaasnevad nõuded, mis peavad olema täidetud tornkraanale EMÜ tüübikontrolli sertifikaadi väljaandmiseks. Direktiiv kehtestab normid tõstemehhanismi jaoks, energiageneraatori jaoks ja tõstemehhanismist ning energiageneraatorist koosneva kogumi jaoks. Liikmesriigid võivad piirata müratasest töökohal.

Keevitusgeneraatorid

Direktiiv 84/535/EMÜ kehtestab keevitusgeneraatoritest keskkonda pääseva müra piirnormid ja muud kaasnevad nõuded, mis peavad olema täidetud EMÜ tüübikontrolli sertifikaadi väljaandmiseks.

Elektrigeneraatorid

Direktiiv 84/537/EMÜ kehtestab elektrigeneraatorite jaoks müra piirnormid ja muud kaasnevad

normid, mis peavad olema täidetud EMÜ tüübikontrolli sertifikaadi väljaandmiseks.

Betoonipurustid

Direktiiv 84/537/EMÜ kehtestab betoonipurustite jaoks müra piirnormid ja muud kaasnevad normid, mis peavad olema täidetud EMÜ tüübikontrolli sertifikaadi väljaandmiseks. Liikmesriigid võivad piirata mürataset töökohal.

Muruniidukid

Direktiiv 84/538/EMÜ määrab mõnede muruniiduki tüüpide jaoks kindlaks keskkonnda pääseva müra piirnormid, niiduki juhi töökohal lubatud müra piirnormi, ja müra mõõtmise meetodid.

Hüdraulilised ekskavaatorid

Direktiiv 86/662/EMÜ kehtestab müra piirnormid ja muud kaasnevad nõuded, mis peavad olema täidetud EMÜ tüübikontrolli sertifikaadi väljaandmiseks, mõnede tsiviilehituses ja ehitusplatsidel kasutatavate mullatöömasinate jaoks. Lisaks nõuab direktiiv, et seesugused masinad oleksid varustatud märgistusega, mis näitab mürataset juhi asupaigas. Liikmesriigid võivad piirata mürataset töökohal.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Seitsme asjakohase direktiivi ellurakendamiseks võiks töötada välja üldprogrammi.
2. Selleks, et rakendada EL meetodit õhus leviva müra mõõtmiseks, peavad tootvad tehased hankima vajalikud tehnilised seadmed.
3. Tuleks koostada jälgimisprogramm.
4. Tarvis on rajada pädevate asutuste süsteem. Pädevad asutused tuleb kindlustada vajaliku varustusega ning tuleb tagada nende koostamine.

H.5 Kodumasinad

Direktiiv 86/594/EMÜ on raamdirektiiv, mis käsitleb kodumasinatelt lähtuvat õhus levivat müra. Direktiiv varustab tarbijad ja kasutajad standardite ja protseduuridega, mis puudutavad korrektse teabe andmist kodumasinatelt müratasetemete kohta. Selleks on nõutav selge märgistus koos muu kohustusliku tarbijateabega, nagu näiteks seadme energiatarbimise tase. Direktiiv püüab hoida ära riikliku märgistuse järeletegemist ning ergutada tootjaid ja importijaid tootma ja turustama vähem müra tekitavaid kodumasinatelt. Kehtestatakse üldpõhimõtteid, mis puudutavad avalikkuse teavitamist nendest müratasetemetest.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid peavad järgima direktiivis kehtestatud üldisi juhtnööre, mis puudutavad testimist ja statistilisi meetodeid. See tähendab, et testimise eest vastutavad laborid peavad olema varustatud asjakohase seadmetikuga ja olema vastava koostamine.
2. Riigid peavad otsustama, kas nad avaldavad informatsiooni õhu kaudu leviva müra kohta või mitte. Juhul kui nad seda ei tee, peavad nad tagama, et kõnealuse informatsiooni avaldab tootja või importija.
3. Pädev asutus peab määrama kindlaks üldise märgistusvormingu.

I. TUUMAOHUTUS JA KIIRGUSEKAITSE

Euroopa Liit on võtnud vastu (lähtudes eeskätt Euratomi lepingu artiklist 31) rea direktiive ja määrusi, mis kehtestavad standardid töötajate ja rahvastiku tervise kaitseks ioniseeriva

kiirgusega seotud ohtude eest.

Kõnealused õigusaktid põhinevad raamdirektiivil 96/29/Euratom, mida nimetatakse "põhiliste ohutusstandardite direktiiviks". Seda keskset õigusakti täiendavad spetsiaalsemad õiguslikud vahendid. Direktiiv 97/43/Euratom kiirgusekaitse kohta meditsiinilistel toimingutel määrab kindlaks põhilised standardid, mis puudutavad peamiselt nende patsientide kiirgusekaitset, kes teevad läbi meditsiiniuuringuid või saavad ravi.

Direktiiv kohese teabevahetuse kohta radioloogilise hädaolukorra puhul seab sisse Euroopa Liidu teadustussüsteemi tuumaõnnetuste puhuks. Ta kohustab liikmesriike õigeaegselt levitama informatsiooni hädaolukorra kohta. Sellega kaasnev avaliku teabe direktiiv nõuab liikmesriikidelt, et nad normaalolukorras annaksid eelinformatsiooni sellele osale elanikkonnast, kes võib õnnetusest mõjutatud saada. Hädaolukorra puhul peab tegelikult õnnetuse mõjupiirkonda jääv elanikkond saama kohest informatsiooni.

Direktiiv välistöötajate kiirgusekaitse kohta käsitleb välistöötajate kaitset, kes ei ole otseselt tuumaettevõtte teenistujad.

Radioaktiivsete jäätmete veo direktiiv ja radioaktiivsete ainete veo määrus kehtestavad range järelevalvesüsteemi sääraste kiirgusallikate liikumiste üle. Samuti on võetud vastu saastunud toiduainete määrad, mis määravad kindlaks maksimaalsed lubatud radioaktiivse saastumise tasemed, mis võivad esineda turustatavatel toiduainetel ja söötadel tuumaõnnetuse korral.

I.1 Põhilised ohutusstandardid

Direktiiv 96/29/Euratom (mis asendab direktiivi 80/836/Euratom) on raamdirektiiv, millega kehtestatakse põhilised ohutusstandardid töötajate ja elanikkonna tervise kaitseks ioniseeriva kiirguse ohtude eest. Nähakse ette tervisekaitse- ja ohutusmeetmed tehiskiirgusallikaid kasutavate õigustatud praktikate jaoks. Üldiselt tuleb neist praktikatest teatada pädevale valitsusasutusile läbiviimise riigis, või saada eelnev luba. Nõuded puudutavad muu hulgas piirdoose kiirgusega kokkupuutuvatele töötajatele ja elanikkonnale. Lisaks peab saadav doos olema nii madal kui on mõistlikul viisil saavutatav (optimeerimise põhimõte). Töötajate kaitse põhiprintsiibid on:

- eelnev riski hindamine ja kaitse optimeerimine
- töökohtade liigitus
- töötajate liigitus
- kiirituse seire
- arstlik järelevalve

Töötoimingud, mis oluliselt suurendavad kiiritust loodusliku kiirgusega, tuleb allutada samale režiimile mis praktikad. Nähakse ette meetmed radioloogilise hädaolukorra puhuks või kestva kiiritusekspositsiooni puhuks.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Pädevad asutused peavad tagama, et ioniseeriva kiirgusega seotud praktikate ja töötoimingutega tegelevad ettevõtted rakendavad standardiseeritud tervisekaitse- ja ohutusprotseduure kiiritusekspositsiooni hindamiseks ja piiramiseks ettevõttes. Siia hulka peavad kuuluma ka koolitusprogrammid, tööinstruktsioonid, töökohtade korraldamine, kiirgusekaitseeksperdi või -üksuse kohalviibimie.

Pädevad valitsusasutused peavad töötama välja ja kohaldama asjakohased protseduurid litsenseerimiseks, seiramiseks, inspekteerimiseks, samuti tuleb koostada ja rakendada ellu sekkumiskavad

Peamiste tuumaohutusstandardite direktiiv: rakendamist puudutavad kaalutlused

Riiklik õigusraamistik

- Võrrelda direktiivi nõudeid olemasolevate riiklike õigusaktidega
- Teha kindlaks lüngad seadusandluses
- Teha asjakohased muudatused radioaktiivseid aineid käsitlevates õigusaktides, töötajate tervist ja ohutust käsitlevates õigusaktides ning avariolukordi käsitlevates õigusaktides

Pädevad asutused (PA)

- PAdel peavad olema haldussüsteemid ja teaduslik oskusteave selle kohta, kuidas tulla toime ioniseeriva kiirgusega seotud hädaohtudega ja viia ellu maksimaalsete piirdoosidega seonduvaid nõudeid
- Keskorgan peab töötama välja ja haldama näidispraktikaid selle kohta, kuidas tulla toime kiirituse piiramisega, hindamisega, arstliku järelevalvega, ettevõtete operatsioonalse kaitsega
- Kohalikud PAd võiksid võtta oma kohustuseks inspekteerida ja seirata nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate ettevõtete protseduure

Õiguslikud kontrollpunktid

- Õiguslikud meetmed, mis tagavad töötajate kiiritusekspositsiooni puudutavate andmete adekvaatse registreerimise
- Optimeerimise põhimõtte rakendamine
- Karistused maksimaalse lubatud kiiritusekspositsiooni taseme ületamise eest

Kaitseabinõude põhimõtted

- Võtta meetmed kiirituse vähendamiseks
- Luua adekvaatne metodoloogia kiiritusekspositsiooni hindamiseks
- Kindlustada kiirgusega kokkupuutuvate töötajate arstlik järelevalve
- Kohaldada riiklikke meetmeid kiirgusega kokkupuutuvate töötajate kaitseks
- Korraldada üliõpilaste ja praktikantide kaitseabinõud
- Koostada ja kontrollida riiklike ja kohalike avariolukordade plaane

Huvirühmad

- Tagada, et enne režiimi kehtestamist peetakse stakeholderitega nõu, kuidas avastada ja kõrvaldada elanikkonna kiiritusohu
- PAd peaksid korraldama arutelusid asjaomaste sektorite töötajate kollektiivide esindajatega, et oleks tagatud teave ja diskussioon töötajate kaitsmise operatsioonalse meetmete üle. Ettevõtete juhid peaksid neis osalema.
- Kindlustada avalikkuse regulaarne teavitamine elanikkonna ohutuse tagamise meetmetest, sealhulgas realselt asetleidnud kiiritusjuhtumitega seonduvast

Finantskaalutlused

- Valitsus peab tagama PAd ja haldustoetuse, samuti teaduslikud nõuanded kaitseabinõude ja elanikkonna ohutuse tagamise protseduuride kohta
- Ettevõtete juhtkonnad katavad kulutused, mis on seotud töötajate ja elanikkonna kaitsemeetmetega ning keskkonnakaitse optimaalse taseme saavutamise ning säilitamisega

I.2 Radioaktiivsete jäätmete vedu

See direktiiv kehtib liikmesriikide vaheliste vedude kohta, samuti ühendusse sisse- ja väljaveo kohta.

Tuleb nimetada pädevad valitsusasutused, kelle ülesandeks on teavitada valitsusasutuseid transiitmaades ning sihtkohamaal.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid peavad kujundama haldusstruktuuri, dokumentatsiooni ning seireprotseduurid radioaktiivsete jäätmete vedude järelevalve jaoks. See peab hõlmama ka süsteemi radioaktiivsete jäätmete liikumiste lubamiseks ning kõigi asjassepuutuvate riikide teavitamiseks.

I.3 Radioaktiivsete ainete veod

Määrus 93/1493/Euratom kehtestab haldusrežiimi, mille kaudu kontrollida allikate vedusid erikonteinerites või mitte üle riigipiiride Euroopa Liidu sees. Määruses kirjeldatud protseduurid ei kehti radioaktiivsete jäätmete ja tuumamaterjali kohta.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid peavad kujundama haldusstruktuuri, dokumentatsiooni ning seireprotseduurid radioaktiivsete ainete liikumiste järelevalve jaoks. See peab hõlmama süsteemi radioaktiivsete ainete liikumiste lubamiseks ja ettevõtete kohustust registreerida veod.

I.4 Põllumajandustoodete sissevedu pärast Tšernobõli õnnetust

Määrus 90/737/EMÜ kehtestab tingimused kolmandatest maadest pärinevatele põllumajandustoodetele Tšernobõli õnnetuse järgselt. Piiratud arvu toodete jaoks määratakse kindlaks maksimaalsed lubatud radioaktiivse saastumise tasemed.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid peavad arendama välja halduslikud, seire- ja rakendamisprotseduurid tagamaks vastavust määruses ettenähtud maksimaalsetele lubatud tasemetele.
2. Kiirgusekaitsega tegelevad pädevad valitsusasutused peaksid koordineerima oma tegevust kaubandus- ja põllumajandusministeeriumidega. Asjassepuutuvailt majandussektoritelt tuleb nõuda, et nad oleksid varustatud mõõtmisinstrumentidega.

I.5 Saastunud toiduained tuumaõnnetuse korral

Määrus 87/3954/Euratom sätestab protseduuri, millega kehtestatakse maksimaalsed lubatud radioaktiivse saastumise tasemed nende toiduainete ja söötade jaoks, mida võidakse turustada tuumaõnnetuse järgselt.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Riigid peaksid määrama pädevad valitsusasutused, et töötada välja ja viia ellu potentsiaalselt mõjutatavate toiduainete ja söötade seiramise programmi, mis tagaks tasemete vastamise normidele (vt märkused I.4 juurde).

I.6 Kiirgusekaitse meditsiinotstarbelise kiirituse puhul

Direktiiv 97/43/Euratom, mis asendab direktiivi 84/466/Euratom, on põhiliste ohutusstandardite direktiivi 96/29/Euratom tütar direktiiv. Direktiiv määratleb konkreetsed tervisekaitseeskirjad meditsiinotstarbelise, ioniseeriva kiirgusega kiiritamise jaoks. Ta ei hõlma meditsiinipersonali kiirgusekaitset. Põhisätted on: nõuded asjaomase meditsiinipersonali kvalifikatsioonile, radioloogiliste seadmete kasutamist puudutavad nõuded (vastuvõetavuse kontrollimine, range järelevalve, kvaliteedi tagamine), kirjalikud protokollid igat tüüpi radioloogilise praktika puhul, meditsiinifüüsika ekspertide roll.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Tuleb rajada inspekteerimisamet, mis jälgib, et meditsiinotstarbeline kiiritamine toimub heal kiirgusekaitse tasemel. Pädevad valitsusasutused määravad kindlaks radioloogilise seadmetiku vastuvõetavuse kriteeriumid.
2. Tuleks arendada välja koolitusprogrammid meditsiinipersonali, meditsiinifüüsika ekspertide ja inspektorite jaoks.

I.7 Avalikkuse teavitamine

Direktiivi 98/618/Euratom kohaselt peavad liikmesriigid andma kahesugust teavet radioloogiliste hädaolukordade kohta, mis võimaldab elanikkonnal õnnetuse puhul adekvaatselt käituda. Normaolukorras tuleb hädaolukorrakavaga hõlmatud elanikkonnale anda eelteavet hädaolukorrale reageerimise kohta; radioloogilise hädaolukorra esinedes tuleb mõjutatud elanikkonnale anda kohest teavet.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Radioloogiliste hädaolukordade puhuks ettenähtud kohalikud ja riiklikud sekkumiskavad peavad hõlmama avalikkuse teavitamise meetmed.
2. Pädevad valitsusasutused peavad koostama ja levitama eelteavet tervisekaitsemeetmete ja toimingute kohta, mis tuleb tarvitusele võtta radioloogilise hädaolukorra esinemisel.
3. Tuumaettevõtete juhtkonnad ja kohalikud valitsusasutused peaksid tegema koostööd teabe valitsusasutusseerimisel ja levitamisel.

I.8 Välistöötajate kiirgusekaitse

Direktiiv 90/641/Euratom käsitleb kaitseabinõusid, mis puudutavad neid välistöötajaid, kes oma tegevuse ajal kontrollialustel aladel on ohustatud ioniseeriva kiirguse poolt. Direktiivi eesmärk on tagada välistöötajatele samaväärne kaitse kui neile töötajatele, kes on otseselt tuuma- või radioloogilise ettevõtte teenistuses. Välistöötaja on töötaja, kes on väljaspoolse ettevõtte teenistuses ja sooritab töötoiminguid tuuma- või radioloogilises ettevõttes viimase juhtkonna vastutusel.

Enne mistahes tegevuse alustamist on tarvilik teabevahetus väljaspoolse ettevõtte ja tuuma- või kiirgusettevõtte juhtkonna vahel. Nad peavad jaotama omavahel tervisekaitset ja ohutust puudutavad kohustused (nt välistöötajate teavitamine ja instrueerimine).

Välistöötaja peab kandma kaasas kiirguse magnetkaarti või raamatut, mis sisaldab tema isikuandmeid ja kiirituskeskkonda jälgimise andmeid (asjaomased andmed on määratletud direktiivi lisas I). Kiiritusandmeid tuleb uuendada otsekohe pärast mistahes tegevust. Töötajad, kes tulevad tööle piiri tagant, peavad kandma kaasas isikudokumenti.

Rakendamist puudutavad kaalutlused

1. Pädevad valitsusasutused peavad tagama, et selgelt oleks määratletud ja ellu viidud kohustuste jaotamine väljaspoolse ettevõtte ja tuuma- või radioloogilise ettevõtte juhtkonna vahel.
2. Pädevad valitsusasutused peavad andma välja individuaalsed magnetkaardid või raamatud kiirituse jälgimiseks.

LISA I

EL KESKKONNAÕIGUSAKTIDE TÕLGENDAMINE

Sissejuhatus

Kõik õigusaktid sisaldavad standardstruktuure ja -väljendeid, mida tuleb arvestada, kui õigusaktidest soovitakse aru saada ja neid õigesti tõlgendada. Mõned neist on formaalsed (näit võimaldavad identifitseerida kõnealune õigusakt) ja mõned on olulise tähtsusega, mis mõjutavad õigusakti tõlgendamist. Kuid EL kõigi õigusaktide struktuur sisaldab samu elemente:

- pealkiri
- volitused
- põhjendused
- regulatiivosa
- jõustumise kuupäev

1.1 Pealkiri

Õigusakti pealkirjal on mitu osa. Selles nimetatakse institutsioon, mis on meetme vastu võtnud (nõukogu ja parlament kaasotsustamismenetlusena või nõukogu või komisjon), ja meetme tüüp (määrus, direktiiv või otsus). Selles on meetme viitenumber, mis koosneb kolmest osast – aasta, järjekorranumber ja leping, mille alusel meede vastu võeti (keskkonnaõigusaktide puhul on see tavaliselt EÜ asutamisleping). Pealkirjas nimetatakse ka meetme vastuvõtmise kuupäev ja meetme sisu lühikirjeldus. (Tegelikult identifitseeritakse meetmed tavaliselt nende viitenumbri alusel ja viidates Euroopa Liidu Ametliku Teataja leheküljele, kus see on avaldatud.)

1.2 Volitused

Seejärel nimetatakse meetme vastuvõtmise õiguslik alus ja kasutatud menetlus. See on nii vastavalt EL õiguse põhimõttele, et institutsioonid saavad tegutseda ainult nende asutamislepinguga antud volituste piires, järgides korrektseid menetlusnõudeid. Enamik keskkonnaõigusakte on vastu võetud, kasutades artikli 130s alusel antud spetsiifilisi volitusi, kuid vanemad õigusaktid ja väljatöötamisel olevad õigusaktid, mis puudutavad eelkõige liikmesriikidevahelisi kaubandustingimusi ja ainult vähesel määral keskkonnaküsimusi, põhinevad selle asemel artiklil 100 või 100a.

1.3 Põhjendused

Pärast volitustele viitamist (inglise keeles algavad need sõnadega *Having regard to...*) tulevad põhjendused, mis koosnevad mitmest lõigust (inglise keeles algavad need lõigud sõnaga *Whereas...*). Põhjendustes selgitatakse õigusakti tausta ning selle eesmäärke. Seetõttu on need vajalikud õigusakti mõistmiseks.

Põhjenduste arv sõltub kõnealuse õigusakti keerukusest ja pikkusest. Kuid pange tähele, et õigusakti koostamisstiili kohaselt püütakse kõnealune algusosa (s.o volitustele viitamine ja põhjendused) mahutada ühte pikka lausesse. See võib lisada raskusi teksti mõistmisel, kuigi sissejuhatus iga lõik käsitleb eraldi teemat.

1.4 Regulatiivosa

Regulatiivosa on jaotatud artikliteks. Tavaliselt määratletakse üldsätetes õigusaktis kasutatavad terminid ning käsitletakse üldiseid kohustusi ja määratlusi.

On tähtis, et direktiivi rakendatavates siseriiklikes õigusaktides kasutatakse direktiiviga samu *määratlusi*. Need säilitavad oma spetsiifilise Euroopa Liidu tähenduse, kui need on inkorporeeritud siseriiklikku õigusakti ning samade terminite kasutamisel ei ole lubatud siseriiklikud tähendusvarjundid, mis mõjutavad EL termini tarvitamist.

Järgnevates artiklites tegeldakse erisätetega ja neid võib jagada osadesse, et teksti tähendus oleks paremini arusaadav. Eelkõige tehnilisi küsimusi (näit teaduslikud loendid, taime- ja loomakategooriad, väärtuste loendid) võib käsitleda eraldi lisades, et teha teksti jälgimine kergemaks.

Tavaliselt jäetakse õigusakti vormist olenemata (s.o määrus, direktiiv või otsus) liikmesriigi otsustada vajalike haldusaktide ning täitmise tagamise ja karistusi käsitlevatete sätete kehtestamine vastavalt siseriiklikule õigusele. Teiste sõnadega võidakse EL õigusakti vastavas sättes lihtsalt öelda, et liikmesriigid peavad võtma vajalikke meetmeid, tagamaks EL õigusaktide nõuetele täitmine, kusjuures ei täpsustata, millised need meetmed olema peavad.

1.5 Jõustumine

Direktiivi korral lõpeb õigusakt tavaliselt artikliga, milles nõutakse, et liikmesriigid peavad kehtestama seadused, määrused ja haldusaktid, mis on vajalikud direktiivi täitmiseks, kindlaksmääratud ajaks, mida tuntakse ülevõtmistähtajana. Kõnealuses artiklis esitatakse tavaliselt nõue, et liikmesriigid peavad komisjonile teatama, milliseid samme nad on astunud direktiivi rakendamiseks. Muid erimeetmete tähtaegu, nagu olemasolevatest tööstusettevõtetest saastamise vähendamiseks või keskkonna kvaliteedistandardite täitmiseks, võib kehtestada kõnealuseid meetmeid käsitletavates artiklites. Neid tuntakse rakendamistähtaegadena.

1.6 Mitmekeelsed õigusaktid

Üks Euroopa Liidu õigusaktidega seotud raskus seisneb tõsiasjas, et need peavad toimima 11 ametlikus keeles (kuna kõikidel liikmesriikidel on õigus saada dokumendid, ning eriti õigusaktid, oma keeles).

Euroopa Kohus on korduvalt võtnud seisukoha, et üksiksätteid tuleb tõlgendada nii, et saavutada õigusakti kui terviku eesmärk, heites kõrvale sõnasõnalised tõlgendused, kui need on vastuolus selle eesmärgiga. Seega tuleb EL õigusakti lugeda kontekstis, millesse ta kuulub, ja mitte kui eraldiseisvat teksti.

ANNEX 2

The Environmental acquis

in force 6 March 1998

This survey of EU environmental legislation in force by 6 March 1998 updates the list in Annex 2 to the 'Guide to Approximation of European Union Environmental Legislation' from July 1997.

Two new sectors: « **J: Climate change** » and « **K: Civil protection** » have been added to the sectors « A-I » found in the Guide.

For easy reference the survey also includes policy documents and international environmental conventions of relevance for the Associated Countries, which were not included in the Guide. These documents are listed in two new chapters : « **P : Policy** » and « **X : International co-operation** »

Pieces of environmental legislation for which other Commission services than DG XI have the principal responsibility are put in square brackets.

A number of Council and Commission *decisions*, which were not included in Annex 2 to the Guide, have been included in this survey. In chapter "**I. Nuclear Safety and Radiation Protection**" a reference to provisions on health and safety in the EURATOM Treaty has also been included.

A. HORIZONTAL

1. Non-White Paper legislation

Directives

- **Environmental impact assessment, 85/337/EEC,**
amended by 97/11/EC
- **Environmental information, 90/313/EEC**
- **Reporting, 91/692/EEC**
  - Decision 94/741/EEC - Questionnaire on waste*
  - Decision 96/511/EC - Questionnaire on air pollution*
  - Decision 97/101/EC - Exchange of information on air quality*
  - Decision 97/622/EC - Questionnaire on waste*

Regulations

- **European Environment Agency, EEC/1210/90**
- **LIFE, EEC/1973/92**
amended by EC/1404/96

2. White Paper legislation

none

B. AIR QUALITY

1. Non-White Paper legislation

Directives

- **Air Quality Framework, 96/62/EC,**
including 3 older directives (to be replaced by new requirements under the framework directive):

*SO₂ and particulates, 80/779/EEC,
amended by 89/427/EEC and 91/692/EEC*

*Lead, 82/884/EEC
amended by 91/692/EEC*

*Nitrogen oxide, 85/203/EEC,
amended by and 91/692/EEC*

- **Tropospheric Ozone Pollution, 92/72/EEC**

Regulations

none

2. White Paper legislation

Directives

- **[Emissions from motor vehicles, 70/220/EEC,**
*amended by 74/270/EEC, 77/102/EEC, 78/665/EEC, 83/351/EEC, 88/76/EEC,
88/436/EEC, 89/458/EEC, 89/491/EEC, 91/441/EEC, 93/59/EEC, 94/12/EEC,
96/44/EEC and 96/69/EEC] "Auto-Oil" proposal COM(96) 0163 (COD)*
- **[Emissions from diesel engines - soot, 72/306/EEC**
amended by 89/491/EEC and 97/20/EC]
- **[Emissions from diesel engines 88/77/EEC**
amended by 91/542/EEC and 96/1/EEC]
- **[Emissions from motor vehicles - roadworthiness test for emissions, 92/55/EEC]**
- **VOC emissions from storage and transport of petrol, 94/63/EC**
- ***Lead content of petrol, 85/210/EEC***
amended by 87/416/EEC

- ***Sulphur content of liquid fuels, 93/12/EEC***
replacing 75/716/EEC
- **Emissions from non-road mobile machinery, 97/68/EC**

Proposal on the quality of petrol and diesel fuel, COM(96) 0164 (COD) - "Auto-Oil".

* The proposed directive on the quality of petrol and diesel fuel, COM(96) 0164 (COD) will replace 85/210/EEC and the limit values for sulphur content in diesel fuel for road vehicles found in 93/12/EEC.

Regulations

none

C. WASTE MANAGEMENT

1. Non-White Paper legislation

Directives

- **Waste from the titanium dioxide industry, 78/176/EEC**
amended by 83/23/EEC and 91/692/EEC,
related directives:
Procedures for the surveillance of titanium dioxide industry,
82/883/EEC
Harmonisation of reduction programmes, 92/112/EEC
- **Municipal waste incineration for new installations, 89/369/EEC ,**
Municipal waste incineration, existing installations 89/429/EEC
- **Hazardous waste incineration, 94/67/EEC**
Decision 96/302/EC,
Decision 97/283/EC

Proposal for a directive on Landfill of waste, (COM(97)105)-final

Regulations

none

2. White Paper legislation

Directives

- **Disposal of waste oils, 75/439/EEC**
amended by 87/101/EEC and 91/692/EEC

- **Waste Framework directive 75/442/EEC**
amended by 91/156/EEC and 91/692/EEC
Decision 76/431/EEC
Decision 94/3/EC
Decision 96/350/EC
- **Disposal of PCBs and PCTs 96/59/EC**
- **Hazardous waste, 91/689/EEC**
amended by 94/31/EC
Decision 94/904/EC
- **Sewage sludge and soil, 86/278/EEC**
amended by 91/692/EEC
- **Batteries, 91/157/EEC**
amended by 93/86/EEC
- **Packaging waste, 94/62/EC**
Decision 97/129/EC
Decision 97/138/EC

Regulations

- **Supervision of shipment of waste, EEC/259/93**
amended by 120/97/EC
Decision 94/575/EC
Decision 94/721/EC
Decision 94/774/EC
Decision 96/660/EC

D. Water quality

1. Non-White Paper legislation

Directives

Proposed Water Quality Framework Directive, (COM(97)49 –final

- **Urban waste water, 91/271/EEC**
Related decision 93/481/EEC
- **Nitrates, 91/676/EEC**
- **Dangerous substances to the aquatic environment, 76/464/EEC**
including 7 “daughter”-directives, all amended by 91/692/EEC:
Mercury discharges from chlor-alkali industries, 82/176/EEC

Cadmium discharges, 83/513/EEC
Other mercury discharges, 84/156/EEC
HCH discharges, 84/491/EEC
List one substances, 86/280/EEC,
amended by 88/347/EEC and 90/415/EEC

- **Bathing water, 76/160/EEC**
- **Drinking water, 80/778/EEC**
amended by 91/692/EEC
- ***Surface water for the abstraction of drinking water, 75/440/EEC**
amended by 79/869/EEC and 91/692/EEC
Decision 77/795/EEC on common procedures for exchange of information
Amended by decisions 84/422/EEC, 86/574/EEC and 90/2/EEC
- **Measurement and sampling of drinking water, 79/869/EEC**
amended by 81/855/EEC
- ***Ground water 80/68/EEC**
amended by 91/692/EEC
- ***Fish water, 78/659/EEC**
amended by 91/692/EEC
- ***Shellfish water, 79/923/EEC**
amended by 91/692/EEC

* will be incorporated in the proposed Water Quality Framework Directive (COM(97)49)

Regulations

none

2. White Paper legislation

none

E. Nature protection

1. Non-White Paper legislation

Directives

- **Habitats, 92/43/EEC**
related decision 97/266/EC
- **Wild birds, 79/409/EEC**

amended by 81/854/EEC, 85/411/EEC, 91/244/EEC and 94/24/EC

- **Skins of seal pups, 83/129/EEC**
amended by 85/444/EEC and 89/370/EEC

Regulations

- **Endangered species, 338/97/EC**
amended by regulations 938/97/EC and 2307/97/EC
implemented by regulations 939/97/EC and 2551/97/EC
amended by regulation 767/98/EC
- **Import of whales, 348/81/EEC**
- **[Protection of the Antarctic 90/3943/EEC]**
- **Leghold traps, EEC/3254/91**
implemented by 35/97/EC
- **[Protection of forests against atmospheric pollution, EEC/3528/86**
amended by EEC/1696/87, EEC/2157/92, EEC/926/93, EEC/836/94, EC/1091/94, EC/690/95, EC/1398/95 and 307/97/EC]
- **[Protection of forests against fire, EEC/2158/92**
amended by EEC/1170/93, EC/804/94 and 308/97/EC]

2. White Paper legislation

none

F. Industrial pollution control and risk management

1. Non-White Paper legislation

Directives

- ***Air pollution from industrial plants, 84/360/EEC**
amended by 91/692/EEC
- **Large combustion plants, 88/609/EEC**
amended by 94/66/EC
- **Integrated Pollution Prevention and Control, IPPC, 96/61/EC**
- **Seveso - Control of major accident hazards, 96/82/EC**
replacing 82/501/EEC, amended by 87/216/EEC, 88/610/EEC and 91/692/EEC

Proposed Directive on industrial emissions of VOC-solvents , COM(96) 538-final.

* will be replaced by the IPPC Directive. 96/61/EC

Regulations

- **Regulation on Eco-Label, EEC/880/92**
Decisions on eco-label criteria for:
Dishwashers, 93/431/EEC
Soil improvers, 94/923/EEC
Toilet paper, 94/924/EEC
Paper kitchen rolls, 94/925/EEC
Laundry detergents, 95/365/EEC
Single-ended lightbulbs, 95/533/EEC
Indoor paints and varnishes, 96/13/EEC
Bed-linen and T-shirts, 96/304/EEC
Double-ended lightbulbs, 96/337/EEC
Washing machines, 96/461/EEC
Copying paper, 96/467/EEC
Refrigerators, 96/703/EEC
Tissue paper, 98/94/EC
other related decisions:
93/326/EEC,
93/517/EEC
94/10/EC
- **Regulation on EMAS, EEC/1836/93**
related decisions
97/265/EC,
97/267/EC

2 White Paper legislation

none

G. Chemicals and Genetically Modified Organisms

1. Non-White Paper legislation

Directives

- **Animal experiments, 86/609/EEC**
Decision 90/67/EEC
- **[Good laboratory practice, 87/18/EEC**
related directive 88/320/EEC on inspection
and decision 89/569/EEC]
- **GMOs, contained use, 90/219/EEC**
amended by 94/51/EC
related decision
91/448/EEC

- **Asbestos, 87/217/EEC**
Amended by directive 91/692/EEC

Regulations
none

2. White Paper legislation

Directives

- **Classification, packaging and labelling of dangerous substances, 67/548/EEC**
amended by 69/81/EEC, 70/189/ECC, 71/144/EEC, 73/146/EEC, 75/409/EEC, 76/907/EEC, 79/370/EEC, 79/831/EEC, 80/1189/EEC, 81/957/EEC, 82/232/EEC, 83/467/EEC, 84/449/EEC, 86/431/EEC, 87/432/EEC, 88/302/EEC, 88/490/EEC, 90/517/EEC, 91/325/EEC, 91/326/EEC, 91/410/EEC, 91/632/EEC, 92/32/EEC, 92/37/EEC, 92/69/EEC, 93/21/EEC, 93/67/EEC, 93/72/EEC, 93/90/EEC, 93/101/EEC, 93/105/EEC, 94/69/EC, 96/54/EC, 96/56/EC
related decision 85/71/EEC
- **[Classification, labelling and packaging of dangerous preparations, 88/379/EEC**
amended by 89/178/EEC, 90/492/EEC, 91/155/EEC, 93/18/EEC, 93/112/EEC, 91/442/EEC, 95/65/EEC]
- **[Restrictions on the marketing and use of certain dangerous substances and preparations, 76/769/EEC**
amended by 79/663/EEC, 82/806/EEC, 82/828/EEC, 83/264/EEC, 83/478/EEC, 85/467/EEC, 85/610/EEC, 89/677/EEC, 89/678/EEC, 91/173/EEC, 91/338/EEC, 91/339/EEC, 91/659/EEC, 94/27/EC, 94/48/EC, 94/60/EC, 96/55/EC and 97/10/EC, 97/16/EC]
- **GMOs, deliberate release, 90/220/EEC**
amended by 94/15/EC, 97/35/EC
related decisions:
91/274/EEC
91/596/EEC
92/146/EEC
93/572/EEC
93/584/EEC
94/385/EC,
94/505/E
94/730/EC
96/158/EC
96/281/EC
96/424/EC
97/98/EC
97/392/EC
97/393/EC

97/549/EC

- **[Detergents, 73/404/EEC**
amended by 82/242/EEC and 86/94/EEC
related directive on testing the biodegradability, 73/405/EEC]
- **[Transport of dangerous goods by road 94/55/EC]**
- **Placing on the market of biocidal products 98/8/CE**

Regulations

- **Existing substances, EEC/793/93**

related regulations:

Principles for the Evaluation of Risks, EC/1488/94
First list of priority substances, EC/1179/94

Second list of priority substances, EC/2268/95,
Delivery of information on existing substances, EC/142/97
Third list of priority substances, EC/143/97

- **Import and export of dangerous chemicals, EEC/2455/92**
- **Ozone depleting substances, EC/3093/94**
H. Noise from vehicles and machinery

1. Non-White Paper legislation

none

2. White Paper legislation

Directives

- **[Motor Vehicles 70/157/EEC**
amended by 73/350/EEC, 77/212/EEC, 81/33/EEC, 84/372/EEC, 84/424/EEC,
87/354/EEC. 89/491/ EEC, 92/97/EEC and 96/20/EC]
- **[Motor cycles 78/1015/EEC**
amended by 87/56/EEC and 89/235/EEC]
- **Construction plant equipment (framework), 79/113/EEC**
amended by 81/1051/EEC and 85/405/EEC

- **Subsonic aircraft, 80/51/EEC**
amended by 83/206/EEC Subsonic jet aeroplanes, 89/629/EEC
- **Limitation of the operations of aeroplanes, 92/14/EEC**
- **EEC type approval for construction plant and equipment, 84/532/EEC**
- **Compressors, 84/533/EEC**
amended by 85/406/EEC
- **Tower cranes, 84/534/EEC**
amended by 87/405/EEC
- **Welding generators, 84/535/EEC**
amended by 85/407/EEC
- **Power generators, 84/536/EEC**
amended by 85/408/EEC
- **Concrete breakers, 84/537/EEC**
amended by 85/409/EEC
- **Lawn mowers, 84/538/EEC**
amended by 87/252/EEC, 88/180/EEC and 88/181/EEC
- **Hydraulic excavators, 86/662/EEC**
amended by 89/514/EEC and 95/27/EC
- **Household appliances, 86/594/EEC**

Regulations

none

I. Nuclear safety and Radiation Protection

0. Treaty establishing the European Atomic Energy Community (E.A.E.C-Euratom).

- Title two, provision for the encouragement of progress in the field of nuclear energy, chapter III: Health and safety, articles 33, 35 and 37.

1. Non-White Paper legislation

Directives

- Radiation protection related to medical exposures, 97/43/EURATOM
- Information of the public, 89/618/EURATOM
- Radiation protection of outside workers, 90/641/EURATOM

Regulations

none

2. White Paper legislation

Directives

- Shipments of radioactive waste, 92/3/EURATOM
supplemented by decision 93/552/EURATOM
- Basic Safety Standards, 96/29/EURATOM
related decision on early exchange of information in case of a radiological emergency, 87/600/EURATOM

Regulations

- Maximum permitted levels of radioactive contamination of foodstuffs following a radiological emergency, 87/3954/EURATOM
amended by 2218/89/EURATOM
related regulations:
770/90/EURATOM,
2219/89/EURATOM,
944/89/EURATOM.
- Imports of agricultural products following the Chernobyl Accident, 90/737/EEC
amended by 95/686/EC and 97/727/EC

- **Shipments of radioactive substances, 93/1493/EURATOM**

J. Climate change

- **Monitoring mechanism for Community CO₂ and other greenhouse gas emissions**, Council decision 93/389/EEC.

K. Civil protection

- **Community action programme in the field of civil protection**, Council decision 98/22/EC
- **Strengthening Community co-operation on civil protection**, resolution of the Council and the representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council, of 31 October 1994, OJ C 313 10. 1. 94
- [**Single European emergency call number**, Council decision 91/396/EEC]
- **Community information system for the control and reduction of pollution caused by hydrocarbons discharged at sea**, Council decision 86/85/EEC *amended by Council decision 88/346/EEC*
- **Advisory Committee on the control and reduction of pollution caused by hydrocarbons discharged at sea**, Commission decision 80/686/EEC, *amended by decision 85/208/EEC and decision 87/144/EEC.*
- **Strengthening Community co-operation on civil protection**, resolution of the Council and the representatives of the governments of the Member States, meeting within the Council of 31 October 1994, 94/C, OJ 313/01.
- **Community co-operation on civil protection**, resolution of the Council and the representatives of the governments of the Member States, meeting within the Council of 23 November 1993, 90/C, OJ 315/01.
- **Improving mutual aid between Member States in the events of a natural or man-made disaster**, resolution of the Council and the representatives of the governments of the Member States, meeting within the Council of 23 November 1993, 90/C, OJ 315/02.
- **New developments in Community co-operation on civil protection**, Resolution of the Council and the representatives of the governments of the Member States, meeting within the Council of 13 February 1989, 89/C, OJ 44/03.
- **Introduction of Community co-operation on civil protection**, resolution of the Council and the representatives of the governments of the Member States, meeting within the Council of 25 June 1987, 87/C, OJ 176/01.

P. Policy

- **5th Environmental Action Programme**, Resolution by Council and representatives of Member States of 1 February 1993, OJ C 138 17.05.93, p/1
- **Community action programme to promote environmental NGOs**, Council decision 97/872/EC
- **Community strategy on waste management**, Council resolution of 24 February 1997, OJ C 076 11.03.97, p.1

- **Reuse of waste paper and use of recycled paper**, Council recommendation of 3 December 1981, 81/972/EEC
- **Environmental agreements**, Council resolution of 7 Oct. 1997, OJ C 321 22.10.97, p.6
- **Environmental agreements**, Commission recommendation, 96/733/EC
- **Groundwater protection**, Council resolution of 20 February 1995, OJ C049 28.02.95.,p.1
- **Cost allocation and action by public authorities on environmental matters**, Council recommendation 75/436/EURATOM. ECSC,EEC of 3 March 1975
- **Renewal of Community action plan on radioactive waste**, Council resolution of 15 June 1992, OJ C 158 25.06.92, p.3
- **Radioactive waste management**, Council resolution of 19 December 1994 OJ C 379 31.12.94, p.1
- **Protection against indoor exposure to radon**, Commission recommendation, 90/143/EURATOM
- **EC action programme on the control and reduction of pollution caused by hydrocarbons discharged at sea**, Council resolution of 26 June 1978, OJ C 162.08.78, p.1
- **Improving mutual aid between Member States in the event of natural or technological disasters**, resolution of Council and representatives of Member States of 8 July 1991, OJ C 198 27.07.91,p.1
- **Community action programme to combat pollution by cadmium**, Council resolution of 25 January 1988, OJ C 030 04.02.88. p.1
- **Future Community policy concerning the European coastal zone**, Council resolution of 25 February 1992, OJC 059. 06. 03. 92
- **Community strategy for integrated coastal-zone management**, Council resolution of 6 May 1994, OJ C 135 18.05.94, p. 2
- **On the application of Art. 37 of the Euratom Treaty**, Commission recommendation, 91/4/EURATOM
- **Technological problems of nuclear safety**, Council resolution of 22 July 1975, OJ. NO. C185, 14/08/1975, p.0001-0002
- **Technological problems of nuclear safety**, Council resolution of 18 June 1992, OJ. NO. C172, 08/07/1992, p.0002-0003

X. International co-operation

- **Convention on the protection of the Mediterranean Sea against pollution (Barcelona convention) – Protocol for the prevention of pollution of the Mediterranean Sea by dumping from ships and aircraft's**, OJ L 240 19.09. 77, p.3
- **Protocol concerning co-operation in combating pollution of the Mediterranean Sea by oil and other harmful substances in cases of emergency**, OJ L 162 19.06.81, p.6

- **Convention on long-range transboundary air pollution – Resolution on long-range transboundary air pollution.** OJ L 171 27.06.81. p. 13
- **Convention on the conservation of European wildlife and natural habitats,** OJ L 038 10.02.82, p.3,
related decision 98/145/EC
- **Convention on the conservation of migratory species of wild animals,** OJ L 210 19.07.82, p.11
- **Convention on international trade in endangered species of wild fauna and flora,** OJ L 384 31.12.82 p. 7
- **Protocol for the protection of the Mediterranean Sea against pollution from land-based sources,** OJ L 067 12.03.83, p. 3
- **Protocol concerning Mediterranean specially protected areas,** OJL 068 10.03.84 p.36, adopted by Council decision 84/132/EEC
- **Council decision of 12 June 1986 on the conclusion of a Protocol to the 1979 Convention on long-range transboundary air pollution on long-term financing of the co-operative programme for monitoring and evaluation of the long-range transmissions of air pollutants in Europe (EMEP), 86/277/EEC,** OJ L 181 04.07.86, p. 1
- **Protocol to the 1979 Convention on long-range transboundary air pollution on long-term financing of the co-operative programme for monitoring and evaluation of the long-range transmission of air pollutants in Europe (EMEP),** OJ L 181 04.07.86, p.2
- **Council decision of 14 October 1988 concerning the conclusion of the Vienna Convention for the protection of the ozone layer and the Montreal Protocol on substances that deplete the ozone layer, 88/540/EEC,** OJ L 297 31.10.88, p. 8
- **Vienna convention for the protection of the ozone layer,** OJ L 297 31.10.88, p.10
- **Montreal Protocol on substances that deplete the ozone layer – Declaration by the European Economic Community,** OJ L 297 31.10.88, p. 21
- **Convention on the International Commission for the Protection of the Elbe,** OJ L 321 23.11.91, p. 25
- **Amendment to the Montreal protocol on substances that deplete the ozone layer,** OJ L 377 31.12.91, p. 30
- **Basel Convention on the control of transboundary movements of hazardous wastes and their disposal,** OJ L 039 16.02.93, p. 3
related decision 97/640/EC
- **Protocol to the Convention of 8 October 1990 between the Governments of the Federal Republic of Germany and the Czech an Slovak Federal Republic and the European Economic Community on the International Commission for the Protection of the Elbe,** OJ L 045 23.02.93, p.26

- **Protocol to the 1979 Convention on long-range transboundary air pollution concerning the control of emissions of nitrogen oxides or their transboundary fluxes**, OJ L 149 21.06.93, p. 16
- **Convention on biological diversity – Declarations**, OJ L 309 13.12.93, p. 3
- **Amendment to the Montreal Protocol on substances that deplete the ozone layer**, OJ L 033 07.02.94, p. 13
- **United Nations Framework Convention on Climate Change – Declarations**, OJ L 073 16.03.94, p.2
- **Convention on the Protection of the Marine Environment of the Baltic Sea Area, 1974, (Helsinki Convention)**, OJ L 073 16.03.94, p. 2
- **Convention on the Protection of the Marine Environment of the Baltic Sea Area, 1992, (Helsinki Convention revised in 1992)**, OJ L 073 16.03.94, p. 20
- **European Convention for the Protection of Vertebrate Animals used for Experimental and other Scientific Purposes**, 18.03.1986, Strasbourg, Council of Europe
- **Convention on Transboundary Effects of Industrial Accidents**, 17.03.1992, Helsinki UN-ECE
- **Protocol to the Convention on Long-range Transboundary Air Pollution of 1979 on the further Reductions of Sulphur Emissions, SO2** 13.06.1994, Oslo
- **UN Convention on the Law of the Sea**, 10.12.1982, Montego Bay, Jamaica

LISA 3

VASTAVUSTABEL

Käesolevas lisas on siseriikliku ja EL õigusakti vastavustabeli näidis, mida võib kasutada üksiku direktiivi lähendamisprotsessi jälgimiseks. See näidis on palju keerukam nendest tabelitest, mida kasutatakse paljudes liikmesriikides, sest see sisaldab nii direktiivi teksti katkeid kui viiteid ning selles on iga osa vastavustaseme sümboolne esitamine.

Rohkem kasutatakse lihtsat kahetulbalist tabelit, kus vasakus tulbas on direktiivi kindel artikkel ja mõnikord lõigu numbrid ning paremas tulbas on vastav juriidiline viide olemasolevatele seaduseelnõudele koos mis tahes märkustega vastuolus olevate siseriiklike õigusaktide kohta.

Iga nõude vastavusastmele võib anda (väga üldise) hinnangu vastavalt järgmisele skaalale:

- otsene vastuolu (näit keelatu aine, mis on lubatud EL turul)
- 0 õigusaktid puuduvad
- /+ riiklikud nõuded vastavad EL nõuetele või vastavad osaliselt (näit joogiveestandardid, mis on sarnased kuid mitte identsed)
- + täielikult üle võetud

Nõukogu direktiiv 96/62/EÜ 27 september 1996 ümbritseva õhu kvaliteedi hindamise ja juhtimise kohta

Artikkel	EL direktiiv		Riiklikud õigusaktid		Vastavus*
	Kohustus	Tähtaeg	Olemasolevad	Eelnõud	
	Lähendada riiklikud seadused, määrused ja menetlused	21.5.98			
Art. 1	Eesmärgid				
Art. 2.1-10	Määratlused				
Art. 3	Määrata pädevad organid	21.5.98			
Art. 4.1	Komisjon kehtestab lisa I saasteainete piirväärtused ja ohuläve ajakava	saasteained 1 kuni 5 mitte hiljem kui 31.12.96 vastavalt osoonidirektiivi 92/72/EMÜ art.8 saasteained 9 kuni 13 mitte hiljem kui 31.12.97	ei ole kohaldatav		
Art. 4.2	Komisjon vaatab uuesti läbi elemendid, millel põhinevad piirväärtused ja ohulävi		ei ole kohaldatav		
Art. 4.3	Koostada mõõtmiskriteeriumide ja -tehnikate ning ümbritseva õhu kvaliteedi hindamise muude tehnikate nimekiri				
Art. 4.4	Nõukogu võib kehtestada piirväärtuse ajutise kõikumismäära		ei ole kohaldatav		
Art. 4.5	Nõukogu võtab vastu õigusaktid, mis on sätestatud art. 4.1 ning art.4.3 and 4 sätetes		ei ole kohaldatav		
Art. 4.6	Teatada komisjonile, kui on võetud rangemad meetmed kui art 4.5				
Art. 4.7	Teatada komisjonile, kui kehtestatakse lisa I nimetatamata ja ühenduse õigusaktidesse kaasamata saasteainetele piirväärtused ja ohuläved				
Art. 5	Anda ümbritseva õhu kvaliteedile esialgne hinnang	hiljemalt esimese tütdirektiivi jõustumisel			

		(Art. 4.5)			
Art. 6.1	Anda hinnang ümbritseva õhu kvaliteedile piirväärtuste ja ohulävede alusel	hiljemalt esimese tütdirektiivi jõustumisel (Art. 4.5)			
Art. 6.2	Tsoonide nimekiri, kus mõõtmine on kohustuslik seoses art. 4.3				
Art. 6.3	Luba kasutada erijuhtumil kombineeritud mõõtmis- ja modelleerimistehnikaid				
Art. 6.4	Luba kasutada erijuhtumil taseme hindamiseks ainult modelleerimist või objektiivseid oletustel põhinevaid tehnikaid				
Art. 6.5	Saasteainete mõõtmise kohustused				
Art. 7.1	Võtta üldmeetmed tagamaks vastavus piirväärtustega	hiljemalt esimese tütdirektiivi jõustumisel (Art. 4.5)			
Art. 7.2	Järgeneb võetud meetmete kriteeriumide nimekiri				
Art. 7.3	Koostada lühiajalised tegevusplaanid	hiljemalt esimese tütdirektiivi jõustumisel (Art. 4.5)			
Art. 8.1	Koostada tsoonide nimekiri, kus tasemed on lubatud kõikumisega piirväärtusest kõrgemad	hiljemalt esimese tütdirektiivi jõustumisel (Art. 4.5)			
Art. 8.2	Koostada tsoonide nimekiri, kus tasemed on piirväärtuse ja lubatud kõikumisega piirväärtuse vahel	hiljemalt esimese tütdirektiivi jõustumisel (Art. 4.5)			
Art. 8.3	Vastavalt art. 8.1 koostada loetletud tsoonide jaoks plaan või programm, et saavutada normi täitmine vastavalt lisale IV	esimese tütdirektiivi jõustumisel (Art. 4.5)			
Art. 8.4	Koostada integreeritud plaan tsoonide jaoks, kus rohkem kui 1 saasteaine ületab lubatud kõikumisega piirväärtuse	esimese tütdirektiivi jõustumisel (Art. 4.5)			
Art. 8.6	Liikmesriigid konsulteerivad, kui lubatud kõikumisega piirväärtus või teisest liikmesriigist pärineva olulise saastamise tõttu on ületatud ohulävi				
Art. 9	Koostada tsoonide nimekiri, kus tasemed on piirväärtusest madalamad	esimese tütdirektiivi jõustumisel (Art. 4.5)			

Art. 10	Meetmete võtmine ohulävede ületamise puhuks	esimese tütar Direktiivi jõustumisel (Art. 4.5)			
Art. 11.1-3	Anda teavet ja esitada aruandeid komisjonile	esimese tütar Direktiivi jõustumisel (Art. 4.5)			
Art. 12.1 ja 2	Moodustada komisjoni abistamiseks komitee ja koostada menetlus		ei ole kohaldatav		
Art. 13	Viidata direktiivile käesolevat direktiivi ülevõtvas riiklikus õigusaktis Teatada komisjonile riiklikest õigusaktidest	<i>*õigusakti vastuvõtmisel</i> <i>*võimalikult kiiresti</i>	* Märkus: kursiivis tähtjad ei ole direktiivis sõnaselgelt kehtestatud.		
lisa I	Atmosfääri saasteainete nimekiri, mida tuleb arvestada ümbritseva õhu kvaliteedi hindamisel ja haldamisel				
lisa II	Tegurid, mida tuleb arvestada piirväärtuste ja ohulävede kehtestamisel				
lisa III	Juhend võimalike õhu saasteainete valimiseks				
lisa IV	Informatsioon, mis peab olema ümbritseva õhu kvaliteedi parandamise kohalikes, piirkondlikes ja riiklikes programmides				

LISA 4

MÄÄRATLUSED

Ülevõtmine

Termin tähendab liikmesriigi mis tahes pädeva organi võetud siduvat õigus- või haldusakti EL keskkonnadirektiivides sätestatud kohustuste, õiguste ja ülesannete inkorporeerimiseks siseriiklikku õiguskorda. Seega tähendab ülevõtmine mitte ainult direktiivi teksti taasesitust siseriiklikus seaduses, vaid ka mis tahes lisasätteid, nagu vastuoluliste siseriiklike sätete muutmist ja tühistamist, mis on vajalikud siseriiklikus õiguses kui tervikus direktiivi sätete õige edasiandmise tagamiseks.

Praktiline kohaldamine

Praktiline kohaldamine on määratletud pädevate organite poolt EL õiguse inkorporeerimisena üksikutesse otsustesse, näiteks loa väljastamine või plaani või programmi rakenduse väljatöötamine. Määruste ja vahetult kohaldatavate direktiivisätete korral kohaldavad riigiorganid EL õigusakte otse. Kuid kui direktiiv on õigesti üle võetud, kohaldatakse seda siseriiklike ülevõtmismeetmete kaudu. Praktiline kohaldamine hõlmab ka vajalikku infrastruktuuri ja sätteid, et võimaldada pädevatel organitel täita oma EL õigusest tulenevaid kohustusi ja teha asjakohaseid otsuseid.

Täitmise tagamine

Täitmise tagamise lai määratlus on pädevate organite mis tahes tegevus, mis on suunatud sellele, et ergutada või sundida olemasolevaid õigusakte täitma (näit seire, kontrollimine koha peal, karistused ja kohustuslikud korrigeerimismeetmed), et edasi arendada keskkonnapoliitika toimimist, mille lõppeesmärk on üldise keskkonnaseisundi parandamine.

Allikas: *Ühenduse keskkonnaõiguse rakendamine*, komisjoni teatis, COM(96) 500, 22. oktoober 1996.